

Seirearuanne

Aruande liik	☐ vahearuanne ☒ lõpparuanne
1. TAT nimetus	Toetuse andmise tingimused uussisserändajate kohanemise toetamiseks
2. TAT tunnusnumber	2014-2020.2.06.001002003.01.15-0004
3. Toetuse saaja nimi	Kultuuriministeerium (alates 1.05.2021)
4. Partnerite nimi/nimed	Politsei- ja Piirivalveamet (PPA), Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS), Sihtasutus Archimedes (Archimedes), Sihtasutus Eesti Teadusagentuur (ETAg), Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (SMIT), MTÜ Külaliikumine Kodukant, Tartu Linnavalitsus, Terviseamet, Tallinna Kesklinna Valitsus, Rakvere Linnavalitsus, Sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital
5. TAT abikõlblikkuse periood	01.08.2014 – 31.12.2023
6. Aruandeperiood (kumulatiivselt)	01.08.2014 – 31.12.2023

7. Ülevaade toetatavate tegevuste elluviimisest (kumulatiivselt)			
Tegevused, elluviimise periood, lühiülevaade ja hinnang tegevuste elluviimise kohta			
Tegevuse nr ja nimetus	2.1. Infoplatvormi ja selle tugiteenuste väljatöötamine ja rakendamine		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.1.3.1. Infoplatvormi alusuuringud		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.10.2014-31.12.2016	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	03.10.2014-31.12.2016
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuste elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.	<p>Alamtegevuse raames hankis elluviija 2014 oktoober-detsember infoplatvormi alusuuringu, mille põhjal loodi infoplatvormi hanke lähteülesanne. Alusuuringuga kaardistati peamised arendusvajadused ning nende võimalikud lahenduskeemid.</p> <p>Tulenevalt sellest, et 2015. aastal hangitud infoplatvormi lansseerimine toimus alles 30.09.2016 turvatestimise ning turvalise majutuslahenduse väljatöötamise tõttu, ei pidanud elluviija mõistlikuks tellida vahhindamine infoplatvormile, mida ei olnud tulenevalt hilinenud lansseerimisest sihtrühm piisavalt kasutanud.</p> <p>Eelnevast lähtuvalt kavandati, et elluviija tellib 2017. aastal tegevuse 2.1.3.3. „Infoplatvormi hindamine ja edasiarendus“ raames infoplatvormi vahhindamise, mille tulemusena hinnatakse infoplatvormi tehnilist sobivust, kasutatavust ja vastavust sihtrühma vajadustele ning kujundatakse infoplatvormi edasiarendusplaanid vastavalt vahhindamise tulemustele ning viiakse arendused ellu. 2017. aastal elluviija nimetatud vahhindamist ei tellinud ning tegevust ettenähtud mahus ellu ei viinud kuna elluviija tegeles infoplatvormi arendava partneri leidmisega.</p>		

Alamtegevuse nr ja nimetus	2.1.3.2. Infoplatvormi ja selle tugiteenuste arendamine ja piloteerimine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2015-31.12.2016	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.02.2015-31.12.2016
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud	<p><u>2015. aasta</u></p> <p>Infoplatvormi realiseerimiseks viis elluviija mais 2015 läbi hanke, mille ettevalmistamisega alustati 2015. alguses ning mille võitis Tieto Estonia AS. Hankelepingu kohaselt oli Tieto Estonia AS kohustatud kõik hanke raames hangitavad tööd lõpptestimiseks üle andma hiljemalt 18.09. Lepingu täitmine tarnija poolt viibis, mistõttu anti platvorm elluviijale testimiseks üle oktoobris 2015. Testimine ning testimisel ilmnenud vigade lahendamine toimus novembris. 31.12.2015 seisuga ei olnud infoplatvorm kättesaadavaks tehtud kuna viidi läbi infoplatvormi turvatestimist Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse (SMIT) poolt, tagamaks uussisserändajate, eelkõige Eestis rahvusvahelise kaitse saanud uussisserändajate, isikuandmete turvalisus.</p> <p>Tagamaks uussisserändajate suunamine kohanemisprogrammi, sõlmis elluviija partnerluslepingu PPA-ga. Tagamaks infoplatvormi toimetamise, sõlmis elluviija partnerluslepingu EAS-iga.</p> <p>Partner PPA palkas isikute kohanemisprogrammi suunamiseks 1,0 koormusega andmetoimetaja, kes alustas kohanemisprogrammi suunatavate uussisserändajate kohta andmete komplekteerimist juulis 2015. Tagamaks kohanemiskoolituste pakujatele andmed suunatud isikute kohta, lõi PPA ajutiselt, kuni asjakohase andmebaasi arenduste valmimiseni, Sharepoint keskkonna. Erinevalt algselt planeeritust loobus PPA eraldi eksperdi palkamisest automatiseeritud andmevahetuslahenduse loomiseks ning tagas tegevuse elluviimise jooksvalt üldise PPA arendusprotsessi raames. 2015 kirjeldati vastavalt esmane andmevahetuslahenduse lähteülesanne PPA töötajate poolt.</p> <p>PPA suunas ajavahemikus 01.08.2015 – 31.12.2015 kohanemisprogrammis osalema kokku 3 701 uussisserändajat, kellest 201 isikut suunati isiku poolt PPA-le esitatud sooviavalduse alusel. Suunamiste osas viidi läbi järelkontroll, mille raames tagati kõikide õigustatud isikute suunamine.</p> <p>Partner EAS palkas infoplatvormi jooksvaks haldamiseks 0,5 koormusega toimetaja, kes kogus ja koostas alates 01.04.2015 infoplatvormi jaoks eri infomaterjale ning tegeles infoplatvormi arendamisel arendustele tagasiside andmisega. Infomaterjalid koostati kohanemisprogrammi, Eestisse elama asumise, riiklike teenuste, maakondlike arenduskeskuste, tervishoiusüsteemi ja välismaalaste kogukondade kohta. Ette valmistati ning sisestati orienteeruvalt 150 lk teksti eesti, inglise ja vene keeles ning erinevaid muid materjale. Samuti kaardistas toimetaja erinevate ametiasutuste ja organisatsioonide, kes omavad kokkupuudet uussisserändajatega, veebilehtede keelsust ning uussisserändajatele vajaliku informatsiooni olemasolu võõrkeelsena.</p> <p>Kuigi infoplatvormi rakendamine viibis, tagasid elluviija ja partner PPA alternatiivsete lahenduste rakendamisega kohanemisprogrammi suunatud isikutele vajaliku info programmi kohta ning võimaluse internetipõhiselt koolitustele registreerida, samuti andmevahetuse koolituse pakujate ja PPA vahel. Samuti tegeles EAS-i toimetaja materjalide ettevalmistamise ning sisestamisega platvormi.</p>		

	<p><u>2016. aasta</u></p> <p>2016. aasta I poolaastal teostas Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (SMIT) infoplatvormile turvatestimist, tagamaks uussisserändajate, eelkõige Eestis rahvusvahelise kaitse saanud uussisserändajate, isikuandmete turvalisus. Perioodil juuni-august teostas SMIT infoplatvormi turvalise majutamise- ning väliste postkastide lahenduse loomisest, eesmärgiga tagada koostöös PPA-ga arendatava automaatse andmevahetuslahenduse arendamine ning võimaldada kohanemisprogrammi koolitajatel ning koolitatavatel omavahelise informatsiooni jagamist.</p> <p>Koostöös EAS-i andmetoimetajaga valmistas elluviija ette 2015. aastal hangitud infoplatvormi lansseerimist perioodil juuni-september ning alternatiivse veebilehe andmete migreerimise uude infoplatvormi. Tagamaks koolitajate teadlikkuse ning valmisoleku uut infoplatvormi kasutama hakata, viis elluviija koostöös Tieto Estonia AS-iga läbi infoplatvormi funktsionaalsusi tutvustava koolituse. 30.09.2016 toimus hangitud infoplatvormi lansseerimine aadressil www.settleinestonia.ee.</p> <p>2016. aasta IV kvartalis teostas Tieto Estonia AS infoplatvormi lansseerimise järgseid parandus- ning garantiitöid elluviija juhtimisel. Koostöös EAS-i andmetoimetajaga tagati infoplatvormis kohanemisprogrammi ja selles osalemise informatsioon, võimaldati uussisserändajatel koolitustele registreerida, tagati info- ja koolitusmaterjalide kasutamise ning teadmiste testide täitmise võimalus.</p> <p>Partner EAS toimetaja jätkas 2016. aastal infoplatvormi materjalide täiendamise ja jooksva ajakohasena hoidmisega (kokku ca 30 lk materjale) ning tegeles kohanemise tugiteenuste pakkujate nimistu koostamisega settleinestonia portaali tarbeks (maht ca 200 ühikut). 2016. alustas EAS-i toimetaja veebilehe eesti.ee analüüsiga, mis koosnes 1) <i>sitemapi</i> koostamisest teemadest ja valdkondadest, mis analüüsi hetkel eesti.ee portaalis kättesaadavad olid ning 2) ülevaatest automaatsest info- ja uudisvoost. Tegevusega lõpetati 31.12.2016.</p> <p>EAS-i toimetaja kaardistas Eestis tegutsevad võõrkeelsed meediakanalid, välismaalaste sotsiaalsed võrgustikud/kultuuriseltsid ning koostas neid kirjeldava nimekirja. Koostöös EAS-i töötajatega leiti lahendus maakondlike arendusüksuste kuvamiseks settleinestonia lehel.</p> <p>30.09.2016 käivitunud settleinestonia.ee infoplatvormi järgselt tagas EAS-i toimetaja platvormis oleva info jooksva uuendamise, tehniliste küsimuste lahendamise ning kasutajatoe pakkumise. Tagamaks infoplatvormi efektiivsema kasutamise ja kasutajasõbralikkuse, toimusid kohtumised portaali peakasutajatega ehk kohanemisprogrammi koolituste pakkujatega, mille käigus ja järel leiti lahendusi tehnilistele ja kasutajakeskkonnaga seotud probleemidele või kaardistati lahendust vajavad kasutajaprobleemid edasiseks arutamiseks ja lahendamiseks. Hoolimata senistest tööülesannete täitmisest ning toimivast partnerlussuhtest EAS-iga, nägi elluviija kitsaskohti süsteemis, kus Siseministeeriumi haldusalasse kuuluva infoplatvormi andmetoimetamise ning tehnilise toe pakkumise eest vastutab 0,5 kohaga asutuseväline andmetoimetaja. Siseministeeriumi haldusala välisel partneril oli keeruline ja enamjaolt puudus ka õigus teostada muudatusi elluviija haldusalasse kuuluvas infoplatvormis. Tulenevalt hangitud infoplatvormi lansseerimise tulemustest ning infoplatvormi järjest suurenevast kasutatavusest sihtrühma poolt, ei olnud elluviija ja ka partner EAS hinnangul senine 0,5 kohaga asutusevälise andmetoimetaja süsteem pikemas perspektiivis jätkusuutlik ega mõistlik.</p>
--	---

	<p>Tagamaks 2017. aastal sihtrühmale kasutajasõbraliku infoplatvormi kasutamise ja kohanemisprogrammi koolitustele registreerimise võimalus ning efektiivse ja kvaliteetse andme- ja hoiustamislahenduse väljatöötamine, nägi elluviija 2017. aastal vajadust infoplatvormi arendamisega seotud süsteemi parendamiseks. Vajadusest tulenevalt planeeris elluviija 2017. aastal lõpetada osapoolte kokkuleppel partnerlusleping EAS-iga ning sõlmida partnerlusleping Siseministeeriumi haldusalasse kuuluva ning IT-arenduste ja tehnilise toe eest vastutava SMIT-iga, kelle ülesandeks oleks tagada infoplatvormi kasutajasõbralik ja jätkusuutlik arendamine ning automaatse andme- ja hoiustamislahenduse väljatöötamine koostöös partner PPA-ga. Paraku 2017. aastal elluviija SMIT-iga partnerluslepingusse ei jõudnud kuna SMIT-i poolt viibis asutusesisese tugivaldkonna leidmine, mis hakkaks infoplatvormi arendamisega tegelema. Viibimisest tulenevalt ei jõudnud SMIT ja elluviija omavahelise kokkuleppeni infoplatvormi arenduste skoobi ning selleks kuluva personalikulu osas.</p> <p>Tagamaks ettenähtud menetlustähtaegadest kinnipidav ning kvaliteetne kohanemisprogrammi suunamisprotsess, palkas partner PPA alates 02.05.16 lisanduva andmetoimetaja.</p> <p>Perioodil 01.08.15-31.12.16 suunasid PPA andmetoimetajad kohanemisprogrammi kokku 11 240 uussisserändajat. 2016. aastal suunas PPA kohanemisprogrammis osalema kokku 7539 uussisserändajat, kellest 292 suunati isiku poolt PPA-le esitatud sooviavalduse alusel. Keelduvaid otsuseid tehti 01.08.2015-31.12.2016 perioodil 36 korral.</p> <p>2016. aastal alustas partner PPA automatiseeritud andmevahetus- ja hoiustamislahenduse väljatöötamise ja arendamisega koostöös SMIT-iga. Töötati välja esialgne prototüüp, mida arenduste käigus täiendati ja täiustati koostöös elluviija ning PPA andmetoimetajatega. Toimiv ja täielikult funktsionaalne andmevahetus- ja hoiustamislahendus töötatakse välja tegevuse „Infoplatvormi rakendamine“ raames 2018. aasta jooksul.</p> <p>Tegevuste tulemustena on edukalt realiseeritud 2015. aastal hangitud infoplatvorm ning tehtud kohanemisprogrammi sihtrühmale kättesaadavaks eesmärgipäraseks kasutamiseks. Lansseeritud infoplatvormi täiendatakse jooksvalt koostöös partnerite PPA ja EAS-iga nii platvormi sisu, funktsionaalsuste, tehniliste lahenduste, kasutajasõbralikkuse ning kujunduslahenduse osas.</p>		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.1.3.3. Infoplatvormi hindamine ja edasiarendus		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2017-31.12.2019	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2017-31.12.2019

<p>Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud</p>	<p>2017. aasta tegevuskavas oli planeeritud, et elluviija tellib tegevuse elluviimise perioodil infoplatvormi vahehindamise, mille tulemusena hinnatakse infoplatvormi tehnilist sobivust, kasutatavust ja vastavust sihtrühma vajadustele ning kujundatakse infoplatvormi edasiarendusplaanid vastavalt vahehindamise tulemustele ning viiakse arendused ellu.</p> <p>2017. aastal elluviija nimetatud vahehindamist ei tellinud ning tegevust ettenähtud mahus ellu ei viinud kuna elluviija tegeles infoplatvormi arendava partneri leidmisega, kelleks osutus ministeeriumi haldusalas olev Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (SMIT). Paraku 2017. aastal SMIT-iga partnerluslepingusse ei jõutud kuna SMIT-i poolt viibis asutusesisese tugivaldkonna leidmine, mis hakkaks infoplatvormi arendamisega tegelema. Viibimisest tulenevalt ei jõudnud SMIT ja elluviija omavahelise kokkuleppeni infoplatvormi arenduste skoobi ning selleks kuluva personalikulu osas.</p> <p>Tegevuse perioodil hindas elluviija partner EAS ning elluviija koos kohanemiskoolitusi pakkuva teenusepakkuja Expat Relocation Estonia OÜ esindajatega infoplatvormi kasutatavust, vastavust sihtrühma vajadustele ning arendusvajadusi, mille tulemusena oli koostatud ülevaade olulisematest arendusvajadustest infoplatvormi kasutatavuse parandamiseks. Nimetatud arendusvajadused olid ära kirjeldatud SMIT-iga sõlmitavas partnerluslepingu projektis.</p> <p>Kuna infoplatvormile oli siiski vaja läbi viia professionaalne ja infotehnoloogilise pädevusega hinnang infoplatvormi tehnilise sobivuse ja edasise kasutatavuse osas ning vastavust andmevahetusele ja automatiseeritud andmekogumisele seatud nõuetele, algatas rakendusasutus toetuse andmise tingimuste käskkirja muutmise, kus ühe muudatusettepanekuna on välja toodud antud tegevuse elluviimise tähtaja pikendamine kuni 31.12.2018. Seda põhjusel, et senisel partneril EAS puudus hindamiseks vajalik kompetents ja võimekus. Kuna uue planeeritava partneri (SMIT) ülesandeks oli tagada infoplatvormi rakendamine ja jooksvate arenduste läbiviimine, oli tegevuse tervikvaates otstarbekam viia infoplatvormi hindamine, edasiarendus ja rakendamine ning jooksvate arenduste teostamine läbi koostöös SMIT-iga. Selle võimaldamiseks tehti ettepanek pikendada tegevuse elluviimise aega 2018. aasta lõpuni, kuna ei olnud täpselt teada, mis ajahetkel partner SMIT alustaks 2018. aastal tegevuse elluviimisega.</p> <p><u>2018. aasta</u></p> <p>2018. aasta tegevuskavas oli planeeritud, et elluviija tellib infoplatvormi hindamise, mille tulemusena hinnatakse infoplatvormi tehnilist sobivust, kasutatavust ja vastavust sihtrühma vajadustele ning kujundatakse infoplatvormi edasiarendusplaanid vastavalt hindamise tulemustele ning viiakse esmased vajalikud arendused ellu.</p> <p>2018. aastal tegevuskavas välja toodud hindamise hange koos alategevuse <i>2.1.3.4 Infoplatvormi rakendamine</i> raames planeeritud arendustööde hankega kuulutati riigihangete registris välja 15.06.2018 elluviija partneri Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse (SMIT) poolt. Kuna pakkumuste esitamise tähtajaks ühtegi pakkumust ei esitatud, kuulutati hange läbikukkunuks. Hanke juurde registreerunud potentsiaalsete pakkujate tagasiside kohaselt ei olnud olemasoleva infoplatvormi sisuhaldustarkvara Moodle'i arendamine infotehnoloogiliselt perspektiivikas, kuna Moodle arendamise kompetents on olemas vähestel pakkujatel, mis omakorda teeb võimalike arenduste teostamise kallimaks võrreldes teiste samalaadsete</p>
--	---

	<p>sisuhaldustarkvaradega. Samuti on Moodle tarkvara vabavaraline ning selle versioonide uuendamine ei ole elluviija kontrolli all või mis ei pruugi sobituda elluviija poolt sisse viidud arendustega infoplatvormis settleinestonia.ee.</p> <p>Hanke läbikukkumisest ning sellele esitatud tagasisidest tulenevalt koostas elluviija infoplatvormi tehnilise sobivuse, kasutatavuse ja vastavuse sihtrühma vajaduste osas ise hindamisanalüüsi võttes aluseks infoplatvormi piloteerimise perioodil (2016-2018) saadud tagasiside nii kasutajatelt kui partneritelt EAS ja SMIT. Hindamisanalüüsis oli olemasoleva infoplatvormi osas välja toodud, et infoplatvorm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - raskendab kohanemisprogrammi koolitajatel koolitustele registreerunud koolitavate haldamist (puudub nt võimalus registreerunud koolituste vahel ringi tõsta, registreeringuid ja koolitusi ei ole võimalik seada kronoloogilisse järjekorda, osalejate andmete allalaadimine ning andmete töötlemine ei ole kasutajasõbralik jne); - ei vasta uue Eesti brändi kujundusnõuetele, mistõttu on pärsitud kohanemisprogrammi ja infoplatvormi teavitustegevused sihtrühma seas; - ei ole lahendatud kasutajaliidese disaini (UX/UI) kogemust arvesse võttes, mis pärsib infoplatvormi kasutatavust sihtrühma seas; - pärsib otsese sihtrühma ehk uussisserändajate kohanemisprogrammis osalemist, kuna koolitustele registreerimine ei ole lahendatud kasutajale parimal võimalikul viisil, korduvregistreerimine on raskendatud, info ei ole esitatud kasutajamugavusest lähtuvalt jne). <p>Samuti esines olemasolevas infoplatvormis mitmeid vigu, mis oleksid nõudnud mõõdukaid arendustöid, sh</p> <ul style="list-style-type: none"> - registreerunud kasutajatel ei ole võimalik ilma autentimata koolitustele uuesti või ümber registreeruda; - <i>dashboard</i>-il ja halduslehtedel on kohanemisprogrammi koolituste nimed kohati liiga pikad ja tekstid üksteise otsas; - koolituste, mille osalejate limiit on täis, kuvatakse endiselt esilehel, kuigi nendesse enam registreeruda ei saa; - kasutajakontode kustutamisel administreerimiskeskond hangub; - koolitustele registreerides vale meiliaadressi sisestamisel puudub võimalus registreerunuga ühendust võtta kui pole teisi kontakte registreerimisel sisestatud. <p>Hindamise tulemusena selgus, et ressursitõhusam on hankida uus infoplatvorm kui arendada olemasolevat edasi.</p> <p>Eelnevast tulenevalt otsustas elluviija koostöös partnerite SMIT ja PPA-ga muuta hanke eset ning selle skoopt ja kuulutada välja uus hange 2019. aasta I kvartalis.</p> <p>11.05.2018 siseministri käskkirjaga muudetud ja kinnitatud TAT-is pikendati alategevuse elluviimise aega seniselt 30. juunilt 2017. a kuni 31. detsembrini 2019. a. Uue partneri (SMIT) ülesandeks oli Siseministeeriumi volitusel viia läbi hanked infoplatvormi rakendamiseks ja edasi arendamiseks. Selle võimaldamiseks pikendati tegevuse elluviimise aega 2019. aasta lõpuni, kuna partner SMIT alustas tegevust 2018. aasta algusest.</p>
--	---

	<u>2019. aasta</u> Vastavalt 2018. aasta hindamisele, mille käigus selgus, et ressursitõhusam on hankida uus infoplatvorm kui arendada olemasolevat edasi, kuulutas partner SMIT 1.07.2019 välja riigihanke „Uussisserändajatele suunatud veebilehe ja infosüsteemi arendustööd“. Hankelepingu esemeks oli kaheliikmelise Java arendajate meeskonna ressursi ostmine uussisserändajatele suunatud veebilehe ja infosüsteemi arendustööde teostamiseks. Vastav hankeleping allkirjastati 12.11.2019. Hankelepingu raames tehtud tööd ning partnerluslepingu sisu partneriga SMIT on kajastatud tegevuses 2.1.3.4. Infoplatvormi rakendamine.		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.1.3.4. Infoplatvormi rakendamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2017-31.12.2022	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2017-31.12.2022

<p>Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud</p>	<p><u>2017. aasta</u> 2017. aastal alustas elluviija infoplatvormi rakendamisega koostöös partnerite EAS-i ja PPA-ga.</p> <p>PPA teostas partnerluslepingu alusel endiselt uussisserändajate kohanemisprogrammi suunamisi. Lähtuvalt oli aruandlusperioodil suunatud kohanemisprogrammis osalema ning sellest teavitatud kõiki õigustatud isikuid. Ajavahemikus 01.01.2017-31.12.2017 suunas PPA kohanemisprogrammis osalema esmakordselt 7882 ning korduvalt 2711 uussisserändajat ehk kokku teostati PPA andmetoimetajate poolt 10 593 suunamist.</p> <p>PPA-le esitatud sooviavalduse alusel kohanemisprogrammi suunamisele soovijaid oli jätkuvalt palju ja seoses sellega esines ka neid, kes ei vastanud siseministri määruse nr 34 „Kohanemisprogramm“ toodud tingimustele ning kellele PPA edastas suunamisest keeldumise põhjendusega teavituskirja. Sooviavaldustega tegeles ainult andmetoimetaja, tagades seega suunamise veaprotsendiga 0%.</p> <p>Kuna Eestisse saabuvate uussisserändajate arv jätkuvalt kasvas, siis sellevõrra tõusis ka PPA poolne järelkontroll. PPA andmetoimetajad kontrollisid menetluse õiges etapis menetleja või teenindaja vea tõttu suunamata jäänud automaatselt õigustatud isikuid ja nende õigust osaleda kohanemisprogrammis, sh nii esmataotlejaid kui elamisloa pikendamise taotlejaid. Pärast andmetoimetajate õigustatud isikute üle teostatud järelkontrolli suunati suunamata jäetud uussisserändajad osalema kohanemisprogrammi. Isikutele teostati tagantjäreli suunamine ja saadeti välja suunamise teavituskiri. Isikutele, kes olid esitanud sooviavalduse kohanemisprogrammi suunamise saamiseks ning kes vastavad siseministri määruses nr 34 „Kohanemisprogramm“ toodud tingimustele olid edastatud teavituskiri eesti, inglise ja vene keeles. Samuti saadeti välja teavituskirjad, koos keeldumise põhjendusega nendele isikutele, kes ei vastanud eelpool nimetatud määruse tingimustele.</p> <p>PPA andmetoimetajad juhendasid ja nõustasid oma pädevuse piirides PPA teeninduste ja elamislubade otsuseid tegevaid ametnikke kohanemisprogrammi rakendamise küsimustes.</p> <p>2017. aastal muudeti siseministri 13. augusti 2014. aasta määrust nr 34 „Kohanemisprogramm“, millega täpsustati PPA osas kohanemisprogrammis osalema suunamise ja sellest teavitamise korda ning programmis osalemise tingimusi. Kohanemisprogrammis osalema suunamise ja suunamisest teavitamise kord on seotud elamislubade väljaandmise teenusega ja rahvusvahelise kaitse määratlemise teenusega. Jõustunud muudatustega täiendati kohanemisprogrammis osalema suunamise ja suunamisest teavitamise korda. Muudatustega seoses lisandus järelkontrolli teostavale andmetoimetajale ülesandeid juurde. Pärast elamislubade kehtivusaja lõppemist tuleb kohanemisprogrammi suunatavatele isikutele juurde lisada ka seadusega ettenähtud viibimisaja pikkus. Määruse muutmise hakati teavitama uussisserändajaid tähtajalise elamisloa pikendamise või elamisloa aluse muutmise korral aastas kaks korda ehk suunatutele saadeti lisateavitus võimalusest osaleda kohanemisprogrammis. Määruse muudatused jõustusid 03.06.2017.</p> <p>Alates 01.07.2017 jätkas PPA andmetoimetajana senise kahe asemel üks PPA töötaja. Kuna tegu oli tähtajalise ametikohaga ja esialgse partnerluslepingu alusel oli antud ametikoht rahastatud 2017. aasta lõpuni, siis asus lahkuv andmetoimetaja vabale ametikohale PPA teises talituses. Asendusülesandeid jäi endiselt täitma lahkunud andmetoimetaja ja vajadusel ka talituse grupijuht.</p>
--	--

	<p>Õigeaegselt lepingu tööülesannete ja elluviimise aruandluse täitmine tagati talituse juhtide abiga. Tööülesandeid täitma jäänud andmetoimetaja oli selle lahendusega nõus. Seega jäi kohanemisprogrammi projekti juhtimise, aruandluse ja järelkontrolliga seotud ülesanded täitma üks andmetoimetaja, kes PPA käsutuses olevate andmete põhjal tegi kindaks sihtgruppi kuuluvad isikud, suunas nad kohanemisprogrammis osalema ning teavitas isikuid nende suunamisest.</p> <p>2016. aasta lõpus PPA, SMIT-i ja elluviija koostöös alustatud esialgse automatiseeritud andmevahetus- ja hoiustamislahenduse prototüübi väljatöötamine oli 2017. aastal veel jätkuvalt arendamisel, mistõttu pikendasid elluviija ja PPA partnerluslepingut kuni 30.06.2018. Kuni automatiseeritud andmevahetus- ja hoiustamislahenduse valmimiseni kandis andmetoimetaja jätkuvalt kohanemisprogrammis osalema suunatud isikud ja nende suunamisega seotud andmed Sharepointi infosüsteemi ning tegi PPA infosüsteemi märke isiku suunamisest.</p> <p>2017. aastal algatas rakendusasutus toetuse andmise tingimuste käskkirja muutmise, kus üks muudatusettepanek sisaldab ka täiendatud sõnastust infoplatvormi rakendamise osas. Ettepanek oli lisada rakendamisele ka infoplatvormi arendamine, kuna infoplatvormi rakendamisega kaasnevad tahes-tahmata ka arendusvajadused.</p> <p>Perioodil 01.01.2017-31.12.2017 tegeles elluviija partneri EAS veebitoimetaja veebilehe igapäevase toimetamisega, sisestas infoplatvormi materjale, sh info- ja koolitusmaterjalid, uuendas infoplatvormis esitatavat infot, tagas infoplatvormi igapäevase töö vastavalt oma tehnilisele kompetentsusele ja pädevusele ning tagas uussisserändajatele võimaluse registreerida kohanemisprogrammi koolitustele 2015. a hangitud ja 2016. a piloteeritud infoplatvormis.</p> <p>Tegevuse tulemusena tagati uussisserändajatele asja- ja ajakohane informatsioon kohanemisprogrammi sisu ja koolituste ning infoplatvormi töö, sh kasutatugi. Lisaks tegeles toimetaja kogutud materjalide ajakohasena hoidmisega.</p> <p>2017. aastal planeeritud infoplatvormi sisumaterjalide jooksvat tõlkimist teostati osaliselt, st tõlgiti peamiselt uussisserändajate poolt enim küsimusi tekitanud info (nt meditsiinitöö Eesti tervishoiusüsteemis), mis oli plaanis lisada infoplatvormi edasiarenduste käigus. Infoplatvormi sisumaterjalide mahukam tõlkimine oli plaanis teostada pärast infoplatvormi hindamist ning edasiarenduste käigus.</p> <p>2017. aastal planeeritud infoplatvormi mitmekeelne teavitus- ja reklaamikampaania ühildati tegevuse 2.2.3.1. raames kavandatud kohanemiskoolituste tutvustus- ja teavitustegevuste hankega, mis kuulutati välja 04.10.2017 ning mille täitmine ja kulud lükkusid edasi 2018. aastas ja tegevus oli plaanis ellu viia tegevuse 2.2.3.5 raames. Tegevus lükkus edasi tulenevalt Siseministeeriumi tihedast 2017. a hankeplaanist, elluviija poolt alategevuse 2.2.3.5 elluviimiseks mahuka riigihanke läbiviimisest ning tutvustus- ja teavitustegevuste esimesest 21.07.2017 välja kuulutatud riigihanke läbikukkumisest (ühtegi pakkumust ei esitatud).</p> <p>Infoplatvormi üleviimist uuele Eesti brändi kontseptsioonile ja kujunduspõhimõtetele koostöös partneriga EAS 2017. aastal ei teostatud kuna partneril EAS puudus antud töö teostamiseks vajalik kompetents ja võimekus ning elluviija ei jõudnud Siseministeeriumi haldusalas IT-alast tehnilist tuge</p>
--	--

	<p>pakkuva ning kompetentsi omava SMIT-iga kokkuleppele partnerlusleppe osas. Infoplatvormi on plaanis visuaalselt uuendada pärast vahehindamise ning edasiarenduste teostamist.</p> <p><u>2018. aasta</u> 2018. aastal jätkas elluviija infoplatvormi rakendamisega koostöös partnerite PPA SMIT-iga.</p> <p>2018. aasta tegevuskavas oli planeeritud, et elluviija tellib infoplatvormi arendustööde läbiviimise vastavalt infoplatvormi hindamise tulemustele ning infoplatvormi piloteerimise perioodil 2016-2017 ilmnunud infoplatvormi arendusvajadustest lähtuvalt.</p> <p>15.06.2018 kuulutas elluviija partner SMIT riigihangete registris välja arendustööde teostamise hanke koos alategevuse <i>2.1.3.3 Infoplatvormi hindamine ja edasiarendus</i> raames planeeritud infoplatvormi hindamise hankega. Kuna pakkumuste esitamise tähtjaks ühtegi pakkumust ei esitatud, kuulutati hange läbikukkunuks. Hanke juurde registreerunud potentsiaalsete pakkujate tagasiside kohaselt ei olnud olemasoleva infoplatvormi sisuhaldustarkvara Moodle'i arendamine infotehnoloogiliselt perspektiivikas, kuna Moodle arendamise kompetents on olemas vähestel pakkujatel, mis omakorda teeb võimalike arenduste teostamise kallimaks võrreldes teiste samalaadsete sisuhaldustarkvaradega. Samuti on Moodle tarkvara vabavaraline ning selle versioonide uuendamine ei ole elluviija kontrolli all või mis ei pruugi sobituda elluviija poolt sisse viidud arendustega infoplatvormis settleinestonia.ee.</p> <p>Hanke läbikukkumisest ning sellele esitatud tagasisidest tulenevalt koostas elluviija infoplatvormi tehnilise sobivuse, kasutatavuse ja vastavuse sihtrühma vajaduste osas ise hindamisanalüüsi võttes aluseks infoplatvormi piloteerimise perioodil (2016-2018) saadud tagasiside nii kasutajatelt kui partneritelt EAS ja SMIT. Hindamise tulemusena selgus, et ressursitõhusam on hankida uus infoplatvorm kui arendada olemasolevat edasi. Seetõttu otsustas elluviija koostöös partnerite SMIT ja PPA-ga muuta hanke eset ning selle skoopi ja kuulutada välja uus hange 2019. aasta I kvartalis.</p> <p>2018. aastal muudeti siseministri 27. märtsi 2015. a käskkirja nr 1-3/87 „Toetuse andmise tingimused uussisserändajate kohanemise toetamiseks“ (edaspidi TAT), mille muutmine oli tingitud toetatavate tegevuste elluviimise käigus kujunenud vajadustest. Muudetud TAT jõustus 11.05.2018. Ühe muudatusena sätestati TAT partnerina SMIT, kuna TAT-i tegevuse 2.1. „<i>Infoplatvormi ja selle tugiteenuste väljatöötamine ja rakendamine</i>“ elluviimise käigus selgus, et infoplatvormi turvalisuse ja kasutajatoe asjakohasuse ning infoplatvormi ühilduvuse tagamiseks teiste infoplatvormide ja andmebaasidega oli vajalik mahukam ning asjatundlikum tugi, kui senine partner EAS oli võimeline pakkuma. Tulenevalt turvalisusnõuetest ei olnud EAS-il kõiki vajalikke õigusi põhjalikemate muudatuste tegemiseks infoplatvormis. Kuna SMIT-i ülesanne on tagada Siseministeeriumi ja selle haldusalas olevate asutuste IT-arenduste läbiviimine ja rakendamine, oli nii kompetentsuse tagamiseks kui ressursside säästmiseks otstarbekam arendada ja rakendada infoplatvormi koostöös SMIT-iga ning seetõttu sätestati SMIT elluviija partneriks.</p> <p>2018. aastal valmistas SMIT koostöös elluviija ning PPA-ga ette hankedokumendid ja kuulutas välja riigihanke alategevuste <i>2.1.3.3 Infoplatvormi hindamine ja edasiarendus</i> ning <i>2.1.3.4 Infoplatvormi rakendamine</i> hindamis- ja arendustööde tellimiseks, kuid mis pakkumuste</p>
--	--

	<p>mitteesitamise tõttu kuulutati läbikukkunuks. 2018. aasta teises pooles viis SMIT läbi infoplatvormi kasutajateekonna analüüsi, kuhu kaasati nii elluviija, PPA kui ka uussisserändajad. Kasutajateekonna analüüsi pinnalt alustas partner SMIT hankedokumentide koostamist. Uue infoplatvormi ning sellega seotud automaatse andmevahetuslahenduse arendamise hange oli planeeritud välja kuulutada 2019. aasta I kvartalis.</p> <p>Lisaks valmistasid elluviija ning partner SMIT ette partnerluslepingu arendustööde tellimiseks, teostamiseks, infoplatvormi turvalisuse ja majutuse ning kasutajatoe jne tagamiseks. Partnerlusleping oli planeeritud sõlmida 2019. aasta I kvartalis.</p> <p>Partner PPA puhul täitis jätkuvalt kohanemisprogrammi projekti juhtimise, aruandluse ja järelkontrolliga seotud ülesanded üks andmetoimetaja.</p> <p>PPA teostas partnerluslepingu alusel endiselt uussisserändajate kohanemisprogrammi suunamisi, millest lähtuvalt oli aruandlusperioodil suunatud kohanemisprogrammis osalema ning sellest teavitatud kõiki õigustatud uussisserändajaid. Ajavahemikus 01.01.2018-31.12.2018 suunas PPA kohanemisprogrammis osalema esmakordselt 8614 ning korduvalt 2583 uussisserändajat ehk kokku teostati PPA andmetoimetaja poolt 11 197 kohanemisprogrammi suunamist. Kõikidest suunatud olid 3674 inimest Euroopa Liidu kodanikud, 7523 kolmandate riikide kodanikud, sh 63 Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmed ja 97 rahvusvahelise kaitse saanud inimest. PPA-le esitatud sooviavalduse alusel suunati 99 inimest, kellest 15 inimest olid Euroopa Liidu kodanikud ning 84 kolmandate riikide kodanikud. Alates 01.08.2015 kuni 31.12.2018 seisuga oli kohanemisprogrammis osalema suunatud kokku 27 540 uussisserändajat.</p> <p>Lisaks suunamistele vastas PPA andmetoimetaja oma pädevuse piires uussisserändajate sooviavaldustele ning muudele kirjalikele pöördumistele kohanemisprogrammis osalemisel suunamise või suunamata jätmise küsimustes. Samuti koordineeris andmetoimetaja välismaalaste kohanemisprogrammis osalema suunamise küsimustega tegelevate PPA üksusega teabevahetust, kandis jätkuvalt kõikide kohanemisprogrammis osalema suunatud isikute ja nende suunamisega seotud andmed PPA ajutisse Sharepoint-i keskkonda, ning tagas lähtuvalt kolmandatest osapooltest kohanemisprogrammi koolitusi pakkuvatele teenusepakkujatele kogu asjakohase info programmi suunatute kohta. Samuti lisas PPA andmetoimetaja jätkuvalt pärast elamislubade kehtivusaja lõppemist kohanemisprogrammi suunatavatele uussisserändajatele juurde ka seadusega ettenähtud viibimisaja pikkuse.</p> <p>Kuna kohanemisprogrammis osalema suunamise ja suunamisest teavitamise kord on seotud elamislubade väljaandmise ja rahvusvahelise kaitse määratlemise teenusega ning suunamisprotsess toimus kuni asjakohaste arenduste loomiseni PPA vastavas infosüsteemis käsitsi, sõltus valesti suunamiste või suunamata jätmise osas suurel määral teenindajatest ja menetlejatest ning seadusemuudatustest (VMS, KodS, VRKS). 2018. aastal ei suunatud menetluse õiges etapis menetleja või teenindaja vea tõttu automaatselt õigustatud isikuid kohanemisprogrammi. Aasta kokkuvõttes ei suunatud menetluse õiges etapis menetleja või teenindaja vea tõttu automaatselt kohanemisprogrammi 4,6 % (153) õigustatud uussisserändajatest. Nimetatud uussisserändajaid suunati programmis osalema kohanemisprogrammi andmetoimetaja poolt pärast õigustatud inimeste üle teostatud järelkontrolli. Inimestele teostati tagantjäreli</p>
--	--

	<p>suunamine ja saadeti välja suunamise teavituskiri eesti, vene, inglise, prantsuse ja araabia keeles.</p> <p>Tulenevalt partner SMITi 15.06.2018 avaldatud riigihanke ebaõnnestumisest pikendati PPA ja elluviija vahelist partnerluslepingut kuni 30.06.2020 ning lepingu raames tehtavate kulude abikõlblikkuse perioodi kuni 31.12.2019.</p> <p><u>2019.aasta</u></p> <p>26.02.2019 allkirjastati partnerlusleping SMITga (kestvusega kuni 31.12.2022), mille eesmärgiks oli reguleerida koostööd, õigusi ja kohustusi tegevuse 2.1.3.4 „Infoplatvormi rakendamine“ raames järgnevate tegevuste ja tööde elluviimisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infoplatvormi automaatse andmevahetuslahenduse väljatöötamise, arendamise ja rakendamise tagamine koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga; • Infoplatvormi arendustööde läbiviimise tagamine vastavalt parimatele infotehnoloogilistele praktikatele; • Infoplatvormi visuaalse lahenduse ja kujunduse üleviimise tagamine Eesti brändi kontseptsioonile ja kujunduspõhimõtetele; • Infoplatvormi majutuse, turvalisuse ning kasutajatoe tagamine; • Infoplatvormi ühilduvuse tagamise toetamine teiste asjakohaste veebilehtede ja andmebaasidega <p>Nimetatud tegevuste ja tööde elluviimiseks oli partner kohustatud värbama töötaja (st arendaja), kelle peamiseks ülesandeks oli ette valmistada hanke korras leitud partneri töödeks vajalikud tingimused (nt juurdepääsud, kirjeldada arenduspiletid jne) ning tagada hanke korras leitud partneri arenduste jätkusuutlikkus. Vastavat SMIT arendajat aastal 2019 ei õnnestunud leida, SMIT kirjeldas põhjuseid oma seirearuandes järgnevalt:</p> <p><i>Selleks, et hankega hangitud välised arendajad tööd saaksid teha, peab SMIT-s olema majasisene Java arendaja, kes neid juhendab ja aitab arenduste tehnilise poole pealt (ka näiteks arenduste keskkondadesse üles panemine, mida välised arendajad teha ei saa), kuid keda meil ei ole õnnestunud veel leida. Töökuulutus on küll CV Keskuses üleval juba alates aprillist 2019, kuid sobivat kandidaati ei leidu. Konkursil osales kokku 17 kandidaati, kellest üks kutsuti 05.06.2019 ja 27.06.2020 vestlusele, kuid kes ikkagi loobus, sest sai parema pakkumise. Teine kandidaat kutsuti vestlusele 21.06.2020, kuid ta ei läbinud taustakontrolli. Näiudeks on tekkinud kolmas kandidaat (detsember 2019), kellega värbamisprotsess on veel pooleli.</i></p> <p>Seni oli täitnud SMIT arendaja ülesandeid SMITi poolne tooteomanik ja süsteemi administraator, et hankega seotud ettevalmistavad tegevused oleksid tehtud.</p> <p>25.04.2019 muudeti siseministri 27. märtsi 2015. a käskkirja nr 1-3/87 „Toetuse andmise tingimused uussisserändajate kohanemise toetamiseks“.</p> <p>Täpsustati TAT-i punkti 2.1.3.4.1, et infoplatvormi rakendamise käigus seda ka uuendatakse. Infoplatvormi rakendamise käigus oli selgunud vajadus seni arendatud infoplatvorm asendada uuema infotehnoloogilise lahendusega, et tagada infoplatvormi toimepidevus.</p> <p>Tulenevalt SMITga partnerluslepingu sõlmimisest lühendati PPA partnerluslepingus eelarve kasutusaega 2018. aastani, kuna alates 2019. a oli PPA peamiseks ülesandeks seoses infoplatvormi ja kohanemiskoolitustega uussisserändajate suunamine kohanemiskoolitustele (sealhulgas Eestisse elama asunud välismaalaste vastavuse kontrollimine kohanemisprogrammis osalemise tingimustele). Selle ülesande täitmine oli vastavalt TAT-i punktile</p>
--	--

	<p>2.2.1.2 seotud eelkõige tegevusega 2.2, mistõttu nähti PPA-le uussisserrändajate suunamiseks vajalikud eelarvelised vahendid ette tegevuse 2.2 eelarvest. Vastav muudatus kirjeldati 3.10.2019 allkirjastatud siseministri 27. märtsi 2015. a käskkirjas nr 1-3/87 „Toetuse andmise tingimused uussisserrändajate kohanemise toetamiseks“.</p> <p>Vastavalt 2019. aasta tegevuskavas kirjeldatule ning TAT muudatusele viis SMIT läbi riigihanke ning hankeleping nr 3-3/2559 allkirjastati SMITi, Siseministeeriumi ja Srini OÜ poolt 12.11.2019. Tegevustega alustamine viibis, mille põhjuseid kirjeldas SMIT oma seirearuandes järgnevalt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Esimene hange (viitenumber 196750) ebaõnnestus, kuna hanke tehniline kirjeldus oli kirjeldatud väga detailselt, seal oli palju nõudmisi ning ühtegi pakkumust ei tulnud;</i> - <i>Seejärel viisime läbi teise hankemenetluse (viitenumber 209897), mille tulemusena sõlmiti 12.11.2019 partneriga Srini OÜ leping nr 3-3/2559. Laekunud pakkumuste hindamine võttis eeldatust rohkem aega kuna hindamiskomisjonis tekkisid eriarvamused vastavustingimuste tõlgendamise osas. Lisaks oli hankeosakonnas suur koormus, mistõttu hanke hindamine venis;</i> - <i>Pakkumuste hindamise tulemusena selgus, et kolm pakkumust ei vasta tingimustele ning üks - Srini OÜ vastab. Võitja pidi taotlema arendajate vahetamist, sest hankega võidetud arendajad olid lubatud juba teise hankega võidetud projekti. Seega nad pakkusid välja uued arendajad. Seejärel algas taustakontroll, mille jooksul selgus, et pakutud arendajad jätkavad teises SMIT'i projektis ning seega pidi hanke võitja otsima uuesti uued arendajad. Nüüdseks on välised arendajad olemas, nad on taustakontrolli läbinud ning ootavad, millal töödega pihta saaks hakata.</i> <p>Seega 2019. aastal leitud hankepartner pidi alustama sisulisi arendustöid aastal 2020.</p> <p><u>2020. aasta</u></p> <p>Vastavalt 2020. aasta tegevuskavale tagasid partner Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus ja riigihanke võitja Srini OÜ uussisserrändajate infoplatvormi (www.settleinestonia.ee) ning automaatse andmevahetuslahenduse arendamise. See tähendab, et arendustöödega alustati väliste arendajate poolt 03.02.2020 ning SMIT-i majasisene Java arendaja alustas 02.03.2020. 2020.a jooksul loodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PPA ametniku vaade koos autentimise, x-tee ja peamiste API-dega; • koolitaja vaade koos autentimise, abikõlblikkuse kontrolli, koolitusinfo haldamise, koolitavate automaatse suunamise ja suunatute automaatset teavitamisega; • uus veebileht koos autentimise, koolitusele registreerumise võimekuse, suunamise ja koolitustel osalemise/läbimise info säilitamisega. <p>Ühtlasi teostati loodud andmevahetuslahenduse funktsionaalsuste turvatestimine.</p> <p>2020. aastal leiti väikeostu korras lepingupartner AS CGI Eesti, kes osutades veebiarhitekti teenust, lõi välisveebi informatsiooni liigendamiseks ja kujundamiseks prototüübi, mida kasutasid arendajad uue veebilehe väljatöötamisel.</p> <p>Infoplatvormi rakendamine partner SMIT-i poolt, mh infoplatvormi majutamine, turvalisuse ja kasutajatoe tagamine jätkus 2021. aastal.</p> <p><u>2021. aasta</u></p>
--	--

	<p>Eelkõige oli partneri ülesandeks tagada infoplatvormi ja automaatse andmevahetuslahenduse hooldus (sh intsidentide lahendamine), majutus, turvalisus ning kasutajatugi. Lisaks oli partneri SMIT ülesandeks tagada automatiseeritud statistikaraportite eksport (sh suunatute ning koolitustel osalenute statistika) andmevahetuslahendusest.</p> <p>Suurim areng 2021. aastal oli uue automaatse andmevahetuslahenduse terviklik LIVE, mis tähendab, et kõik erinevad funktsioonid (välisveeb, koolitusmoodul, PPA moodul) läksid 1.06.2021 üle automatiseeritud lahendusele. LIVE järel oli tarvis lahendada erinevaid intsidente ning esinenud vigu, mis kõik said operatiivselt lahendatud ning süsteem vastas ootustele.</p> <p>LIVE järel on tegeletud jätkuarendustega, oluline välja tuua ka SMIT arendaja vahetus detsembris 2021, mis tõi kaasa teatava tööde aeglustumise.</p> <p>Infoplatvormi rakendamine partner SMIT-i poolt, mh infoplatvormi majutamine, turvalisuse ja kasutajatoe tagamine jätkus 2022. aastal</p> <p><u>2022.aasta</u></p> <p>Eelkõige oli partneri ülesandeks tagada infoplatvormi ja automaatse andmevahetuslahenduse haldus (sh intsidentide lahendamine), majutus, turvalisus ning kasutajatugi. Lisaks oli partneri SMIT ülesandeks tagada automatiseeritud statistikaraportite eksport (sh suunatute ning koolitustel osalenute statistika) andmevahetuslahendusest.</p> <p>Tulenevalt UA täiemahulisest sõjas tingitud põgenike lainest, kasvas andmevahetuslahenduse töömaht ning välisveebi külastatavus hüppeliselt.</p> <p>2022. aastaga alategevus infoplatvormi rakendamine lõppes.</p>		
Tegevuse nr ja nimetus	2.2. Kohanemiskoolituste väljatöötamine, piloteerimine ja rakendamine		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.2.3.1. Kohanemiskoolituste ja keeleõppe meetodiliste, õppe- ja infomaterjalide ning teadmiste testide, sealhulgas veebipõhiste testide ja õppematerjalide, väljatöötamine ja arendamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.08.2014-31.12.2017	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	22.08.2014-31.12.2017
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud	<p><u>2014. aasta</u></p> <p>Alategevuse raames hankis elluviija 2014. aasta sügisel väikeostuna ekspertarvamuse, mille raames täpsustati koostöös elluviija partneritega kohanemiskoolituste elluviimise kulustruktuur ning koolituste elluviimise riskid ning võimalik riigihangete korras hangitava teenuse maht, mis võeti aluseks riigihanke läbiviimiseks ja partnerluslepingute mahu ja kulustruktuuri kujundamiseks.</p> <p><u>2015. aasta</u></p> <p>2015. aastal viis elluviija läbi uussisserändajate baasmooduli, töö- ja ettevõtlusmooduli, perekonnamooduli, laste- ja noortemooduli ning algtaseme keeleõppe koolituste väljatöötamise ja pakkumise hanke, mille võitis Expat Relocation Estonia OÜ (Expat). Õppimismooduli pakkumiseks sõlmiti partnerlusleping SA Archimedese, teadusmooduli pakkumiseks SA ETag-iga.</p> <p>Expat, Archimedes ja ETag koostasid 2015. aasta juunis omalt poolt läbiviidavate koolituste infomaterjalide pakettid eesti, inglise ja vene keeles (kokku 14 paketti), koolituste meetodilised materjalid eesti keeles (kokku 7 paketti), koolitusmaterjalid, sh teadmiste testid inglise ja vene keeles (kokku 14</p>		

	<p>paketti). Koolitusmaterjalid tehti koolitavatele kättesaadavaks igal koolituspäeval koolituse toimumise kohas. Lähtudes partnerite ja sihtrühma perekonnaliikmete huvist, hankis Elluviija kohanemisprogrammi tutvustavate üldinfomaterjalide trükkimise lisaks inglise ja vene keelele ka eesti keeles (kokku 3 paketti),</p> <p>Kõik partnerite poolt väljatöötatud materjalid kooskõlastati eelnevalt elluviijaga ning elluviija andis koolituste läbiviijatele ette ühtsed kujundusnõuded, millest koolitusmaterjalide kujunduste loomisel lähtuda. Materjalide sisu kooskõlastusprotsess hõlmas ka asjassepuutuvate ministeeriumide (nt SOM, HTM, MKM) ja asutuste (nt PPA) sisendi saamist materjalidele. Tulenevalt materjalide mahust ning asjassepuutuvate osapoolte hulgast, kestis materjalide valmistamise protsess planeeritust kauem, kuid oli lõpule viidud koolituste planeeritud alguseks.</p> <p><u>2016. aasta</u></p> <p>2016. aastal viisid kõik partnerid läbi olemasolevate info-, metoodiliste ja koolitusmaterjalide analüüsi, mille käigus võeti arvesse eelneval perioodil toimunud koolituste tagasisidet ning nii koolitajate kui elluviija ettepanekuid. Analüüsi tulemusena sõnastati muudatus- ja täiendustetpanekud koolitus- ja metoodiliste materjalide uuendamiseks. Uuendati ning täiendati koolitusmaterjale (6 paketti) vastavalt perioodi jooksul toimunud muudatustele seadusandluses ning õppimis- ning teaduskorralduses. Ei uuendatud laste- ja noortemooduli koolitusmaterjale. Metoodilistest materjalidest uuendati keeleõppe materjali, teiste metoodiliste materjalide muutmise vajadus 2016. aastal puudus. Infomaterjalidest uuendati üldinfomaterjale (1 pakett), koolitusmoodulite materjalide uuendamiseks ei olnud vajadust.</p> <p>Lisaks viidi elluviija eestvedamisel läbi analüüs interaktiivsete materjalide vajaduse, vormi ning arendamise üle. Analüüsi tulemusena kuulutasid partner SA Archimedes ja ETAg välja hanke interaktiivsete materjalide loomiseks. Õppimismooduli tarbeks hangiti 3 inglise- ja venekeelset interaktiivset videomaterjali, mis toetavad õppimismooduli koolituste läbiviimist ning koolitustel käsitletavate teemade omandamist. Videomaterjale testiti 2017. aasta I kvartalis toimunud õppimismooduli koolitustel ning vastavalt tagasisidele tehti videomaterjalides täiendusi. ETAg-i interaktiivsed videomaterjalid valmisid 2017. aasta I kvartalis. Expat Relocation Estonia OÜ lõi kaks interaktiivset videomaterjali tööturu- ning nõustamisteenuseid tutvustavatel teemadel. Kõiki interaktiivseid materjale piloteeriti koolitustel ning vastavalt sihtrühma tagasisidele viidi sisse parandused ja muudatused.</p> <p>Elluviija uuendas kohanemisprogrammi üldinfomaterjali, mille tulemusena loodi sisuliselt mahukam ning sihtrühmale atraktiivsem kohanemisprogrammi koolitusi tutvustav infovoldik. Lisaks varasemale eesti, inglise ja vene keelele loodi materjalid vastavalt sihtrühma vajadustele ka araabia keeles. Lisaks töötati välja kohanemisprogrammi koolitusi tutvustav reklaamplakat inglise ja vene keeles.</p> <p>2016. aastal koostati kohanemisprogrammi kommunikatsioonitegevuste plaan, mis nägi ette kohanemisprogrammi tutvustamist läbi erinevate kanalite. Kommunikatsiooniplaan viidi ettenähtud osas ellu ning kohanemisprogrammi tutvustati peamiselt siduspartnerite kaudu, aga ka läbi trükimeedia ning raadio.</p> <p>2016. aastal oli planeeritud läbi viia info-, koolitus- ja metoodiliste materjalide eksperthinnang ning materjalide ühtlustamise hange, mis aga pakkujate</p>
--	---

	<p>puudumise ning hilisema ühe pakkuja leidmisel ületas hanke läbiviimiseks ettenähtud eelarvelist mahtu.</p> <p>2017. aastal oli tegevuskavas planeeritud läbi viia kohanemisprogrammi koolituste vahehindamine, mille tulemusena planeeriti hankida materjalide eksperthinnang ning ühtlustamise ja uute materjalide väljatöötamise kava. 2017. a kavandatud 2015-2016. a piloteeritud koolituste vahehindamist ei tellitud ning tegevus lükkub 2018. aastasse ning on planeeritud ellu viia tegevuse 2.2.3.3. „Materjalide vahehindamine ja uuendamine, uute materjalide koostamine“ raames. Tegevust ei viidud 2017. aastal ellu kuna periood (2015-2016), mida planeeriti hinnata oli elluviija hinnangul siiski liialt lühike ning ei oleks andnud realistlikku pilti koolituste pakkumise süsteemist ja kvaliteedist.</p> <p>Siseministri 04.01.2017 käskkirjaga nr 1-3/3 „Siseministri 27. märtsi 2015. a käskkirja nr 1-3/87 „Toetuse andmise tingimused uussisserändajate kohanemise toetamiseks“ muutmise“ pikendati tegevuse 2.2.3.1. elluviimise aega kuni 2017. aasta 31. detsembrini, kuna partnerid SA Eesti Teadusagentuur ja SA Archimedes ei jõudnud 2016. aasta jooksul lõpule viia meetoodiliste, õppe- ja infomaterjalide ning teadmiste testide, sealhulgas veebipõhiste testide ja õppematerjalide, väljatöötamise ja arendamise tegevusi.</p> <p><u>2017. aasta</u></p> <p>Elluviija partner Eesti Teadusagentuur (ETAg) hankis 2017. aastal kohanemiskoolituste teadusmooduli interaktiivsed materjalid, mis valmisid märtsis 2017. ETAg hankis kokku 5 interaktiivset õppevideot teemadel: teadustegevuse rahastamine, 5 praktilist mõtet kõrghariduses, teadus- ja arendusasutuste struktuur, õpetamine kui protsess ning akadeemilised ametikohad. Materjalide eesmärk oli toetada kohanemiskoolituste teadusmooduli koolituspäeva läbiviimist, tekitada huvi Eestis teadusega tegelemise vastu sihtrühma seas ning tutvustada allikaid, kust leida rohkem infot teadusega tegelemiseks Eestis. Materjalid olid koostatud sel moel, et neid oleks võimalik kasutada lisaks koolituspäeva mitmekesistamisele ja iseseisvaks õppeks nii enne kui pärast koolituspäeva. Hangitud materjalid tehti kättesaadavaks muuhulgas ETAg'i sotsiaalmeediakanalis. Lisaks interaktiivsete materjalide hankimisele uuendas ETAg ka teadusmooduli koolitusmaterjale nii inglise kui vene keeles. Peamised muudatused puudutasid elamislubade temaatikat tulenevalt muudatustest välismaalaste seaduses. Meetoodilised ning infomaterjalid olid asja- ja ajakohased ning nende täiendamiseks ja uuendamiseks puudus vajadus.</p> <p>Partner SA Archimedes täiendas 2016. aastal hangitud kohanemiskoolituste õppimismooduli interaktiivseid materjale vastavalt 2017. aasta veebruaris ja märtsis toimunud õppimismooduli koolitustel osalenute, õppimismooduli koolitajate ning elluviija tagasisidele. Lisaks interaktiivsete materjalide uuendamisele täiendas partner Archimedes ka õppimismooduli koolitusmaterjale vastavalt koolitajate ning kõrgkoolide esindajatelt kogutud tagasisidele. Meetoodilised ning infomaterjalid olid asja- ja ajakohased ning nende täiendamiseks ja uuendamiseks puudus vajadus.</p> <p>Riigihanke võitja täiendas 2017. aastal baas-, töö- ja ettevõtlus-, peremooduli ning algtaseme eesti keele õppe meetoodilisi ja koolitusmaterjale vastavalt koolitustel osalenute, koolitajate ja elluviija tagasisidele. Peamised muudatused puudutasid valdkondi, mis tulenesid muudatustest seadusandluses (nt elamisload, sotsiaaltoetused, peretoetused jne). Infomaterjalid olid asja- ja ajakohased ning nende täiendamiseks ja uuendamiseks puudus vajadus.</p>
--	--

	<p>2017. aastal tellis elluviija 2016. aasta lõpus uuendatud kohanemiskoolituste üldinfomaterjalide ning plakatite trüki, mida levitati ning jagati läbi sihtrühmaga kokkupuutuvate asutuste ja organisatsioonide kaudu, sh Eesti Töötukassa, PPA, kohalikud omavalitsused jne.</p> <p>Sihtrühma teadlikkuse tõstmiseks kohanemiskoolitustest viis elluviija läbi ja tellis mitmeid teavitustegevusi, sh kohanemiskoolituste reklaami Nordica pardaajakirjas <i>Time Flies</i> ning <i>In Your Pocket</i> Tallinna, Tartu ja Narva linnajuhtide brošüürides. Samuti tellis elluviija kohanemiskoolitustel osalejate paremaks informeerimiseks märkmikud ja tekstiilkotid nn kohanemiskoolituste <i>Welcome bag</i>'i loomiseks, mis sisaldas komplekteeritud kujul kohanemiskoolituse koolitus- ja infomaterjale ning täiendavaid sihtrühmaga kokkupuutuvate asutuste infomaterjale, sh Maanteeameti, Tööinspektsiooni, Eesti Töötukassa jne materjale.</p> <p>Tutvustamaks kohanemiskoolitusi sihtrühmale ja laiemale avalikkusele viis elluviija läbi kohanemiskoolituste tutvustus- ja teavitustegevuste hanke, mis avaldati riigihanke registris 04.10.2017 ning võitjaks osutunud pakkujaga sõlmiti raamleping detsembris. Seega lükkusid tutvustus- ja teavitustegevuste raamlepingu täitmine ja kulud 2018. aastasse ning planeeriti ellu viia tegevuse 2.2.3.5 raames.</p>		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.2.3.2. Koolituste materjalide ja teadmiste testide piloteerimine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.03.2015-31.12.2017	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	30.09.2015-31.12.2017
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ette võetud abinõud.	<p>PPA alustas uussisserändajate koolitusele suunamist planeeritult 01.08.2015. Koolituste pakumise alustati 30.09. Kavandatust hilisema piloteerimise alguse tingis EL finantsperioodi üldine planeerimise hiline mine Eestis ning lähtuvalt TAT kehtestamise ja TAT alusel sõlmitavate lepingute sõlmimise viibimine.</p> <p>30.09-31.12.2015 piloteerisid Archimedes, ETag ning Expat Relocation 6 teemamooduli koolitust ja 1 keeleõppe koolituse. Viidi läbi kokku 26 koolitust inglise ja vene keeles Tallinnas ning Tartus (töö- ja ettevõtlusmoodul – 5, baasmoodul - 5, keeleõpe – 4, peremoodul - 3, õppimine – 5, teadus – 3, lapsed ja noored – 1 koolitust). Koolitused viidi läbi ühes raskusastmes, kuna gruppidesse ei registreerunud piisavalt isikuid, et komplekteerida eraldi raskusastmes grupid. Narvas koolitusgruppide mittetäitumise tõttu koolitusi läbi ei viidud, koolitusel osaleda soovinutele võimaldati osaleda Tallinna ja Tartu koolitusel. Kokku kasutas seda võimalust 1 inimene.</p> <p>Esialgselt planeeritud koolitustest toimusid väiksemas mahus nii Archimedese õppimismoodul ning Expati töö- ja ettevõtlus-, baas-, pere- ja laste ja noortemooduli koolitused. Teaduse mooduli koolitused toimusid planeeritud mahus. Põhjuseks siinkohal on eelkõige Narva koolitusgruppide mittetäitumine, aga ka mõningate Tartu ja Tallinna tööpäevadele planeeritud koolituste ärajäämise tõttu. Laste- ja noorte moodulisse registreeriti, kuid registreerijateks olid enamjaolt vanemad, mistõttu koolitusgruppe ei olnud võimalik komplekteerida. Keskmiselt osales koolitusel 13,5 koolitatavat. Koolitustel osaleti kokku 300 korral ning koolitused läbiti kokku 281 korral. Koolituste rahulolu varieerus 5-punkti skaalal vahemikus 4,6-4,9. Väga rahul oldi</p>		

	<p>keeleõppega ning koolitavad avaldasid soovi samadelt koolitajatelt saada ka edasist, A2 taseme keeleõpet.</p> <p>Lähtuvalt sellest, et koolituste kohta eraldi reklaamitegevusi läbi ei viidud, v.a. partnerite hulgas ning põhiline teavitus toimus PPA suunamiskirjade kaudu, võis hinnata PPA poolt isikute suunamist efektiivseks uussissiserändajate koolitusel osalemise tagamisel.</p> <p>Perioodil 01.01-31.12.2016 viisid partnerid SA Archimedes, ETAg ja Expat Relocation Estonia OÜ kokku 88 koolitust inglise ja vene keeles Tallinnas (71 koolitust), Tartus (9) ja Narvas (8). 2016. aastal piloteeriti kokku 40 keeleõppekoolitust; 12 töö- ja ettevõtlusmooduli; 14 baasmooduli; 9 peremooduli; 3 teadusmooduli; 8 õppimismooduli ja 2 laste ja noortemooduli koolitust. Kokku läbis koolitusi 1190 uussissiserändajat. Erinevalt eelnevast perioodist, käivitusid edukalt koolitused ka Narvas (2015 0 koolitust, 2016 8 koolitust).</p> <p>Seisuga 31.12.2016 osales kohanemisprogrammi koolitustel kokku 1775 uussissiserändajat ning koolitused läbiti kokku 1549-l korral.</p> <p>Seonduvalt koolituste läbiviimisega nägi elluviija 2016. aastal, et senisest rohkem rõhku on vaja asetada koolituste toimumisele Tartus, kuhu asus Tallinna järgselt elama kõige rohkem uussissiserändajaid, kuid toimunud koolituste arv oli peaaegu võrdne Narvaga.</p> <p>2016. aastal toimusid planeeritust väiksemas mahus ka laste ja noorte ning õppimise ja teaduse moodulite koolituste piloteerimine. 2016. aastal korraldati 2 laste- ja noortemooduli koolitust. Madala osalusprotsendi taga oli uussissiserändajate teadmatus mooduli sisust (registreerunud on vanemad, kes eeldasid, et koolitusel jagatakse infot laste ja noortega seotud teemadel, kuigi selleks on eraldi peremoodul) ning väiksemate laste ja noorte osalemine samaaegselt, mistõttu oli metoodiliselt keeruline viia läbi koolitust nii lastele ning samaaegselt ka noortele. Koolitustega jätkamine oli elluviija vaates siiski oluline kuna pererände alusel Eestisse saabuvate uussissiserändajate hulk oli kogu rändemahust üks suuremaid ning nii lapsi ja noori kui nende vanemaid toetava koolitusmooduli pakkumine tagas sihtrühmale vajalikud teadmised ja oskused Eestis kohanemiseks.</p> <p>2016. aastal toimusid ettenähtust väiksemas mahus (õppimismooduli planeeritud 14 koolitusest toimus 8 ning teadusmooduli 6 koolitusest toimus 3) nii õppimis- kui teadusmooduli koolitused. 2016. aasta I poolaasta teadusmooduli koolitused jäid korraldamata teadusmooduli koordinaatori ebapädevuse tõttu. Koolituste korraldamise probleem lahendati II poolaastal koordinaatori asendamisega. Samas oli 2016. aasta teadusmooduli koolitustel osalejate arv endiselt võrdlemisi madal, hoolimata erinevatest teavitustegevustest partner ETAg poolt. Põhjuseks oli eelkõige välismaalastest doktorantide vähesus ning välisõppejõudude teadmatus teadusmooduli olemasolust. Õppimismooduli puhul oli peamiseks probleemiks koolitustel osalejate vähesus, mistõttu oli SA Archimedes olnud sunnitud mitmed planeeritud koolitused osalejate vähesuse tõttu ära jätma. Osalejate vähesus võis olla osaliselt tingitud õppimismooduli ja ülikoolide poolt pakutavate orientatsioonipäevade kattuvusest. Koostöös elluviijaga kasutas SA Archimedes erinevaid teavituskanaleid tõstmaks sihtrühma teadlikkust koolitustest, pakkus võimalikult erinevaid koolitusaegu ning kohtus nii ülikoolide esindajate (vastuvõtuspetsialistid, prorektorid jne) kui Haridus- ja Teadusministeeriumiga probleemi lahendamiseks. Ülikoolide hinnangul oli nii õppimis- kui teadusmooduli pakkumine vajalik, hoolimata sellest, et tegemist oli</p>
--	--

	<p>osaliselt dubleeriva tegevusega. Osalejate probleemi lahendamiseks pakkusid ülikoolid välja kohanemisprogrammis osalemise võimaldamist ka uussisserändajatel, kes viibivad Eestis viisa alusel. Elluviija kaalus viisa alusel osalemise võimaldamist ning konsulteeris asjassepuutuvate osapooltega lahenduse teostatavust ja eesmärgipärasust. Elluviija hinnangul ei olnud senise sihttaseme täitmise, halduskoormuse ja ülikoolide tegevuste osalise dubleerimise juures otstarbekas, efektiivne ega jätkusuutlik õppimis- ja teadusmooduli pakkumine senisel kujul.</p> <p>Expat Relocation OÜ poolt pakutavate moodulite täituvusprotsent oli elluviija ning partneri enda hinnangul hea. 2016. aastal prognoosis elluviija, et 2015. a sõlmitud ning 2017. a lõppeva raamlepingu sihttase (2050) täidetakse ennetähtaegselt ehk enne 31.12.2017. Baas-, töö- ja ettevõtlus-, pere-, laste ja noortemooduli ja keeleõppe hulgas olid sihtrühma seas kõige populaarsemad keeleõppekursused ning töö- ja ettevõtlus- ning baasmooduli koolitused. Koolitavate tagasiside koolitustele oli positiivne ning rahuolu varieerus 5-palli skaalal 4,5-4,8 vahel. Keeleõppe osas oli peamiseks tagasisideks olnud väga suur rahulolu keeleõpetajate ning nende õpetamismetoodikatega, millest tulenevalt oli koolitusel osalejate peamiseks soovitusena pakkuda kohanemisprogrammi raames ka A2 taseme keelekursusi. Elluviija hinnangul oli kohanemisprotsessis kvaliteetsel keeleõppel ja keeleoskusel määrav tähtsus. Lisaks soovitasid A2 taseme keelekursuse lisada kohanemisprogrammi koolitusmoodulite hulka ka mitmed tugivõrgustiku partnerid ning ettevõtete esindajad.</p> <p>Lisaks A2 taseme pakkumisele nägi elluviija 2016. aastal järjest kasvava vajadusena töötada välja süsteemne lähenemine koolitustele, sh eriti keeleõppe, pakkumiseks väljaspool Tallinna, Tartu ning Narva piirkondi. Kui väljaspool nendest piirkondadest huvitatud uussisserändajatele pakuti transpordikulude hüvitamist koolitustel osalemiseks, siis keeleõppe puhul oli taoline süsteemi keeruline. Nädala sees pärast tööpäeva kaks korda nädalas Tallinnasse, Tartusse või Narva eesti keele kursustele sõitmine oli väljaspool neid piirkondi elavatele uussisserändajatele takistav tegur. Elluviija poole pöördusid mitmed uussisserändajatega kokkupuutuvad ametiasutused ning organisatsioonid palvega võimaldada nende piirkonnas elavatel uussisserändajatele samadel alustel võimalust osaleda kohanemisprogrammi koolitustel.</p> <p>2016. aastal oli koolituste läbiviimisel peamiseks probleemiks see, et koolitustele registreerunud isikud ei ilmunud koolitustele ning ei andnud oma mitteosalemisest eelnevalt teada. Lähtuvalt sellest viidi esimesed koolitused läbi väiksemates gruppides. Jooksvalt muudeti koolitusgruppide komplekteerimise praktikat ning saavutati optimaalne koolitusgruppide suurus. Teiseks probleemiks oli koolitavate andmete korjamine. Nagu elluviija prognoosis, oli andmekorje kvaliteet võrdlemisi madal – paljud koolitavad ei avaldanud andmekorjes oma sotsiaal-majanduslikku seisundit.</p> <p>Seisuga 31.12.2016 oli PPA suunanud kohanemisprogrammis osalema kokku 11 240 uussisserändajat, kellest 44,1% moodustasid EL kodanikud ja nende perekonnaliikmed ning 55,9% kolmandate riikide kodanikud.</p> <p>Tagamaks koolitajate asjakohased teadmised koolitustel käsitletavatest teemadest, viis elluviija läbi koolituste koolitajatele 2 koolitust järgnevatel teemadel: 1. välismaalaste seaduse ning kodakondsuseaduse muudatused koos PPA-ga; 2. juhilubade vahetamine ning sõidukite registreerimine koostöös Maanteeametiga. Lisaks korraldas elluviija 1 koostööseminari elluviija ja partnerite osalusel koolituste piloteerimise paremaks korraldamiseks. Elluviija hinnangul olid tegevused eesmärgipärased.</p>
--	---

	<p>2016. aastal eraldi tutvustus- ja teavituskampaaniat sihtrühma seas ei korraldatud. Kohanemisprogrammi tutvustati eelkõige läbi uussisserrändajatega kokkupuutuvate organisatsioonidega ning trükimeedia ning raadio vahendusel.</p> <p><u>2017. aasta</u></p> <p>Siseministri 04.01.2017 käskkirjaga nr 1-3/3 „Siseministri 27. märtsi 2015. a käskkirja nr 1-3/87 „Toetuse andmise tingimused uussisserrändajate kohanemise toetamiseks“ muutmine“ pikendati tegevuse 2.2.3.2. elluviimise tähtaega kuni 2017. aasta 31. detsembrini, kuna partnerite SA Eesti Teadusagentuuri ja SA Archimedese korraldatavate teadus- ja õppimismoodulite koolitustel osalejate sihttasemed ei olnud täies mahus täitunud. Samuti ei jõudnud partnerid 2016. aasta jooksul lõpule viia meetoodiliste, õppe- ja infomaterjalide ning teadmiste testide, sealhulgas veebipõhiste testide ja õppematerjalide, väljatöötamise ja arendamise tegevusi.</p> <p>Partner ETAg viis 2017. aastal läbi 2 ingliskeelset teadusmooduli koolitust, mis toimusid veebruaris Tallinnas ja Tartus ning kus osales kokku 7 Euroopa Liidu kodanikku. Läbiviidud koolitustele lisandus interaktiivne tegevus, mille käigus külastati Tartus asuvat Tartu Ülikooli loodusmuuseumi ning Tallinnas tutvuti Rahvusraamatukogu teenustega. Osalejate hinnang oma teadmiste peale koolitust oli keskmiselt 4,3 (5 punkti süsteemis). Koolitajate keskmine hinne oli 4,6. Osalejate rahulolu tõusis nii koolitusmaterjalide, ajakava, koolituse struktuuri kui ka koolituse praktilise korralduse osas. Osalejate hinnangul olid koolitused väga mõjusad ning jagasid vajalikku infot, koolitajad olid sõbralikud ning koolitused hästi korraldatud.</p> <p>Partner Archimedes viis esimesel poolaastal läbi vastavalt planeeritule 6 koolitust veebruarist maini. Kokku registreerus kuuele koolitusele 97 PPA poolt kohanemisprogrammi suunatud inimest, kellest koolitusel osales 58, sh 5 EL kodanikku. Lisaks tehti ettevalmistusi koolituse korraldamiseks Euroakadeemias, kus viidi läbi ka talvine vastuvõtt. Kuna ei olnud võimalik tuvastada, mis hetkel oli kõigil vastuvõtetel olemas elamisluba ja võimalik koolitusel osaleda, keskenduti teavitustööle ning suunati vastuvõetud jooksvalt väljakuulutatud õppimismooduli koolitustele. Koolitusel osalejate keskmine hinne koolitajale, õppematerjalidele, koolituse ülesehitusele ja koolituse praktilisele korraldusele oli 4,7 (maksimaalselt võimalik 5,0) ning koolituse teemadele 4,5.</p> <p>Partner Archimedes kasutas teavituskanalitena sotsiaalmeediakanaleid (sh Study in Estonia), veebilehte ja kontakte ülikoolides (sh moodulit tutvustavate voldikute jagamisel). Koolituse kohta jagati üldinfot kõrgkoolide esindajatele Haridus- ja Teadusministeeriumis toimunud kohtumisel (18.05.2017) ning eelnevalt kõrgkoolidele saadetud infomaterjalis. Loodi kontakt Hiina saatkonnaga, kes edastas koolituse infot oma riigi kodanikele.</p> <p>Tulenevalt õppimis- ja teadusmooduli koolituste elluviimise administreerimise keerukusest kahe EL fondi rahastuse tõttu, planeeritust väiksemas mahus täituvusest ning varasematel koolituste piloteerimise aastatel esinenud kitsaskohtadele sihtrühma koolitustele saamisega, palus elluviija Haridus- ja Teadusministeeriumil kokku kutsuda ümarlaud ülikoolide esindajatega, et läbi arutada kohanemiskoolituste teadus- ja õppimismooduli edasine pakkumine. Kohtumise tulemusena esitati kokkuvõtte nii ministeeriumi kui ülikoolide vajadustest ning seisukohtadest moodulitega jätkamise osas. Kokkuvõtvalt, õppimis- ja teadusmoodul on välisüliõpilaste, -õppejõudude ja -teadlaste seisukohalt oluline, kuna ülikoolid ise ei kata kõiki teemasid. Kõik nende</p>
--	--

	<p>moodulite sihtgruppi kuuluvad isikud ei ole seotud ülikoolidega, nad võivad ka alles kaaluda õppima asumist või on seotud hoopis teadus- ja arendustegevuste asutuste või ettevõtetega. Samuti võiks info koolituste toimumise kohta olla osalejate jaoks selgem. Tagasisidest lähtuvalt algatas elluviija kokkuleppel partneritega partnerluslepingute ennetähtaegse lõpetamise, mistõttu 2017. aasta teises pooles õppimis- ja teadusmooduli koolitusi ei korraldatud. Elluviija otsustas jätkata nimetatud koolituste pakkumisega muudetud formaadis riigihanke korras leitud teenusepakkujaga 2018. aastal, mille jaoks viis elluviija läbi hanke kohanemiskoolituste pakkumiseks alates 2018. aastast.</p> <p>Kavandatud koolitusmoodulite piloteerimist araabiakeelsena Tallinnas 2017. aastal ellu ei viidud ning tegevus lükkub 2018. aastasse ning on planeeritud ellu viia tegevuse 2.2.3.5. „Koolituste pakkumine“ raames. Tegevust ei viidud 2017. aastal ellu tulenevalt Siseministeeriumi tihedast 2017. a hankeplaanist, elluviija poolt alategevuse 2.2.3.5 elluviimiseks mahuka riigihanke läbiviimisest ning tutvustus- ja teavitustegevuste esimesest 21.07.2017 välja kuulutatud riigihanke läbikukkumisest (ühtegi pakkumust ei esitatud) ja uue tutvustus- ja teavitustegevuste hanke väljakuulutamistest 04.10.2017.</p> <p>2017. a kavandatud 2015-2016. a piloteeritud koolituste vahehindamist ei tellitud ning tegevus lükkus 2018. aastasse ning viidi ellu tegevuse 2.2.3.3. „Materjalide vahehindamine ja uuendamine, uute materjalide koostamine“ raames. Tegevust ei viidud 2017. aastal ellu kuna periood (2015-2016), mida planeeriti hinnata oli elluviija hinnangul siiski liialt lühike ning ei oleks andnud realistlikku pilti koolituste pakkumise süsteemist ja kvaliteedist. Tegevus viidi ellu 2018. aastal kuna läbiviidud koolituste maht ning koolituskordade arv, mida hinnata, oli tunduvalt suurem. Samuti viidi 2018. aastal Kultuuri- ja Siseministeeriumi koostöös läbi ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava prioriteetse suuna 2 „Sotsiaalse kaasatuse suurendamine“ meetme 2.6 tehniline vahehindamine. Elluviija hinnangul oli mõistlik, et hindamised viiakse läbi sünkroonis, et tagada tulemuste võrreldavus.</p>		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.2.3.3. Materjalide vahehindamine ja uuendamine, uute materjalide koostamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2017-31.12.2020	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2017-31.12.2020

<p>Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud</p>	<p><u>2017. aasta</u> Kavandatud vahehindamise hanget, mille hulka kuulub eksperdihinnangute ning materjalide ühtlustamise ja uute materjalide edasise koostamise kava, 2017. aastal ei tellitud ning vahehindamise hanke läbiviimine lükkus 2018. aastasse. Tegevust ei viidud 2017. aastal ellu tulenevalt Siseministeeriumi tihedast 2017. a hankeplaanist, elluviija poolt alategevuse 2.2.3.5 elluviimiseks mahuka riigihanke läbiviimisest ning tutvustus- ja teavitustegevuste esimesest 21.07.2017 välja kuulutatud riigihanke läbikukkumisest (ühtegi pakkumust ei esitatud) ja uue tutvustus- ja teavitustegevuste hanke väljakuulutamisest 04.10.2017.</p> <p>2017. aastal esitasid oma hinnangu ning muudatusettepanekud õppimis- ja teadusmooduli koolitusmaterjalidele Haridus- ja Teadusministeeriumi ning ülikoolide esindajad. Baas-, töö- ja ettevõtluse-, pere-, laste- ja noortemooduli ning algtaseme keeleõppe materjalidele on andnud jooksva hinnangu uussisserändajate tugivõrgustikus osalevad organisatsioonid ja asutused. 2018. aastal analüüsisid elluviija ning koolituste pakkumisega tegelev riigihanke võitja esitatud hinnanguid ning ettepanekuid. Analüüsi tulemusena muudeti ja täiendati materjale koostöös elluviija ning riigihanke võitjaga, et tagada materjalide kõrge sisuline kvaliteet ning aja- ja asjakohane teadmiste ning info edastamine uussisserändajatele.</p> <p><u>2018. aasta</u> Kavandatud kohanemiskoolituste sisu ja materjalide ehk koolitussüsteemi, koolitus- ja meetodiliste materjalide, sh teadmiste testide, ning kohanemiskoolituste kõikide moodulite ja keeleõppe sisu, vahehindamise hange kuulutati välja koos alategevuse 2.3.3.1 <i>Arendamist vajavate teenuste ja nende pakkumise võimekuse väljaselgitamine</i> raames planeeritud uussisserändajate seas uuringu läbiviimise hankega riigihangete registris 25.10.2018. Tegemist oli ühishankega ning elluviija otsustas riigihanget osadeks mitte jagada, sest elluviija eesmärk oli saada terviklik ja võimalikult laiapindne analüüs Eestisse elama asunud uussisserändajate kohanemisest Eestis. Kuna uussisserändajate kohanemisprogramm on uussisserändajate kohanemise poliitikavaldkonna üks põhitegevusi ja üks esmaseid riiklikke teenuseid, mida Eestisse saabunud uussisserändajale riigi poolt pakutakse ning mis toetab nende Eestis kohanemist, ei olnud otstarbekas kohanemisprogrammi hindamist eraldiseisvalt tellida. Lisaks oli antud lähenemise näol tegemist majanduslikult soodsama lahendusega, võimaldades kokku hoida piiratud vahendeid kuna analüüsi jaoks on vaja täita kattuvaid ülesandeid, nt läbi viia nii küsitlusi kui fookusgruupiintervjuusid, mis kattuvad nii kohanemisprogrammi vahehindamise kui ka uussisserändajate kohanemisega seotud rakendusuuringu läbiviimisel, läbi töötada samu alusmaterjale jms.</p> <p>Leping eduka pakkujaga oli plaanis sõlmida 2019. a jaanuaris, ning tööde teostamise lõpptähtajaks arvestati november 2019. a.</p> <p><u>2019. aasta</u> Hankeleping nr 14-12.2/605-1 eduka pakkujaga materjalide vahehindamiseks sõlmiti 23.01.2019. Tegemist oli ühispakkumisega ja pakkujateks olid MTÜ Balti Uuringute Instituut ja Velvet DP OÜ. Vahehindamise tulemusi tutvustati partneritele, sihtgrupi ja sidusgrupi esindajatele 11.12.2019 toimunud seminaril. Vahehindamise tulemused näitasid, et kohanemisprogramm on üldjoontes asjakohane ja efektiivne. Edasi arendamiseks pakuti välja kolm erinevat stsenaariumi, millel on erinevad ulatused ja mõjud. Valikud soovitude osas oli kavas teha üheskoos partneritega aastal 2020 uute hangete koostamisel.</p>
--	--

	<p>25.04.2019 muudeti siseministri 27. märtsi 2015. a käskkirja nr 1-3/87 „Toetuse andmise tingimused uussisserändajate kohanemise toetamiseks“. Täpsemalt muudeti TAT-i punkti 2.2.3.3.2, millega pikendati alategevuse <i>Materjalide vahehindamine ja uuendamine, uute materjalide koostamine</i> elluviimise aega ühe aasta võrra (31. detsembrini 2020), et tagada pikem ajavaru materjalide uuendamiseks ja koostamiseks, kuna materjalide vahehindamine teostatakse 2019. aasta jooksul.</p> <p><u>2020. aasta</u> Vastavalt materjalide ning kogu koolitusprogrammi vahehindamisele tehti 2020. aastal Kohanemisprogrammis järgmised peamised muudatused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • senine töö- ja ettevõtluse moodul jagati kaheks koolitusmooduliks, st töömooduliks ja ettevõtluse mooduliks; • laste- ja noortemoodul asendati vajaduspõhise lastehoiu teenusega; • eesti keele õppe senine metoodika asendati vahekeelela metoodikaga ning A1 eesti keele õppe tasemele lisati ka A2 tasemel eesti keele õpe; • tulenevalt metoodika vahetusest tõsteti ka keeleõppe mahtu, st A1 taseme mahuks määrati 100 akadeemilist tundi ning A2 taseme mahuks 150 akadeemilist tundi. <p>2020. aastal läbi viidud Kohanemisprogrammi materjalide uuendamise ja koolituste pakkumiste riigihanked võitis Expat Relocation Estonia OÜ (nii teemamoodulid kui ka eesti keele õppe). Hangete võitja poolt uuendatud teemamoodulite ja eesti keele õppe koolitus-, metodoloogilised kui ka interaktiivsed materjalid on kättesaadavad Kohanemisprogrammi välisveebis settleinestonia.ee.</p> <p>Seega võib lugeda tegevuse 2.2.3.3 täidetuks ehk tegevuse tulemusena on hinnatud kohanemiskoolituse kõikide moodulite ja keeleõppe sisu ning metoodilisi materjale ning vastavalt hindamisele on materjale programmi edasiseks pakkumiseks uuendatud või koostatud lisamaterjale. Materjalid on tehtud kättesaadavaks infoplatvormi kaudu.</p>		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.2.3.4 Materjalide lõpphindamine ning materjalide muutmine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2020–31.10.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2022-31.10.2023
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõtetud abinõud.	<p>Pärast kohanemisprogrammi vahehindamist ning ülal viidatud muudatuste sisseviimist kohanemisprogrammi alustati lõpphindamise hanke ettevalmistega 2022. aastal. Tegevusega alustati alles 2022. aastal, sest selleks ajaks olid vahehindamise järel otsustatud tegevused käivitunud. Lõpphindamise hange sai välja kuulutatud 1. mail 2023, ainsaks pakkujaks ning hankevõitjaks osutus Eesti Rakendusuuringu Keskus CentAR OÜ.</p> <p><u>2023. aasta</u> Hankeleping nr 6-10 /11-1 eduka pakkujaga Eesti Rakendusuuringu Keskus CentAR OÜ-ga uussisserändajatele võrgustikupõhise tugiteenuste pakkumise mudeli mõju ja jätkusuutlikkuse hindamiseks ning kohanemisprogrammi koolituste ja materjalide lõpphindamiseks sõlmiti 20.06.2023. Uuringu tulemusi tutvustati partneritele, sihtgrupi ja sidusgrupi esindajatele 25.10.2023 toimunud seminaril. Mudeli mõju ja jätkusuutlikkuse hindamine ning koolitusprogrammi</p>		

	<p>koolituste ja materjalide lõpphindamine näitas, et ametlikku, institutsionaliseeritud tugivõrgustiku arendamist ei pidanud teenusepakkujad vajalikuks, v.a. kohalike omavalitsuste esindajad, kelle hinnangul on vajalik luua kohalike omavalitsuste sisserrändajatele teenuste pakkumise eest vastutajate võrgustik. Üldine hinnang kohanemisprogrammile, nii käesoleva lõpphinnangu põhjal kui ka varasemalt läbi viidud hindamistes, on hea. KP erinevates moodulites ja keeleõppes osalenud uussisserrändajad hindavad koolituse tagasiside ankeetides aastatel 2015-2022 järjepidevalt kõrgelt: 5-palli skaalal enam kui 4-ga, nii kohanemisprogrammi koolituste struktuuri, ajakava, korraldust kui ka koolitajaid. Samal perioodil on IBS ja RAKE (2023) meetme lõpphindamise järgi kõigi KP moodulite keskmisena ligi 85% koolitatavatest olnud seisukohal, et KP vastas täielikult või küllaltki palju nende ootustele. Ka intervjuude põhjal on KP elluvijja lepingulise koostööpartneri ja koolitajate hinnangud kohanemisprogrammile positiivsed. Kohanemisprogrammi edasi arendamiseks pakuti välja mitu võimalust:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analüüsida, kas kõik käesolevad KP teadmistekeskused eesmärgid on asjakohased või võiks KP eesmärgiks olla uussisserrändajates Eestit ja siinset ühiskonnakorraldust väärtustavate hoiakute kujundamine ja selle kõrval keeleoskuse arendamine. • Piiratud ressursside ja tulevase rahastamise ebaselguse valguses võiks kaaluda KP struktuuri muutmist kuluefektiivsemaks nii, et suurem osa teemamoodulite informatsioonist on uussisserrändajatele kättesaadav lühikeste videomoodulite kaudu ja kontaktkohtumised koolitajatega on mõeldud hoiakute kujundamiseks, praktilisteks tegevusteks, sotsialiseerumiseks ja keeleõppeks. • Arendada sujuvam KP kursustele registreerimisprotsess, mis oleks kliendisõbralikum ning arvestaks tänapäevaste ootustega. • Keeleõppe puhul anti soovitusi sihtrühmade prioriseerimise, ootuste juhtimise, koolituste kohandamise, rühmade komplekteerimise, õppematerjalide täiustamise, õppijate keeleoskuse regulaarse testimise ja ise lisatasu küsimise osas. <p>Tugivõrgustiku osas soovitati edaspidi loobuda laias mõttes selle arendamisest ning igal üksikul juhul nimetada konkreetset, milliste osapoolte ja millisel eesmärgil tegutseva võrgustiku arendamist eesmärgistatakse ja taotletakse. Valikud soovitude osas tehakse KP parandusi ja täiendusi järgmise kahe aasta jooksul.</p>		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.2.3.5. Koolituste pakkumine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2017-30.06.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2017-30.06.2023
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud	<p><u>2017. aasta</u></p> <p>Riigihanke võitja viis 2017. aastal läbi planeeritud mahus (ca 1100 koolituskorda) baas-, töö- ja ettevõtluse-, peremooduli ning algtaseme keeleõppe kohanemiskoolitusi. Oodatust väiksemas mahus toimusid laste- ja noortemooduli koolitused (2017. aastal 2). Põhjuseks oli peamiselt lastevanemate vähene informeeritus mooduli sisust, mistõttu on osalejate arv jäänud mõnevõrra väiksemaks planeeritust. Tõstmaks osalejate arvu ka laste- ja noortemoodulis oli elluvijjal plaanis koos riigihanke võitjaga 2018. a koostada nimetatud moodulist lihtsamini ja arusaadavamalt kirjeldav ülevaade, mida kasutatakse teavitustegevuste elluviimisel. Lisaks nõuaväärastele koolitustele pakkus riigihanke võitja ka <i>in-house</i> koolitusi Tallinnas ning ka Haapsalus (kokku kolm <i>in-house</i> koolitust). <i>In-house</i> koolituste peamiseks kitsaskohaks oli</p>		

	<p>sihtrühma osalus koolitustel. Peamiselt keeleõppe <i>in-house</i> koolitustel oli koolituse läbinute arv olnud märgatavalt väiksem esialgu registreerunud ning koolitusel alustanud numbritest kuna seda nähakse tööandjapoolse täiendava kohustusena ning koolitustel tuleb osaleda töövälisel ajal.</p> <p>2017. aastal läbiviidud kohanemiskoolitustest oli jätkuvalt kõige populaarsem algtaseme keeleõpe, kus oli kogu elluviimise perioodi jooksul osalenud kokku üle 1300 uussisserändaja. Keeleõppele järgnesid baas- ning töö- ja ettevõtlusmoodulid, milles on osaletud ligikaudu 500-l korral. Perioodil 01.01-31.12.2017 viisid partnerid SA Archimedes, ETAg ja Expat Relocation Estonia OÜ kokku 93 koolitust inglise ja vene keeles Tallinnas (70 koolitust), Tartus (13) ja Narvas (10). 2017. aastal pakuti kokku 42 keeleõppekoolitust; 16 töö- ja ettevõtlusmooduli; 17 baasmooduli; 8 peremooduli; 2 teadusmooduli; 6 õppimismooduli ja 2 laste- ja noortemooduli koolitust. Kokku läbis koolitusi 1041 uussisserändajat.</p> <p>Kokku osaleti kohanemiskoolitustel 2591-l korral, mis moodustas 20,17% kavandatud lõppsihttasemest. 2091-l korral on koolitustel osalenud uussisserändajad andnud positiivse hinnangu, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud kohanemiskoolituse läbimise tulemusena.</p> <p>Suurem osa koolitusi toimus Tallinnas, kuigi elluviija ning riigihanke võitja pingutasid selle nimel, et tõsta osalust kohanemiskoolitustel nii Tartu kui Narva ning Ida-Virumaa piirkonnas. Seni oli toimunud teavitus nii Tartus kui Narvas peamiselt läbi tugivõrgustiku partnerorganisatsioonide ja asutuste, kuid tihtipeale olid need jäänud ühekordseteks algatusteks, st kohapealsed partnerorganisatsioonid ja –asutused ei olnud ise aktiivselt nende piirkonnas toimuvate koolituste kohta infot edasi jaganud. Seega, tõdeti vajadust nii Tartu kui Narva ja Ida-Virumaa piirkonnas laiema püsiva teavitustegevuse järele tagamaks ka nendes piirkondades elavate uussisserändajate teadlikkus ning osalus kohanemiskoolitustel. Nimetatud piirkondades püsiva teavitustegevuse elluviimine pidi plaani järgi toimuma 2018. aastal kohanemisprogrammi tutvustus- ja teavitustegevuse raamlepingu kaudu.</p> <p>Tagamaks koolitajate asjakohased teadmised koolitustel käsitletavatest teemadest, viis või tellis elluviija koolituste koolitajatele ja kohanemiskoolitustega kokkupuutuvatele teenistujatele 3 koolitust järgnevatel teemadel: 1. välismaalaste seaduse muudatused koos PPA-ga; 2. konfliktide ja stressiga toimetulek (2 koolitust). Lisaks korraldas elluviija aastalõpu koostööseminari elluviija ja partnerite osalusel koolituste piloteerimise paremaks korraldamiseks. Elluviija hinnangul olid tegevused eesmärgipärased.</p> <p><u>2018. aasta</u></p> <p>Riigihanke võitja Expat Relocation Estonia OÜ viis 2018. aastal läbi kohanemisprogrammi koolitusi planeeritud mahus (1457 koolituskorda) baas-, töö- ja ettevõtlus-, pere-, õppimis- ja teadus- ning laste ja noorte mooduli ning algtaseme keeleõppe kohanemiskoolitusi. Lisaks nõ tavapärastele koolitustele on riigihanke võitja pakkunud ka <i>in-house</i> koolitusi Tallinnas (kokku 3 <i>in-house</i> koolitust). <i>In-house</i> koolituste peamiseks kitsaskohaks oli sihtrühma osalus koolitustel. Peamiselt keeleõppe <i>in-house</i> koolitustel oli koolituse läbinute arv olnud märgatavalt väiksem esialgu registreerunud ning koolitusel alustanud numbritest kuna seda nähakse kas tööandjapoolse täiendava kohustusena ning koolitustel tuleb osaleda töövälisel ajal või välistudengite ja ülikoolide puhul vabatahtlikus vormis vaba aja sisustamise tegevust.</p>
--	---

	<p>2018. aastal läbiviidud kohanemiskoolitustest oli jätkuvalt kõige populaarsem algtaseme keeleõpe, kus oli kogu elluviimise perioodi jooksul osalenud kokku üle 2000 uussisserändaja. Keeleõppele järgnesid baas- ning töö- ja ettevõtlusmoodulid, milles oli kokku osaletud ligikaudu 1500-l korral. Perioodil 01.01-31.12.2018 viisid riigihanke võitja Expat Relocation Estonia OÜ kokku 112 koolitust inglise ja vene keeles Tallinnas, Tartus ja Narvas. 2018. aastal pakuti kokku 53 keeleõppekoolitust; 17 töö- ja ettevõtlusmooduli; 19 baasmooduli; 10 peremooduli; 2 teadusmooduli; 3 õppimismooduli ja 8 laste- ja noorte mooduli koolitust. Kokku läbiti koolitusi 1457-l korral. Keskmine hinne kohanemiskoolitustele perioodil 2015-2018 oli baas-, töö- ja ettevõtlus-, pere-, õppimis- ja teadusmooduli ning keeleõppe lõikes 4,7 5-punktsel hindamisskaalal.</p> <p>Kokku oli kohanemiskoolitustel osaletud 4048-l korral, mis moodustas 31,5% kavandatud TAT lõppsihttasemest. 3166-l korral olid koolitustel osalenud uussisserändajad andnud positiivse hinnangu, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud kohanemiskoolituse läbimise tulemusena.</p> <p>Suurem osa koolitusi oli endiselt toimunud peamiselt Tallinnas, kuigi elluviija ning riigihanke võitja olid astunud samme, et tõsta osalust kohanemiskoolitustel nii Tartu kui Narva ning Ida-Virumaa piirkonnas. Kohanemiskoolituste paremaks tutvustamiseks ja pakkumiseks sihtgrupi seas ning laiema avalikkuse teadlikkuse jätkuvaks tõstmiseks kohanemiskoolitustest teostati 2017. aasta eduka hanke tulemusena kohanemisprogrammi tutvustus- ja teavitustegevuste kommunikatsioonistrateegia elluviimine eesti, inglise ja vene keeles, mille tulemusena tõusis elluviija hinnangul ka kohanemiskoolitustel osalejate arv. Tutvustus- ja teavitustegevuste tulemusena valmisid erinevad mitmekeelsed info- ning audiovisuaalsed materjalid, samuti kommunikatsioonistrateegia koos kommunikatsiooniplaaniga, mida 2018. a esimeses pooles ellu viidi. Elluviija hinnangul onli kohanemiskoolitustel osalemise tõstmiseks ning sihtgrupi seas teadlikkuse tõstmiseks vajalik jätkata tutvustus- ja teavitustegevuste elluviimisega. Seetõttu kuulutas elluviija 27.11.2018 välja riigihanke kohanemisprogrammi edasiste teavitustegevuste elluviimiseks.</p> <p>Kohanemiskoolituste paremaks tutvustamiseks ja koolitustel osalemise toetamiseks tellis elluviija täiendavate kohanemiskoolitustel osalemist toetavad materjalid, nt ID-kaardi lugejad, InYourPocket linnajuhid jne. Samuti jätkas riigihanke võitja Expat Relocation Estonia OÜ varasemalt väljatöötatud kohanemiskoolituste ja keeleõppe metoodiliste, koolitus- ning infomaterjalide ajakohastamist. Lisaks töötas riigihanke võitja välja ja võttis kasutusele kohanemiskoolituste interaktiivsed materjalid.</p> <p>Teavitustegevuses kasutatava kohanemiskoolituste ja kohanemist toetava pildimaterjali tootmiseks tellis elluviija fotograafi teenuse, mille tulemusena valmis pildimaterjal kohanemiskoolituste ning nende raames korraldatavate interaktiivsete tegevuste kohta (nt eesti toitude degusteerimine jne). Sihtgrupile kergemini mõistetavate sisutekstide koostamiseks eraldi reklaamikirjutaja (<i>copywriter</i>) teenust ei hangitud kuna see töö teostati nt ühe osana materjalide väljatöötamisel või teenuste arendamisel.</p> <p>2018. aastal planeeritud riigihange kohanemisprogrammi koolitusmoodulite pakkumiseks araabia keeles elluviija poolt ei teostatud kuna huvi ja senine osalus kohanemisprogrammi rahvusvahelise kaitse koolitusmoodulis araabiakeelse sihtrühma poolt oli võrdlemisi kesine, mistõttu keskenduti kohanemisprogrammi tutvustus- ja teavitustegevuste läbiviimisele. Vajadust</p>
--	---

	<p>araabiakeelsete koolitusmoodulite järgi hinnatakse elluviija poolt jooksvalt koolituste pakkumise käigus 2019. aastal.</p> <p>Tagamaks koolitajate asjakohased teadmised koolitustel käsitletavatest teemadest, tellis elluviija koolituste koolitajatele ja kohanemiskoolitustega kokkupuutuvatele teenistujatele koolituse vaenukõne teemal, kus tutvustati vaenukõnet puudutavat seadusandlikku raamistikku ning seda, millised on uussisserändajate võimalused reageerida vaenukõnega kokkupuutes. Lisaks korraldas elluviija nii regulaarseid kui ka aastalõpu koostööseminari elluviija ja partnerite osalusel koolituste piloteerimise paremaks korraldamiseks. Elluviija hinnangul olid tegevused eesmärgipärased. Lisaks toimusid kvartaalsed elluviija partnerite koostööseminarid, mille eesmärk oli tõhustada kohanemiskoolituste pakkumist ning leida lahendusi koolituste pakkumisel esinenud kitsakohtadele.</p> <p><u>2019. aasta</u></p> <p>25.04.2019 muudeti siseministri 27. märtsi 2015. a käskkirja nr 1-3/87 „Toetuse andmise tingimused uussisserändajate kohanemise toetamiseks“. Täpsemalt muudeti TAT-i punkti 2.2.3.5.2, millega pikendatakse alategevuse <i>Koolituste pakkumine</i> elluviimise aega poole aasta võrra (30. juunini 2023), et tegevuse elluviimise aeg oleks kooskõlas õppeaasta kestusega.</p> <p>Alates 2019. a on PPA peamiseks ülesandeks seoses infoplatvormi ja kohanemiskoolitustega uussisserändajate suunamine kohanemiskoolitustele (sealhulgas Eestisse elama asunud välismaalaste vastavuse kontrollimine kohanemisprogrammis osalemise tingimustele). Selle ülesande täitmine on vastavalt TAT-i punktile 2.2.1.2 seotud eelkõige tegevusega 2.2, mistõttu nähti PPA-le uussisserändajate suunamiseks vajalikud eelarvelised vahendid ette tegevuse 2.2 eelarvest. Vastav muudatus kirjeldati 3.10.2019 allkirjastatud siseministri 27. märtsi 2015. a käskkirjas nr 1-3/87 „Toetuse andmise tingimused uussisserändajate kohanemise toetamiseks“.</p> <p>2019. aasta PPA poolne seirearuanne töö peamiste tegevustena välja:</p> <p><i>2019 I poolaasta perioodil 01.01.2019 – 30.06.2019 suunas PPA kohanemisprogrammis osalema kokku 5 392 uussisserändajat, nendest esmakordselt oli suunatud 4 261 ning korduvalt 1 131 isikut. Antud perioodil kõikidest suunatudtest olid 1 349 isikut Euroopa Liidu kodanikud, 4 043 kolmandate riikide kodanikud, sh 29 Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmed (kellest esmakordselt oli suunatud 27 ja korduvalt 2 isikut) ning 52 rahvusvahelise kaitse saanud isikut (kellest esmakordselt oli suunatud 19 isikut ja korduvalt 33 isikut). PPA-le esitatud sooviavalduse alusel suunati 31 isikut, kellest 5 isikut olid Euroopa Liidu kodanikud ning 26 kolmandate riikide kodanikud.</i></p> <p><i>2019 II poolaasta perioodil 01.07.2019 – 31.12.2019 suunas PPA kohanemisprogrammis osalema kokku 6 575 uussisserändajat, nendest esmakordselt oli suunatud 5 242 ning korduvalt 1 333 isikut. Antud perioodil kõikidest suunatudtest olid 2 169 isikut Euroopa Liidu kodanikud, 4 406 kolmandate riikide kodanikud, sh 43 Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmed (kellest esmakordselt oli suunatud 37 ja korduvalt 6 isikut) ning 49 rahvusvahelise kaitse saanud isikut (kellest esmakordselt oli suunatud 20 isikut ja korduvalt 29 isikut). PPA-le esitatud sooviavalduse alusel suunati 35 isikut, kellest 6 isikut olid Euroopa Liidu kodanikud ning 29 kolmandate riikide kodanikud.</i></p> <p><i>Andmetoimetaja jätkuvalt vastab oma pädevuse piires isikute sooviavaldustele ning muudele kirjalikele pöördumistele kohanemisprogrammis osalemisse suunamise või suunamata jätmise küsimustes. Samuti koordineerib välismaalaste kohanemisprogrammis osalema suunamise küsimustega tegelevate PPA üksusega teabevahetust, kannab jätkuvalt kõikide</i></p>
--	---

	<p><i>kohanemisprogrammis osalema suunatud isikute ja nende suunamisega seotud andmed Sharepoint-i keskkonda, ning tagab lähtuvalt kolmandatest isikutest kohanemisprogrammi koolitusi pakkuvatele teenusepakkujatele kogu asjakohase info programmi suunatute kohta.</i></p> <p>Kohanemiskoolituste pakkuja hankepartner Expat Relocation OÜ viis läbi 2019. aastal 2014 koolituskorda, millest 1036 moodustas A1 taseme keeleõpe. Baasmooduli koolituskordi oli 320 ning töö- ja ettevõtlusmooduli koolituskordi 325. Peremooduli koolituskordi oli 185, õppimise mooduli koolituskordi 70, teaduse mooduli koolituskordi 31 ja laste ning noorte mooduli koolituskordi 47. Võrreldes 2018. aastaga tõusis kõigi moodulite koolituskordade arv. Koolitusgrupe oli 2019. aastal 165, millest 12 olid <i>in-house</i> koolitused. See tähendab, et need koolitused toimusid erinevate asutuste ja ettevõtete ruumides, kus välismaalased töötavad või õpivad. Võrreldes 2018. aastaga oli <i>in-house</i> koolituste maht neljakordselt kasvanud, see tähendab, et 2018.aastal toimus 3 <i>in-house</i> koolitust.</p> <p>2019. aastal jätkati planeeritult koolituste läbiviimisega ning nendes osales planeeritust (5700) suurem osakaal uussisserändajatest. 31.12.19 seisuga oli kohanemisprogrammi koolitustel osaletud kokku 6062-l korral, mis moodustas 47,2% kavandatud TAT lõppsihttasemest, väljundnäitajast. 5042-l korral oli koolitustel osalenud uussisserändajad andnud positiivse hinnangu, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud kohanemiskoolituse läbimise tulemusena. Keskmise hinne kohanemiskoolitustele perioodil 2015-2019 oli baas-, töö- ja ettevõtlus-, pere-, õppimis- ja teadusmooduli ning keeleõppe lõikes 4,71 5-punktilisel hindamisskaalal.</p> <p>27.11.2018 välja kuulutatud riigihanke „Kohanemisprogrammi teavitustegevused“ raames leitud partneriga OÜ Agenda Public Relations sõlmiti raamleping 21.06.2019. Hankelepingu peamine eesmärk oli tõsta siht- ja sidusrühma teadlikkust kohanemisprogrammist, selles osalemise tingimustest ja võimalustest ning täiendava eesmärgina tõsta laiema avalikkuse teadlikkust uussisserändajate kohanemisprogrammi eesmärkidest ja uussisserändajate motivatsioonist panustada Eesti majanduse ja ühiskonna arengusse.</p> <p>Kohanemiskoolituste paremaks tutvustamiseks ja koolitustel osalemise toetamiseks tellis elluviija täiendavate kohanemiskoolitustel osalemist toetavate materjalid, nt ID-kaardi lugejad, InYourPocket linnajuhid, märkmikud, pastakad, helkurid jne. Samuti jätkas riigihanke võitja Expat Relocation Estonia OÜ varasemalt väljatöötatud kohanemiskoolituste ja keeleõppe metoodiliste, koolitus- ning infomaterjalide ajakohastamist.</p> <p>Tagamaks koolitajate asjakohased teadmised koolitustel käsitletavatest teemadest, tellis elluviija koolituste koolitajatele ja kohanemiskoolitustega kokkupuutuvatele teenistujatele koolituse Eestis elavate välismaalastega seonduvate maksundusküsimuste teemal, kus tutvustati maksundust puudutavat seadusandlikku raamistikku ning seda, millised on uussisserändajate kohustused ja õigused maksunduses. Lisaks korraldas elluviija nii regulaarseid kui ka aastalõpu koostööseminari elluviija ja partnerite osalusel koolituste piloteerimise paremaks korraldamiseks (sh eesti keele õpetajate seminar).</p> <p>2019. aastal planeeritud A2 hanke välja kuulutamine peatus, kuna Riigikontroll viis läbi auditi „Täiskasvanute eesti keele õppe korraldus ja riiklik rahastamine“, mille peamiseks soovitusena oli täiskasvanute eesti keele õppe terviklikus juhtimissüsteemis ja asjaomaste riigiasutuste vastutuses kokku leppimine. Kuna auditi järel võeti suund eesti keele õppe kesksamale koordineerimisele, otsustati</p>
--	---

	<p>2019. aastal A2 hanget mitte välja kuulutada. Aasta lõpuks oli aga selge, et strateegilise juhtimise tasandil pole võimalik lähiajal ühiseid töövorme leida, seega otsustati hange läbi viia 2020. aastal.</p> <p>2019. aasta tegevuskavas oli planeeritud ka analüüs kohanemiskoolituse sihtgruppide laiendamise osas. Antud ülevaade kaasnes Kohanemisprogrammi vahehindamisega, mille raames hankepartner tegi ettepanekud sihtgrupi laiendamiseks ning kaardistas sellega kaasnevad võimalused ja ohud.</p> <p><u>2020. aasta</u></p> <p>Partner Politsei- ja Piirivalveamet jätkas 2020. aastal uussisserändajate suunamisega kohanemiskoolitustele (sealhulgas Eestisse elama asunud välismaalaste vastavuse kontrollimine kohanemisprogrammis osalemise tingimustele). Partner PPA töi 2020. aasta seirearuandes oluliste tegevustena välja järgneva:</p> <p><i>2020. aastal suunas PPA kohanemisprogrammis osalema kokku 10 506 uussisserändajat, nendest esmakordselt oli suunatud 8035 ning korduvalt 2471 isikut. Antud perioodil kõikidest suunatutest olid 3306 isikut Euroopa Liidu kodanikud, 7200 kolmandate riikide kodanikud, sh 103 Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmed (kellest esmakordselt oli suunatud 67 ja korduvalt 9 isikut) ning 59 rahvusvahelise kaitse saanud isikut (kellest esmakordselt oli suunatud 21 isikut ja korduvalt 38 isikut).</i></p> <p><i>Andmetoimetaja jätkuvalt vastab oma pädevuse piires isikute sooviavaldustele ning muudele kirjalikele pöördumistele kohanemisprogrammis osalemisse suunamise või suunamata jätmise küsimustes. PPA-le esitatud sooviavalduse alusel suunati antud perioodil 16 isikut (kõik olid kolmandate riikide kodanikud).</i></p> <p><i>Kõikidele isikutele, kes on esitanud sooviavalduse kohanemisprogrammi suunamise saamiseks, kuid kes ei vastanud siseministri määruses „Kohanemisprogramm“ toodud tingimustele, koostatud ja edastatud suunamisest keeldumise teavituskiri koos keeldumise põhjendusega eesti, inglise ja vene keeles (28 korral, põhjusel, et isikul puudus elamisluba/elamisõigus, elamisluba oli kehtetu või isik on rohkem kui viis aastat Eestis seaduslikult elanud).</i></p> <p>Riigihanke võitja Expat Relocation Estonia OÜ jätkas 2020. aastal lepingu täitmisega kohanemiskoolituste pakkumisel. Tulenevalt COVID-19 leviku tõkestamisega seotud piirangutest ning eriolukorrast, viidi koolituste pakkumine suures osas üle e-kanalitele (see tähendab Zoom keskkonda). Vastav kirjalik kokkulepe sõlmiti ka rakendusüksusega. Tagamaks tulemuslik Kohanemisprogrammi koolituste pakkumine, täiendas hankepartner koolituste metoodikaid ning toimusid erinevad arutelud hankepartneri, elluviija ja koolitajate vahel, et uussisserändajatele vajalik info jõuaks võimalikult operatiivselt sihtgrupini. Pandeemia lepinguga seatud sihttasemete saavutamist ei takistanud. Elluviija kasutas hankelepingus ette nähtud võimalust ning suurendas koolitustellimust.</p> <p>Kõnealusel aastal toimus 1945 koolituskorda, millest 1098 moodustas A1 taseme keeleõpe. Baasmooduli koolituskordi oli 313 ning töö- ja ettevõtlusmooduli koolituskordi 295. Peremooduli koolituskordi oli 157, õppimise mooduli koolituskordi 38, teaduse mooduli koolituskordi 23 ja laste ning noorte mooduli koolituskordi 21. Koolitusgrupe oli 2020. aastal 142, millest 68 koolitust toimus kontaktõppe vormis ja 74 koolitust toimus <i>online</i> keskkonnas ning 5 olid <i>in house</i> koolitused.</p> <p>31.12.20 seisuga oli kohanemisprogrammi koolitustel osaletud kokku 8007-l korral, mis moodustas 62% kavandatud TAT lõppsihttasemest, väljundnäitajast. 6441-l korral olid koolitustel osalenud uussisserändajad andnud positiivse hinnangu, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti</p>
--	---

	<p>riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud kohanemiskoolituse läbimise tulemusena. See moodustas 71,6% kavandatud TAT lõppsihttasemest, tulemusnäitajast</p> <p>Keskmine hinne kohanemiskoolitustele perioodil 2015-2020 oli baas-, töö- ja ettevõtlus-, pere-, õppimis- ja teadusmooduli ning keeleõppe lõikes 4,74 5-punktilisel hindamisskaalal.</p> <p>Tagamaks koolituste pakkumine kuni 30.06.2023, viis elluvijja 2020. aastal läbi riigihanked leidmaks partnerid Kohanemisprogrammi teemamoodulite kui ka keeleõppe pakkumiseks. Mõlemad hanked võitis Expat Relocation Estonia OÜ, kellega sõlmiti 2020. aastal hankelepingud tagamaks koolituste pakkumine perioodi lõpuni. 2020. aastal tegi hangete võitja ettevalmistavaid tegevusi koolituste läbi viimiseks.</p> <p>Kohanemiskoolituste paremaks tutvustamiseks ja pakkumiseks sihtgrupi seas jätkas elluvijja koos hankepartneriga OÜ Agenda Public Relations 2020. aastal täiendavate kohanemiskoolitustel osalemist soodustavate info- ja praktiliste materjalide väljatöötamisega inglise ja vene keeles ning erinevate ürituste/kampaaniate korraldamisega. Täpsemalt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - viidi läbi 2 digikampaaniat (kevad ja sügis-talv); - loodi Settle in Estonia blogisse 10 blogilugu (est, eng, ru); - loodi uued Settle in Estonia roll-upid (kolmes keeles, 2 versiooni); 2 x onepager sidusgruppidele (eng-est; rus-est); - loodi uus PPA teenidusjaamades programmi tutvustav video (versioonid eraldi eesti keeles ja ENG/RU subtiitritega); - uuendati 10 kuu kommunikatsiooniplaan; - viidi läbi Narva sidusgruppide üritus; PPA teenindusjuhtide koolitus. <p>Elluvijja tellis jooksvalt infoplatvormi, kohanemiskoolituste ja tugivõrgustike kohtumistel aja- ning asjakohase kohanemist toetava info tagamiseks uussisserändajatele ja tugivõrgustiku koostööpartneritele vajaliku informatsiooni tõlkimise inglise ja vene keelde.</p> <p>Planeeritud copywriteri väikeost viidi läbi, kuid elluvijja oli sunnitud pakkumise tagasi lükkama. 2020. aastal kuulutati välja uus väikeostu kutse ning leping planeeriti sõlmida aastal 2021.</p> <p>Toimus 2 koolitust ning 1 koostööseminar. Koolitused olid järgmistel teemadel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kultuuriteadlikkus mitmekultuurilises keskkonnas 2) mänguline eesti keele õpe <p>Koolituste pakkumise tegevusega oli kavas jätkata aastal 2021.</p> <p><u>2021. aasta</u></p> <p>Tulenevalt automaatse andmevahetuslahenduse LIVE-st, vähenes PPA poolne ressursivajadus antud tegevuse raames. Seepärast oli mõistlik liita alles jäänud tegevus migratsiooninõustajate teenusega. See tähendab, et ametnik, kelle ülesandeks oli suunamisega seotud intsidentidele reageerimine PPA moodulis, sai mh endale ülesandeks ka migratsiooni nõustamisega seotud ESF aruandluse koordineerimise ja elluvijjale esitamise.</p> <p>2021. aastal viidi läbi kaks riigihanget, nii teemamoodulite kui ka eesti keele õppe pakkumiseks. Mõlema hanke võitis Expat Relocation Estonia OÜ. Vastavalt kohanemisprogrammi vahelahendamise muudatusettepanekutele ning sõlmitud hankelepingule, rakendusid 2021. aasta algusest järgmised muudatused: töö- ja ettevõtlusmoodulit pakutakse kahe erineva moodulina (töömoodul ja ettevõtlusmoodul); lisandus eesti keele A2-taseme koolitus ning eesti keele õpe (nii A1- kui A2-tasemel) toimub baaskeeleta; laste- ja</p>
--	--

	<p>noortemoodul asendati lastehoiuteenusega. Koolituste juurde kuulusid interaktiivsed tegevused ning õppekäigud omandatu kinnistamiseks.</p> <p>Lepingupartneril oli kohustus välja töötada uuendatud õppetmaterjalid, mille koostamisel võeti arvesse kohanemisprogrammi vahehindamisel tehtud muudatustepanekuid. 2021. aasta algusest alates kasutati kõikide koolitusmoodulite juures uusi metoodilisi materjale, eesti keele koolitustel lisaks A1- ja A2-taseme õppekavasid, mis toetasid baaskeeleta eesti keele õppe läbiviimist. Keelekoolitustel osalejad kasutasid õppematerjalina tööraamatut ja sõnavihikut ning Quizlet programmi, A2-tasemel ka lugemikku. Interaktiivse abimaterjalina töötati eesti keele koolituste tarbeks välja eestikeelsed õppevideod (kokku 20). Teemamoodulite koolitustel on kasutusel kümme käsiraamatut erinevatel teemadel (inglise ja vene keeles) ning inglise- ja venekeelsed õppevideod (kokku 36).</p> <p>Tulenevalt COVID-19 leviku tõkestamisega seotud piirangutest, toimus koolituste pakkumine suures osas veebis (Zoom keskkonnas). Osa koolitusi alustas kontaktõppe, kuid COVID-19 olukorra halvenedes mindi üle veebi formaadile. Vastav kirjalik kokkulepe sõlmiti ka rakendustüsusega. Pandeemia lepinguga seatud sihttasemete saavutamist ei takistanud.</p> <p>Kõnealusel aastal toimus 2228 koolituskorda, millest 524 moodustas A1-taseme ja 381 A2-taseme keeleõpe. Baasmooduli koolituskordi oli 369, töömooduli koolituskordi 294 ja ettevõtlusmooduli koolituskordi 318. Peremooduli koolituskordi oli 204, õppimise mooduli koolituskordi 64, teaduse mooduli koolituskordi 74. Koolitusgrupe oli 2021. aastal 156, millest 30 gruppi läbisid koolituse kontaktõppe vormis (1 grupp Narvas, 4 Tartus, 25 Tallinnas) ja 126 gruppi <i>online</i>-keskkonnas.</p> <p>31.12.2021 seisuga oli kohanemisprogrammi koolitustel osaletud kokku 10235-l korral, mis moodustas 80% kavandatud TAT lõppsihttasemest, väljundnäitajast. 6792-l korral olid koolitustel osalenud uussisserändajad andnud positiivse hinnangu, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud kohanemiskoolituse läbimise tulemusena. See moodustas 76% kavandatud TAT lõppsihttasemest, tulemusnäitajast.</p> <p>Keskmine hinne kohanemiskoolitustele perioodil 2015-2021 oli kõigi teemamoodulite ja A1- ja A2-taseme keeleõppe lõikes 4,69 5-punktilisel hindamisskaalal.</p> <p>Kohanemiskoolituste paremaks tutvustamiseks ja pakkumiseks sihtgrupi seas jätkas elluviija koos hankepartneriga OÜ Agenda Public Relations 2021. aasta keskpaigani kohanemisprogrammi teavitustegevustega.</p> <p>2021.aasta tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uuendati perioodi lõpuni kommunikatsiooni plaani - Loodi Settle in Estonia blogisse 6 blogilugu (eesti, inglise ja vene keeles) - Regulaarsed postitused Settle in Estonia Facebooki kanalis inglise ja vene keeles - Kohanemisprogrammi digikampaania sidusgrupi fookusega kevadel (<i>sh valmis eraldi tutvustav video</i>), lisaks jätkus talve alguses digikanalites 2020 sügis-talv kampaania 2021. a alguses. - Kohanemisprogrammi teavitustegevused töandjatele (<i>online seminar, sisuturundus artikkel</i>) - Kohanemisprogrammi strateegia uuendamine - Varasemalt loodud materjalide uuendamine (vajadus seotud kultuuriministeeriumisse üle kolimisega) <p>2021. aasta sügisel kuulutas Kultuuriministeerium välja hanke uue kohanemisprogrammi teavitustegevuste partneri leidmiseks. Hanke võitjaks osutus kommunikatsioonibüroo Callisto OÜ, kellega alustati koostööd 2021.</p>
--	--

	<p>aasta novembris. Vastavalt hanke eesmärgile oli järgneval perioodil (kuni 2022.a lõpp) teavitustegevuste partneri peamiseks eesmärgiks tõsta sidusgrupi ja avalikkuse teadlikust kohanemisprogrammist ja parendada veebilehel settleinestonia.ee kohanemisalast informatsiooni. Plaaniti jätkamist ka teavitustöö uussisserändajatele programmi võimalustest jm jooksvad tööd.</p> <p>2021. aastal tehtud tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teavitustegevuste kvartali plaan, sh sotsiaalmeedia ja blogi postituste kava - Kohanemist toetavad blogilood portaalis www.settleinestonia.ee (2 tk) - Regulaarsed postitused Settle in Estonia kanalis inglise ja vene keeles - Kohanemisprogrammi strateegia täiendamine sõnumite osas (eraldi sõnumid sihtgrupile, sidusgrupile ja avalikkusele) - Alustati veebilehe www.settleinestonia.ee sisutekstide uuendamisega <p><u>2022. aasta</u></p> <p>2022.aastal jätkati kohanemiskoolituste pakkumisega, st nii eesti keele õppe (A1 ja A2) kui ka teemamoodulitega.</p> <p>Kõnealusel aastal toimus 2430 koolituskorda, millest 840 moodustas A1-taseme ja 370 A2-taseme keeleõpe. Baasmooduli koolituskordi oli 442, töömooduli koolituskordi 274 ja ettevõtlusmooduli koolituskordi 230. Peremooduli koolituskordi oli 174, õppimise mooduli koolituskordi 56, teaduse mooduli koolituskordi 44. Koolitusgrupe oli 2022. aastal 169, millest 102 gruppi läbisid koolituse kontaktõppe vormis (3 gruppi Narvas, 20 Tartus, 79 Tallinnas) ja 67 gruppi <i>online</i>-keskkonnas.</p> <p>31.12.2022 seisuga oli kohanemisprogrammi koolitustel osaletud kokku 12665-l korral, mis moodustas 98% kavandatud TAT lõppsihttasemest, väljundnäitajast. 8444-l korral olid koolitustel osalenud uussisserändajad andnud positiivse hinnangu, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud kohanemiskoolituse läbimise tulemusena. See moodustas 93% kavandatud TAT lõppsihttasemest, tulemusnäitajast.</p> <p>Keskmine hinne kohanemiskoolitustele perioodil 2015-2022 oli kõigi teemamoodulite ja A1- ja A2-taseme keeleõppe lõikes 4,72 5-punktsel hindamisskaalal.</p> <p>Callisto OÜ ehk teavitustegevuste partneri peamiseks eesmärgiks oli 2022. aastal tõsta sidusgrupi ja avalikkuse teadlikust kohanemisprogrammist ja parendada veebilehel settleinestonia.ee kohanemisalast informatsiooni. Selleks viidi ellu järgmised tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunikatsioonistrateegia uuendamine 2022. aasta alguses ja uuesti 2022. aasta lõpus vaatega järgmisesse aastasse. • Aasta kommunikatsiooniplaani uuendamine ja ajakohasena hoidmine. • Settle in Estonia veebilehele sisutekstide toimetamine, info lisamine, muudatusettepanekud. • Koostatud, tõlgitud ja avaldatud 12 blogipostitust (eesti, inglise ja vene keeles). • Koostatud ja ajakohastatud temaatiline meedialist. • Koostatud, tõlgitud ja välja saadetud 3 pressiteadet (eesti, inglise ja vene keeles). • Koostatud, tõlgitud ja avaldamiseks saadetud 4 artiklit (eesti, inglise ja vene keeles). • Korraldatud 2 meediaintervjuud. • Koostatud ja saadetud 6 uudiskirja erinevatele sihtrühmadele (töötajad, haridusasutused, partnerid), seotud kontaktide nimekirjade haldamine.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> Sotsiaalmeedia haldamine vastavalt plaanile ja vajadustele. Regulaarsed postitused Facebook'i lehel, loodud Instagram ja LinkedIn kontod, korraldatud tasulised kampaaniad. Ettevalmistatud ja läbiviidud 2 üritust: 1 kohalike omavalitsustele, teine Ida-Viru tööandjatele. <p><u>2023. aasta</u> 2023.aastal jätkati kohanemiskoolituste pakkumisega, st nii eesti keele õppe (A1 ja A2) kui ka baasmooduliga. Kuna huvi kohanemiskoolituste vastu oli nii suur, et registreerimise avanemisel said kohad täis mõne tunniga, otsustati korraldada kõik koolitused veebis, nii keeleõppe kui ka baasmooduli koolitused. See andis võimaluse pakkuda koolitusi suuremale isikute arvule.</p> <p>2023. aasta esimesel poolaastal toimus 1 010 koolituskorda, millest 65 moodustas A1-taseme ja 382 A2-taseme keeleõpe. Baasmooduli koolituskordi oli 563. Kõik koolitused toimusid <i>online</i>-keskkonnas.</p> <p>30.06.2023 seisuga on kohanemisprogrammi koolitustel edukalt (s.t. koolitust ei ole katkestatud), osaletud kokku 13 675 korral, mis moodustab 106,5% kavandatud TAT lõppsihttasemest, väljundnäitajast. 8958-l korral on koolitustel osalenud uussisserändajad andnud positiivse hinnangu, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud kohanemiskoolituse läbimise tulemusena. See moodustab 99,6% kavandatud TAT lõppsihttasemest, tulemusnäitajast.</p> <p>Kohanemiskoolitustel osalejatelt koguti perioodil 2015 – 2023 enesehinnangulist tagasisidet üldpädevusnõuete saavutamise kohta. Osalejatel paluti hinnata ka koolituste praktilist korraldust - ajakava, koolituse struktuuri, korraldamist ning koolitajat- hindamisskaalal 1-5 (sealjuures 1 tähendas „üldse mitte rahul“ ja 5 tähendas „väga rahul“). Läbi aastate on koolituste tagasiside olnud osalejate poolt väga positiivne, sealjuures koolituse korralduslikele aspektidele. Kõige kõrgemalt on hinnatud koolitajaid - 4,92 punkti 5 punkti skaalal (2015 – 2023 keskmine). Tagasisidevormis oli ka avatud küsimus kommentaaride edastamiseks, mis andis elluvijale võimaluse saada sihtrühmalt vabas vormis tagasisidet ja ettepanekuid.. Neid ettepanekuid (nt keeleõppes A2 taseme lisamine, töö- ja ettevõtlusmooduli lahku lõõmine) sai arvesse võetud ka kohanemisprogrammi arendamisel.</p>		
Tegevuse nr ja nimetus	2.3. Tugivõrgustike kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.3.3.1. Arendamist vajavate teenuste ja nende pakkumise võimekuse väljaselgitamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.03.2015-30.06.2022	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.03.2015-30.06.2022
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud	<p><u>2015. aasta</u> Aastal 2015 viis elluvijja läbi tugivõrgustiku I ja II kohtumise Tallinnas, Tartus ja Narvas kokku 99 isiku (I kohtumisel 40, II kohtumisel 59) osalusel töö ja ettevõtluse ning talendipoliitika ja sotsiaalteenuste teemadel. Kohtumistel anti ülevaade uussisserändajate ja kohanemispoliitika teemalistest arengutest ning kaardistati uussisserändajatega seotud avalike teenuste probleeme ja arendamisvajadusi regiooniti, mille põhjal oleks võimalik alustada 01.01.2017 tegevusega 2.3.3.2. „Teenuste arendamine“. Elluvijja koostas iga teema, st töö-, ettevõtluse- ning sotsiaalvaldkonna teenuste kohta probleemide ja arenduslahenduste kaardistuse, mis esitati koos kohtumiste kutsete ning kohtumisjärgsete kokkuvõtetega võrgustikupartneritele.</p>		

	<p>Lisaks teenuste kaardistamisele ning erinevate uussisserändajatega seonduvate teemade tutvustamisele, tõid kohtumised kokku kohaliku tasandi olulisemad osapooled, kes uussisserändajatega kokku puutuvad. Kohtumistel osalesid nii kohalike omavalitsuste, riiklike teenusepakkujate regionaalsete või kohalike esinduste, tööandjate ja ülikoolide esindajad. Samuti käsitletud valdkondades tegevusi ellu viivad või teenuseid pakkuvad SA-d, MTÜ-d, äriühingud.</p> <p>Kohtumised olid edukad nii osalejate arvu, teadlikkuse tõusu kui ka sisendi andmise poolest teenuste arendamisse ja poliitika planeerimisse. Võrreldes 2015 I kohtumisega oli II kohtumine osalejateringi poolest tunduvalt laiem, samuti oli kasvanud osalejate teadlikkus riigipoolsetest tegevustest uussisserändajate kohanemise toetamisel. Lisaks tõid osalejad esile varasemast teadmata teenuseid puudutavaid kitsaskohti, mille arendamisega elluviija alates 2018. aastast algust teeb.</p> <p>Kohtumistel osalenud partnerite tagasiside tugivõrgustiku kohtumistele oli positiivne ning taoliste tegevuste edasist elluviimist peeti igati vajalikuks. Osalejad avaldasid soovi panustada ka edasiselt. Mõningaks probleemiks osutus kohtumistel osalenud inimeste vahetumine, mistõttu tuli osa ajast pühendada võrgustiku eesmärkide korduva tutvustamisele. Samuti selgus, et võrgustikus osalejad vajavad teenuste reaalseks arendamiseks planeeritud suuremat tuge ning motiveerimist. Initsiatiivi teenuste arendamiseks konkreetseid ettepanekuid esitada püüdis organisatsioonide reaalne võimekus probleeme sõnastada, teenuseid arendada või olemasolevate teenuste pakkumist laiendada. Elluviija pöördus ka asjassepuutuvate ministeeriumide poole teenuste arendamise valmisoleku suurendamiseks, kuid hindas siiski, et indikaatori „Arendatud või väljatöötatud teenuste arv“ täitmine võib osutada ilma tugevama juhtimiseta problemaatiliseks.</p> <p><u>2016. aasta</u></p> <p>2016. aastal viis elluviija läbi tugivõrgustiku III ja IV kohtumise Tallinnas, Tartus ja Narvas kokku 111 inimese (III kohtumisel 40, IV kohtumisel 71) osalusel vabatahtliku töö ja pikemaajalisema lõimumise ning tugivõrgustiku raames arendatud ja arendatavate teenuste teemadel. Samuti anti kohtumistel osalejatele ülevaade uussisserändajate ja kohanemisvaldkonna poliitika teemalistest arengutest ning kaardistati uussisserändajatega seotud teenuste probleeme ja arendamisvajadusi. Elluviimise käigus ning tulenevalt tugivõrgustiku partnerite tagasisidest ei korraldatud 2016. tegevuskavas planeeritud kohtumist teemal „Kohaliku omavalitsuse ning kohaliku tasandi organisatsioonide koostöö ja roll teenuste pakkumisel“.</p> <p>III kohtumise käigus kaardistatud uussisserändajate vabatahtlikus tegevuses ja töös osalemise takistuste lahendamiseks kohtus elluviija Vabatahtlike Värava, MTÜ Kodukandi, Balti Uuringute Instituudi (IBS) ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni (IOM) Eesti esindusega ning pani paika esmase teenuse arendamise kava. 2017. aastal tehti ettevalmistusi uussisserändajatele vabatahtlikus tegevuses osalemise teenuse väljatöötamiseks ja arendamiseks.</p> <p>IV kohtumisel tutvustati osalejatele uudseid uussisserändajatele suunatud teenuseid – Tartu Rahvusvahelise Maja kontseptsiooni ning PPA migratsiooni-alase õigusliku nõustamisteenuse kontseptsiooni, millest viimane käivitati 2017. aasta I kvartalis.</p> <p>Elluviija hinnangul olid tugivõrgustiku kohtumised edukad nii kohtumisel osalejate arvu kui sisulise arutelu poolest. Tõusnud oli osalejate teadlikkus</p>
--	--

	<p>uussisserändajatest ning kohanemisvaldkonna poliitikaplaneerimisest. Osalejad teadvustasid rohkem oma rolli seondvalt uussisserändajatega, kuid tõeline teenuse omaniku- ja vastutustunne kujuneb elluviija hinnangul ajapikku pidevate tugivõrgustiku kohtumiste ja omavahelise suhtluse ning infovahetuse teel.</p> <p>Kohtumistel osalenud partnerite tagasiside tugivõrgustiku kohtumistele oli positiivne ning omavahelise koostöö edendamist ja kohtumiste korraldamist peeti äärmiselt vajalikuks. Tulenevalt madalast „omanikutundest“ vajasis võrgustikus osalejad teenuste reaalseteks arendamiseks planeeritust suuremat tuge ning motiveerimist. Initsiatiivi teenuste arendamiseks konkreetseid ettepanekuid esitada pärssis organisatsioonide reaalne võimekus probleeme sõnastada, teenuseid arendada või olemasolevate teenuste pakkumist laiendada.</p> <p>I ja II tugivõrgustiku kohtumistel kaardistatud teenuste osas kohtus elluviija 2016. aastal Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskusega (HEAK), eesmärgiga arendada uussisserändajatele suunatud ettevõtlusega alustamise ingliskeelse baaskoolituse teenust. Tulenevalt haldusreformist ning HEAKi kuulumisest maakondlike arenduskeskuste (MAK) võrgustikku, oli ebaselge millises vormis MAK-id jätkavad. MAK-ide struktuuri ümberkorraldamise järgselt plaanis elluviija jätkata teenuse arendamiseks ettevalmistavate tegevustega.</p> <p>Elluviija kohtus kohanemisprogrammi ja teenuste seminari raames PPA ametnikega, et detailsemalt tutvustada ja anda ülevaade kohanemisprogrammist ning arutada programmi efektiivsemat rakendamist. Samuti arutati ning kaardistati PPA uussisserändajatele suunatud teenuste senist pakkumist, kitsaskohti ja arendamisvajadusi- ning võimalusi. Elluviija hinnangul paranes PPA ametnike teadlikkus kohanemisprogrammist ning uussisserändajate suunamisest programmi.</p> <p>2016. aastal viis elluviija läbi uussisserändajatele mõeldud teenuste arendamise ja hindamise meetodika väljatöötamise hanke, mille võitis Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusüuringute keskus (RAKE). Teenuste arendamise ja hindamise meetodika esmaversion valmis 2016. aasta lõpuks ning valminud meetodika esmaversioni tutvustati ka tugivõrgustikus osalevatele partneritele tagasiside saamiseks. Elluviija hinnangul esines RAKE meeskonna ja elluviija koostöös mõningaid probleeme tulenevalt RAKE meeskonna pidevast vahetumisest. Probleemid lahendati pideva tellija ja pakkuja vahelise kommunikatsiooni teel. 2017. aastal viis RAKE lõpuni juhtumianalüüsid, mille põhjal testiti väljatöötatud meetodikat. Meetodika lõppversion valmis 2017. aasta I kvartalis.</p> <p>Alustamaks 2017. aastal 2.3.3.2. „Teenuste arendamine“ tegevustega, koostas elluviija esialgse tugivõrgustiku kontseptsioonidokumendi, mis toetaks tugivõrgustiku tegevuste efektiivset koordineerimist ning kaardistatud teenuste süstemaatilist arendamist. Kontseptsiooni rakendamiseks ning elluviija toetamiseks tegevuste elluviimisel planeeris elluviija 2016. aastal, et hangib 2017. aastal tugivõrgustikku koordineeriva partneri.</p> <p>Elluviija kaardistas tegevuse raames toimunud kohaliku tasandi tugivõrgustike kohtumiste ning võrgustikupartnerite arutelude põhjal arendamist ja/või loomist vajavaid teenuseid ning seeläbi täpsustas uussisserändajate ja teenusepakkuja ootusi teenustele. Kohtumiste tulemusena joonistus välja võrgustikupartnerite ja teenusepakkuja reaalne võimekus uussisserändajatele suunatud teenuseid arendada. Elluviija hinnangul oli vajadus muuta senist arendatavate teenuste arvestamise meetodikat, mis lähtus 2014. aasta uuringust „Uussisserändajate</p>
--	---

	<p>kohanemise toetamine Eestis: valikud ja poliitikaettepanekud tervikliku ja jätkusuutliku süsteemi kujundamiseks“. Antud uuring tõi välja arendamist vajavate teenuste valdkonnad, kuid ei täpsustanud teenusepakkujate võimekust teenuseid arendada ning ei toonud detailsemalt ka välja, kuidas peaks kõige efektiivsemalt ning kulutõhusamalt teenuseid arendama. Kirjeldatud kitsaskohtade põhjal ning neist lähtuvalt oli elluviija hinnangul vajadus asendada senine teenuste arvestamise metoodika üksikteenuse põhiselt lähenemiselt kindlapiirilise ja terviklahenduse põhise lähenemisega, mille tulemusena arendatakse teenuseid tsentraalselt ning alamteenused komplekteeritakse tervikuks. Seeläbi väheneb teenuste arendamise killustatus ning alaneb teenuste arendamisega kaasnev administratiivkoormus. Teenuse arendamise metoodika muudatusest tulenevalt esitas elluviija rakendusasutusele taotluse muuta toetatava tegevuse 2.3. tulemusnäitaja sihttasest „Arendatud või väljatöötatud teenuste arv“ sajalt (100) kahekümne viiele (25). Tugivõrgustiku partnerite ja teenusepakkujate võimekuse tõstmiseks teenuste arendamisel jätkas elluviija parimate praktikate ja koolituste korraldamist. Samuti toetas võrgustikupartnereid ja teenusepakkujaid teenuste arendamisel 2017. aasta I kvartalis valmiv eelkirjeldatud uussisserändajatele mõeldud teenuste arendamise ja hindamise metoodika koos praktilise juhendmaterjaliga.</p> <p><u>2017. aasta</u></p> <p>2017. aasta I kvartalis valmis 2016. aastal tellitud uussisserändajatele mõeldud teenuste arendamise ja hindamise metoodika koos praktilise juhendmaterjaliga Tartu Ülikooli rakendusüuringute keskuse (RAKE) poolt. Töö raames viis RAKE läbi ka juhtumiuuringud ning tegi analüüsi tulemusena soovitusi metoodika rakendamiseks. Väljatöötatud metoodika võeti aluseks meetmetegevuse 2.3.3.2. „Teenuste arendamine“ elluviimisel.</p> <p>2017. aastal korraldas elluviija tugivõrgustiku kohtumisi avaliku, era- ja kolmanda sektori osalusel mõlemal poolaastal. Tugivõrgustiku kohtumised (V kohtumine) toimusid juuni alguses Tallinnas ja Tartus. Tartu kohtumisele kutsuti ka Narva ja ülejäänud Ida-Virumaa piirkonna organisatsioonide esindajad. Kohtumise peateemaks olid „Kohalike omavalitsuste ja kohaliku tasandi organisatsioonide koostöö, praegune ja tulevane võimalik roll uussisserändajate kohanemist toetavate teenuste pakkumisel“ ning „Eesti keele õppe võimalused täiskasvanud välismaalastele“. Tugivõrgustiku VI kohtumisi ei korraldatud elluviija poolt 2017. aasta tegevuskavasse planeeritud kohtumiste üleplaneerimise tõttu (tegevuskava järgi kokku 10 kohtumist). Samuti oli planeeritud ajamahukam parimate praktikate seminaride korraldamine välisekspertide osalusel.</p> <p>Seonduvalt tugivõrgustike edasise koostöö osas nõustuti mõlemal kohtumisel, et taolised arutelu- ja koostööseminarid on vajalikud ning peaksid aset leidma ka edaspidi. Sarnaselt eelmisele kohtumisele rõhutati üle-eestilise kohtumise vajalikkust ning arutelude hulga suurendamist kohtumistel. Mõlemal kohtumisel nõustuti, et keeleõppe võimaluste pilt on väga kirju ja kohati segadusse ajav. Erinevad võimalused on tihtilugu loodud ja olemas, kuid teadlikkus neist on nii uussisserändajate kui ka tugivõrgustiku liikmete seas madal. Ühe võimaliku lahendusena pakuti välja näiteks erinevate digitaalsete/paberkanalitel teekaartide (<i>roadmapide</i>) koostamine, kus oleks tervikpilt võimalustest (eelkõige kliendivaates) välja toodud. Lisaks toodi välja, et edaspidi peaks kohtumistele kaasama rohkem ettevõtjaid ja võimalusel uussisserändajaid. Kohtumistel osalenud KOV ametnikud tõstsid esile, et on erinevatest tsentraalsetest uussisserändajatele suunatud teenuste arendamistest väga huvitatud (nõustamisteenus, vabatahtlike värv jne), kuna küsimusi teenuste osas laekub üha tihedamini, kuid tihtilugu kõige uuemat ja terviklikumat infot siiski pole.</p>
--	---

Tugivõrgustiku üldkohtumine (VI) toimus oktoobris 2017 Narvas ning oli mõeldud ühiskohtumisena Tallinna, Tartu ja Narva tugivõrgustiku liikmetele. Kohtumise peateemaks oli „Välismaalaste haridus Eesti koolis“ – nii seadusandlikust perspektiivist kui ka pikaajalisest praktilisest kogemusest ning ühtlasi kaardistada KOV-ide üldine kogemus ja võimekus antud teemal. Lisaks oli kohtumise fookuses anda ülevaade Töötukassa nõustamisteenustest, mis on suunatud muuhulgas uussisserändajatele. Kohalolijad nentisid, et teema on kindlasti aktuaalne ning kokkupuude uussisserändajatest laste ning nende vanematega on kasvutrendis. Ühtlasi nõustuti, et esmase kohanemise puhul on haridusele juurdepääs võtmeküsimusega sõlmpunkt ning siinkohal võimalikult sujuv toimimisloogika on kindlasti oluline. Murekohtadena kaardistati asjaolu, et tihtilugu uussisserändajatest laste saabumine tuleb ootamatult ning mitte kooliaasta alguses, seega tegevus peab olema operatiivne ning planeerimiseks praktikas väga aega ei ole. Põgusalt puudutati ka uussisserändajate saabumist näiteks venekeelses kooli ning sealse eesti keele õppe teematikat ja tagasipöördujate olukorda eestikeelses koolis. Samuti tuleks kaaluda variante ja leida võimalusi, kuidas uussisserändajate laste vanematega suheldes vähendada õpetajate täiendavat koormust jagada lastevanematele infot teiste kohanemist toetavate teenuste kohta, mis ei ole seotud hariduse omandamisega.

2018. aasta

2018. aastal korraldas elluviija tugivõrgustiku kohtumisi avaliku, era- ja kolmanda sektori osalusel esimesel poolaastal. Tugivõrgustiku kohtumised (VII kohtumine) toimusid Tallinnas, Tartus ja Narvas. Kohtumise peateemaks oli uussisserändajate suurem kaasamine ning sotsiaal- ja tugivõrgustike loomine. Täpsemalt käsitleti 2018. aasta mais toimunud Portugali uussisserändajate esmase vastuvõtu ja kohanemise parimate praktikate õppereisi kokkuvõtteid, rahandusministeeriumi poolt juhitud riigimajade projekti ning nii eesti keele majade kui ka Tallinna Rahvusvahelise Maja avamise võimalikku mõju võrgustike tekkimisele. Kõigilt kohtumistelt koguti vajalikku sisendit loodavate majade arendamiseks ning uussisserändajate suhtlusvõrgustike ja sotsialiseerumisürituste teenuse pakkumiseks. Tugivõrgustiku VII kohtumisi ei korraldatud elluviija poolt kuna kohtumiste ettevalmistamisel selgus, et Kultuuriministeeriumil on plaanis korraldada sarnase sisuga (ettevõtjad ja erasektor uussisserändajate kohanemisprotsessis) kohtumisi, sestap otsustati esmalt omavahel kokku leppida ühisosad ning seejärel korraldada kohtumised. Kuna kohtumiste ettevalmistamisesse kaasatavate partnerite ring kasvas veelgi (EAS, Sotsiaalministeerium, Tööinspeksioon, INSA), siis lükkus kohtumise korraldamine 2019. aasta esimesse kvartalisse.

Tugivõrgustiku partnerite ühiskohtumisi ei korraldatud, kuna see osutus logistiliselt keeruliseks ning ka potentsiaalsete osalejate hulk jäi ühiskohtumise jaoks madalaks, mistõttu otsustati keskenduda piirkondlikele tugivõrgustiku kohtumistele ning tugivõrgustiku partneritega üks-ühele kohtumistele.

11.05.2018 siseministri käskkirjaga muudetud ja kinnitatud TAT-is pikendati alategevuse elluviimise aega seniselt 31. detsembrilt 2018. a kuni 31. detsembrini 2021. a, et tagada ajakohane sisend punktis 2.3.3.2 kirjeldatud alategevusele *Teenuste arendamine*, mille elluviimine kestab 31. detsembrini 2022. a.

Kavandatud uussisserändajate uuringu hange kuulutati välja koos alategevuse 2.2.3.3 *Materjalide vahehindamine ja uuendamine, uute materjalide koostamine* raames planeeritud kohanemiskoolituste vahehindamise hankega riigihangete registris 25.10.2018. Tegemist oli ühishankega ning elluviija otsustas riigihanget osadeks mitte jagada, sest elluviija eesmärk oli saada terviklik ja võimalikult laiapindne analüüs Eestisse elama asunud uussisserändajate kohanemisest

	<p>Eestis. Kuna uussisserändajate kohanemisprogramm on uussisserändajate kohanemise poliitikavaldkonna üks põhitegevusi ja üks esmaseid riiklikke teenuseid, mida Eestisse saabunud uussisserändajale riigi poolt pakutakse ning mis toetab nende Eestis kohanemist, ei olnud otstarbekas kohanemisprogrammi hindamist eraldiseisvalt tellida. Lisaks oli antud lähenemise näol tegemist majanduslikult soodsama lahendusega, võimaldades kokku hoida piiratud vahendeid kuna analüüsi jaoks oli vaja täita kattuvaid ülesandeid, nt läbi viia nii küsitlusi kui fookusgruupiintervjuusid, mis kattusid nii kohanemisprogrammi vahehindamise kui ka uussisserändajate kohanemisega seotud rakendusuuringu läbiviimisega, läbi töötada samu alusmaterjale jms.</p> <p>Leping eduka pakkujaga plaaniti sõlmida 2019. a jaanuaris ning tööde teostamise lõpptähtajaks määrati november 2019. a.</p> <p><u>2019. aasta</u></p> <p>Vastavalt 2019. aasta tegevuskavale tellis elluviija tugivõrgustike kohtumiste läbiviimise metoodika, mille abil oleks võimalik läbi viia struktureeritud arutelusid, ajurünnakuid ja diskussioone ning mis toetaksid arendamist vajavate teenuste ja nende pakkumise võimekuse väljaselgitamisel lahendustele orienteeritust. Töövõtuleping sõlmiti 14.05.2019 MTÜ Sotsiaalse Innovatsiooni Laboriga. Koostöös MTÜ Sotsiaalse Innovatsiooni Laboriga viis elluviija läbi tugivõrgustiku kohtumisi avaliku, era- ja kolmanda sektori osalusel nii esimesel kui ka teisel poolaastal. Kuna tugivõrgustiku kohtumised ühendati metoodika arendamisega, oli esimese poolaasta kohtumiste teemaks uussisserändajatele osutatavate teenuste teadlikkus siht- ja sidusgrupi seas ja teise poolaasta kohtumised keskendusid teemadele nagu vaimne tervis ja rahvuseltside võimestamine. Valminud metoodikat (uuringut ja soovitusi) oli plaanis kasutatada edasiste tugivõrgustike kohtumiste planeerimisel ja korraldamisel. 25.10.2018 riigihangete registris välja kuulutatud uussisserändajate uuringu hankeleping nr 14-12.2/605-1 eduka pakkujaga sõlmiti 23.01.2019. Tegemist oli ühispakkumisega ja pakkujateks olid MTÜ Balti Uuringute Instituut ja Velvet DP OÜ. Uuringu tulemusi tutvustati partneritele, sihtgrupi ja sidusgrupi esindajatele 11.12.2019 toimunud seminaril.</p> <p><u>2020. aasta</u></p> <p>Tagamaks tugivõrgustike kohtumiste eesmärgipärasus ning tulemuslikkus, viis elluviija koostöös partneritega (Tartu linn ja Tallinna Kesklinna Valitsus) 2020. aastal tugivõrgustike kohtumised läbi uue metoodika alusel, mille abil oli võimalik läbi viia struktureeritud arutelusid, ajurünnakuid ja diskussioone ning mis toetasid arendamist vajavate teenuste ja nende pakkumise võimekuse väljaselgitamisel lahendustele orienteeritust. Tugivõrgustiku kohtumised toimusid Tallinnas 28.10 ja Tartus 19.11. Edaspidi planeeriti tugivõrgustike kohtumisi korraldada eelkõige partnerite eestvedamisel. Fookusgruupiintervjuude läbi viimise lähteülesande koostamist alustati 2020. aastal ning leping oli plaanis sõlmida aastal 2021.</p> <p><u>2021. aasta</u></p> <p>2021. aastal sõlmis elluviija töövõtulepingu Eesti Uuringukeskus OÜ-ga, kelle peamiseks ülesandeks on uussisserändajate kohanemise valdkonnaga seotud osapooltega fookusgrupi intervjuude läbi viimine. 2021. aastal viidi läbi intervjuud kahel teemal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pikaajaliste viisadega Eestis viibivate välismaalaste teadlikkus riigiinfost; 2) rahvusvahelise kaitse saajate kohanemine Eestis. <p>Lisaks alustati temaga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pererändega Eestisse saabunud välismaalaste kohanemine Eestis.
--	---

	Kuna fookusgrupi intervjuude skoobis on mh ka olemasolevate teenuste edasi arendamine, siis alates 2022. a kajastati lepingu tegevusi alategevuse 2.3.3.2 all ehk teenuste arendamise kategoorias.		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.3.3.2. Teenuste arendamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2017-30.06.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2017-30.06.2023

<p>Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud</p>	<p><u>2017. aasta</u></p> <p>2017. aasta esimeses pooles koostas elluviija ülevaate uussisserrändajatele suunatud 2017. aastal enim arendamist vajavatest kohanemist toetavatest teenustest, milleks olid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. PPA nõustamisteenus koos PPA veebilehe arendamisega; 2. vabatahtlikus tegevuses osalemise võimestamine; 3. perearstiteenuse parendamine; 4. alustava ettevõtja baaskoolituse arendamine; 5. uussisserrändajate suhtlusvõrgustike ja sotsialiseerumisürituste teenuse pakkumine rahvusvaheliste majade osana Tartus ja Tallinnas. <p>Nimetatud teenused ja nende arendamisvajadused olid perioodil 2014-2016 toimunud uussisserrändajate tugivõrgustiku kohtumiste tulemus, kus elluviija kaardistas koostöös kohaliku tasandi ning avaliku, era- ja kolmanda sektori koostööpartneritega esmased arendamist vajavad teenused ning nende arendamisvõimalused, mille arendamise ja väljatöötamisega alustati 2017. aastal.</p> <p>Alategevuse raames sõlmis elluviija partnerluslepingu PPA-ga, et töötada välja ja rakendada kahte tegevust:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nõustamisteenuse väljatöötamine ja rakendamine; 2. nõustamisteenust tutvustava ning rändealast infot pakkuva kasutajasõbraliku eesti-, inglisi- ja venekeelse veebirakenduse väljatöötamine PPA veebilehele ning veebilehe ajakohastamine. <p>2017. aastal palkas PPA migratsioonalase nõustamisteenuse pakkumiseks neli nõustajat, kellest kaks alustasid tööd Tallinnas, üks Jõhvis ja üks Tartus (viimase tööpiirkonnaks ka Pärnu). Nõustajad palgati alates 01.01.2017. Nõustajate ülesanne oli pakkuda migratsioonalastes küsimustes juriidiliselt korrektset nõu ja pakkuda võimalikke erinevaid lahendusi välismaalastele, nende Eestisse kutsujatele, teistele asutustele, sotsiaalpartneritele ja PPA siseselt. Nõustamine toimus sidevahendite kaudu (telefon, email, paberkiri, Skype), vahetute kohtumiste ja koolituste kaudu.</p> <p>Nõustamisteenuse väljatöötamiseks ja rakendamiseks viidi ellu kahekuuline õppe- ja teenuse väljatöötamise periood ajavahemikus jaanuar-veebruar. Nõustajad said vajalikke koolitusi ning osalesid ise teenuse lõplikus väljatöötamises ning kokkulepete sõlmimises. Nimetatud perioodi jooksul kohtusid nõustajad ka oluliste partneritega, kellega oli vaja igapäevaselt koostööd teha (nt Maksu-ja Tolliamet, Töötukassa, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Kaubandus-Tööstuskoda, ülikoolid, välisministeerium ja PPA erinevad osapooled, kellel puutumus nõustamisteenuse tööga).</p> <p>Nõustamisteenuse reklaamimiseks koostas PPA eraldi kommunikatsiooniplaani. Teenust reklaamiti erinevates ajalehe artiklites, televisioonis, raadios, PPA ja partnerite veebilehel. Teenuse kohta info saamiseks avas PPA eraldi domeeni www.migrationadvice.ee, mida reklaamisid ka partnerid oma välisveebis. Teenuse osutamiseks loodi üks infotelefon 612 3500 ja üks emaili aadress migrationadvice@politsei.ee ning üks Skype for Business konto EstonianPolice_MigrationAdvice, mille kaudu kõik nõustajad teenust pakkusid. Teenuse reklaamimiseks telliti ja jagati võtmekohtadesse kolmes keeles infokaardid. Samuti koostati teenuse reklaamimiseks vajalik pildimaterjal, mida kasutati ajalehtedes, veebis ja koolitusmaterjalides.</p> <p>Nõustamisteenus käivitus ning seda hakati avalikult pakkuma alates 01.03.2017. Nõustajad vastasid migratsioonalastele küsimustele juba varasemal</p>
--	---

	<p>koolitusperioodil, kuid siis toimus see juhendaja vahendusel. Teenus võeti kohe positiivselt klientide poolt vastu ning enne selle käivitumist olid juba sõlmitud mitmed kokkulepped partneritega, esineda nende korraldatavatel infopäevadel tööandjatele erinevates piirkondades.</p> <p>Jõhvis paikneva nõustajaga lõpetati töösuhe 9.11.2017. Kuna Jõhvi nõustaja puudus pikalt töölt enne töösuhe lõpetamist, oli kogu Eesti nõustamisteenust alates augustist peamiselt korraldanud Tallinna ja Tartu nõustajad. Arvestades aga nõudlust migratsiooni nõustamisteenuse järele, peeti ilmtingimata vajalikuks ka neljanda koha täitmist esimesel võimalusel. PPA korraldas novembri alguses konkursi koha täitmiseks, esimese konkursi käigus sobivat kandidaati ei leitud. Uus konkurss toimus 2018. aasta jaanuari lõpus.</p> <p>2017. aasta jooksul nõustati kokku ligi 10 000 korral, mis näitas, et vajadus teenuse järgi ja infolevimine teenuse olemasolu kohta oli olemas. Samas ei olnud eesmärk sellises mahus nõustamisega jätkata, sest üksjagu pöördumistest olid sellised, mida saab lahendada PPA üldine infotelefon ja puudub otsene vajadus kvalifitseeritud migratsiooninõustaja abile. Põhiline nõustamine toimus telefonikõnede ja e-maili teel. Kuigi kohtumiste ja Skype nõustamiste arv oli väiksem, olid need siiski vajalikud viisid teenuse osutamiseks, kuna oli kliente, kelle küsimuste lahendamiseks oli oluline vahetu kohtumine või videokõne lahendus, et üksteist paremini mõista ja ennast selgemini väljendada.</p> <p>2017. aasta jooksul osalesid nõustajad mitmetel partnerite (nt Töötukassa, Kaubandus-Tööstuskoda) korraldatud infopäevadel ja viisid iseseisvalt läbi koolitusi migratsiooni teemadel. Nõustajate abiga korraldas PPA 18.04.2017 õpperände infopäeva, kuhu olid kutsutud õppeasutuste esindajad, kes välismaalasi Eestisse kutsuvad. 20.11.2017 korraldasid migratsiooninõustajad ümarlaua ehitussektori peatöövõtjatele. Koostöös menetlusüksustega leiti, et on vaja tõsta peatöövõtjate teadlikust migratsiooni reeglitest, arvestades, kui palju rikkumisi on tuvastatud just ehitussektoris. PPA otsustas jätkata selliste ürituste korraldamisega kogu tegevuse perioodi vältel, kuna see lähendab oluliselt osapooli ning on tõhus ennetus erinevate probleemide ära hoidmiseks.</p> <p>Nõustamisteenuse kvaliteeti mõjutab ka nõustajate ja PPA rändemenetlejate omavaheline hea koostöö ning sarnaste põhimõtete rakendamine. Selleks korraldati regulaarseid kohtumisi, kus osalevad nii menetlejad kui nõustajad. Esimene pikem infopäev nõustajate ja menetlejate vahel toimus 08.06.2017, mille käigus lahendati praktikas tõusetunud küsimusi ja probleeme ning anti tagasisidet.</p> <p>Nõustamisteenus on klientide poolt hästi vastu võetud ja tagasiside läbi tänukirjade ja otsekontaktide on positiivne. Kiidetakse teenuse kiirust ja nõustajate abivalmidust ning professionaalsust.</p> <p>PPA veebilehel migratsioonialase teabe ajakohastamine ja kasutajasõbraliku rakenduse väljatöötamisega alustas PPA sügisel 2017. Töö tegemiseks toimusid esiteks kohtumised PPA kommunikatsioonibüroo ja migratsiooninõustajaga, kus selgitati täpsemalt oma ootusi ja vajadusi ning PPA uue välisveebi kontseptsiooni ja võimalusi. Partneri eestvedamisel korraldati vestlusring huvigruppide esindajatega, kes jagasid praktikast tulenevaid ootusi ja vajadusi migratsioonialase info kohta. Vestlusringis osalesid esindajad TTÜ-st, EAS-ist, Move My Talentist ja migratsiooninõustajad, mille põhjal koostati uuendatud veebitekstd. 2017. aastal veebirakendust ei realiseeritud tulenevalt PPA üldise veebilehe arendamise viibimisest. Teostatud töö kavatseti lõpuni viia 2018. aastal koos PPA uue välisveebi rakendamisega.</p>
--	--

Ülejäänud arendatavad teenused olid 31.12.2017 planeerimis- ning arengujärgus. Näiteks toimusid vabatahtlikus tegevuses osalemise soodustamiseks ning vabaühenduste võimestamiseks mitmed kohtumised vabaühendustega kokkupuutuvate asutustega. Antud teenuse arendamisega plaaniti algust teha 2018. aasta esimeses pooles. Ülejäänud teenuste arendamine oli viibinud kuna esialgu planeeritud hanget tugivõrgustiku tööd koordineeriva partneri leidmiseks 2017. aastal ei korraldatud tulenevalt hanke sisu keerukusest. Elluviija nägemuses oleks kulunud riigihanke korras leitud teenusepakkuja koordineerimisele võrdväärselt ressursi kui oleks kulunud selleks tugivõrgustiku koordineerimisele elluviija poolt. Viimaks tulemuslikult ellu meetmetegevus 2.3 „Tugivõrgustike kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine“ jõudis elluviija järeldusele, et vajalik on palgata meetme vahenditest täiendav personal tugivõrgustiku töö koordineerimiseks ning teenuste arendamise korraldamiseks.

Tervikuna oli elluviija hinnangul teenuste arendamine võrdlemisi pikk ning aeganõudev protsess ning seda eriti elluviija haldusalasse mittekuuluvate teenuste ja teenusvaldkondade puhul. Efektiivne ja tulemuslik teenuste arendamine nõuab väga häid teadmisi riigihangetest, avalike konkursside korraldamisest ning eeldusi, et arendatavate teenuste omanikel on piisav valmisolek, ressursid ning teadmised.

2018. aasta

2018. aastal jätkas elluviija arendamist ja väljatöötamist vajavate teenuste kaardistamise põhjal ning 2017. aastal tugivõrgustiku partneritega kinnitatud enim arendamist vajavate teenuste arendamise ja/või väljatöötamisega. 2018. aastal arendatavad teenused olid:

6. PPA välismaalaste õiguslik nõustamisteenus ning PPA kodulehele www.politsei.ee mitmekeelse veebirakenduse loomine;
7. Uussisserändajate vabatahtlikus tegevuses osalemisvõimaluste loomine ja vabatahtlike ühenduste võimestamine;
8. Perearstiteenuse kättesaadavuse parendamine;
9. Alustava ettevõtja baaskoolituse arendamine – asendus rändestatistika teenuse arendamisega;
10. Uussisserändajate suhtlusvõrgustike ja sotsialiseerumisürituste teenuse pakkumine – asendus rahvastikuregistri teenuse arendamisega.

2018. aastal jätkas PPA migratsioonalase nõustamisteenuse arendamise ja pakkumisega. 2018. aasta jooksul nõustati kokku ligi 15 000 korral, mis oli ligikaudu 5000 nõustamise võrra suurem kui 2017. aastal. See näitas, et vajadus, teadlikkus ning nõudlus PPA migratsioonalase nõustamisteenuse järgi oli kasvanud. Vaadates kuude lõikes, siis suurem nõustamiskoormus oli olnud mais, augustis ja oktoobris, mis oli seletatav õpi- ja töörande alaste küsimuste kõrghooaegadega.

Võrreldes 2017. ja 2018. aasta keskmisi näitajaid ühes kuus, võis järeldada, et peamiseks nõustamiskanaliks oli telefoni teel nõustamine ning teisel kohal kirjalikult päringutele vastamine. Vahekohtumise teel nõustamisi ühes kuus oli 2018. aastal keskmiselt 44 ja Skype teel nõustamisi keskmiselt 15 korda kuus. Keeleliselt jagunesid pöördumised nii, et 41% nõustamisest olid eesti keeles, 30% vene keeles ja 29% inglise keeles. Eestikeelsed pöördumised olid valdavalt välismaalaste kutsujad (tööandjad, õppeasutused, pereliikmed) või nende või taotlejate esindajad.

2018. aasta jaanuaris korraldasid migratsiooninõustajad õppeasutustele seminari Tartus, kus käsitleti välistudengitega ja õppeasutuse kui kutsujaga seotud küsimusi. Aasta jooksul osalesid ja koolitasid nõustajad ka tööandjaid kokku 25-

	<p>I infopäeval ja koolitusel, mis toimusid üle Eesti erinevates kohtades, selgitades välismaalaste värbamise ja nende Eestis töötamise ja viibimise reegleid. Koolitusi korraldasid erinevad partnerid, valdavalt Töötukassa. Arvestades tööandjatele aasta jooksul korraldatud koolituste mahtu, puudus vajadus eraldi PPA poolt tööandjatele infopäeva korraldamiseks.</p> <p>Nõustamisteenus on klientide poolt jätkuvalt hästi vastu võetud ja tagasiside läbi tänukirjade ja otsekontaktide on valdavalt positiivne. Kiirematel perioodidel kurdeti, et telefoni teel oli nõustajaid raske tabada. Selle põhjustas 2018. aasta teises pooles ühe nõustaja lahkumine, kes kattis Ida-Virumaa piirkonda. Kuigi PPA asus koheselt tööle uue kandidaadi leidmiseks, et ametikohta täita, jõuti tulemuseni alles detsembris. Seetõttu jagunes kogu töökoormus kolme ametisoleva nõustaja vahel ära. Samuti lisati 2018. aastal nõustajate üldinfonumbrile automaatsed teavitused, mis annavad kolmes keeles informatsiooni, kui liinid on hõivatud või kui on helistatud väljaspool infotelefoni tööaega.</p> <p>Nõustamisteenuse kvaliteeti mõjutas nõustajate pidev koolitamine (kaks nõustajat osalesid aasta keskpaiku kahe nädalase rände- ning õigusealase koolitusel Brüsselis) ning ka nõustajate ja PPA rändemenetlejate omavaheline hea koostöö ning sarnaste põhimõtete rakendamine. Selleks korraldati regulaarseid kohtumisi, kus osalesid nii menetlejad kui nõustajad.</p> <p>PPA veebilehel migratsioonialase teabe ajakohastamiseks ja info kasutajasõbralikumaks loomiseks tellis PPA tekstiloometeenuse. Info kujundati arvestades PPA uue välisveebi platvormi võimalusi. 2018. aasta jooksul uuendatud kujul informatsiooni veel ülesse ei pandud, kuna uue välisveebi inglise ja venekeelse platvormi valmimine viibis tehniliste tõrgete ja arenduste tõttu. 2019. aasta esimesel poolel on oodata uuendatud kujul rändealase info avaldamist PPA uues välisveebis kolmes keeles.</p> <p>Uussisserändajate vabatahtlikus tegevuses osalemisvõimaluste loomise ja vabatahtlike ühenduste võimestamise teenuse arendamiseks kuulutas elluviija 2018. aasta kolmandas kvartalis välja avaliku konkursi leidmaks partneri, kes kaasab uussisserändajaid vabatahtlikkusse tegevusse ning toetab vabaühendusi uussisserändajate kui vabatahtlike kaasamisel vabatahtlikku tegevusse. Konkursile laekus tähtaegselt üks ühistootlus, kuid mis ei läbinud elluviija poolset konkursi tingimuste vastavuse kontrolli ehk esitatud taotlus ei vastanud konkursi tingimustes sätestatud nõuetele ning see ei kuulunud edasisse sisulisele hindamisele ning lükati tagasi. 2019. aasta esimeses kvartalis planeeris elluviija korraldada laiemat infotunni selgitamiseks teenuse arendamise vajadust ning konkursi tingimusi. Uus avalik konkurss oli plaanis elluviija poolt välja kuulutada 2019. aasta esimeses kvartalis. Hoolimata esimese avaliku konkursi läbikukkumisest, alustati 2018. aastal vabatahtlikus tegevuses osalemisvõimaluste loomise ja vabatahtlike ühenduste võimestamise teenuse arendamisega. Koostöös Kodanikuühiskonna Sihtkapitaliga arendati välja ingliskeelne MAKIS portaal (https://www.makis.ee/en/), mis on veebipõhiseks teejuhiseks vabaühenduse loomisel.</p> <p>Perearstiteenuse kättesaadavuse parendamiseks toimusid 2018. aastal elluviija eestvedamisel perearstiteenuse töörühma kohtumised, kuhu olid kaasatud nii Sotsiaalministeerium, Terviseamet, Eesti Haigekassa, Eesti Perearstide Selts, ülikoolid, EAS, Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ning mitmed erasektori esindajad. Töörühmas välja toodud peamised kitsaskohad olid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. välismaalaste raskendatud ligipääs perearstile keelebarjääride ja vähesel info tõttu; 12. puudulik informatsioon perearstipraksiste keelelise teenindusvõimekuse kohta;
--	---

	<p>13. puudulik mitmekeelne ja selgitav informatsioon Eesti tervishoiu- ja perearstisüsteemi kohta;</p> <p>14. perearsti nõuandeliini 1220 ingliskeelse teenindusvõimekuse puudumine;</p> <p>15. perearstipraksiste vähene valmisolek ja motivatsioon välismaalastest patsientide vastuvõtuks.</p> <p>Mitme eelnimetatud kitsaskoha lahendamiseks alustas elluviija 2018. a koostöös tööühmas osalevate osapooltega, nt:</p> <p>16. elluviija eestvedamisel alustati mitmekeelse Eesti tervishoiu- ja perearstisüsteemi selgitava infomaterjali väljatöötamisega;</p> <p>17. Perearstinimistusse registreerimise lihtsustamiseks tõlgiti perearstile registreerimise informatsioon ning nimistusse registreerimise avaldus inglise ja vene keelde, mis lihtsustab eestikeelse avalduse esitamist;</p> <p>18. Haigekassa uuendas oma veebilehte ning on tunduvalt parendanud Eesti tervishoiu- ja perearstisüsteemi info kättesaadavust ja kasutajasõbralikkust inglise keeles.</p> <p>Perearstiteenuse kättesaadavuse parendamisega oli plaanis jätkata 2019. aastal, kui aasta esimeses pooles valmistab elluviija ette hanke kultuurierinevuste ja –tundlikkuse koolituste tellimiseks. Samuti oli EAS-i Work in Estonia programmil plaanis ette valmistada hange inglise keele koolituste tellimiseks perearstipraksistele.</p> <p>2018. aastal planeeritud alustava ettevõtja baaskoolituse arendamine osutus üsna aeganõudvaks, mistõttu asendus see 2018. aastal rändestatistika teenuse arendamisega. Laiemale avalikkusele kättesaadav infomaterjal Eesti rändestatistika kohta toetab faktipõhist rände- ja kohanemisalast avalikku debatti. 2018. aastal alustati statistikaülevaate koostamisega. Materjali valmimine kavandati 2019. aasta esimeses kvartalis ning selle uuendamine jooksvalt vastavalt statistiliste andmete uuenemisele. Alustava ettevõtja baaskoolituse arendamisega plaaniti alustada 2019. aastal.</p> <p>Uussisserändajate suhtlusvõrgustike ja sotsialiseerumisürituste teenuse pakkumine osutus samuti üsna aeganõudvaks, mistõttu asendus see 2018. aastal rahvastikuregistri teenuse arendamisega. Kuna 2018. aastal algatati mitmeid uuendusi seoses rahvastikuregistriga ning kõik uussisserändajad omavad kokkupuudet rahvastikuregistriga peamiselt elukohateate esitamise ja elukoha registreerimise, kujunes vajadus esitada rahvastikuregistri, elukohateate ja elukoha registreerimise alane informatsioon ka inglise keeles. Seetõttu alustati 2018. aasta teises pooles vastavate materjalide tõlkimise ja tekstilise korrigeerimise tellimisega. Rahvastikuregistri teenuse arendamisega seotud tegevused planeeriti lõpuni viia 2019. aasta I kvartalis.</p> <p><u>2019. aasta</u></p> <p>2019. aastal jätkas elluviija arendamist ja väljatöötamist vajavate teenuste kaardistamise põhjal ning 2018. aastal tugivõrgustiku partneritega kinnitatud enim arendamist vajavate teenuste arendamise ja/või väljatöötamisega.</p> <p>2019. aastal arendatavad teenused olid:</p> <p>19. PPA välismaalaste õiguslik nõustamisteenus;</p> <p>20. Elukohatoimingute teenus Rahvastikuregistris;</p> <p>21. Perearsti kättesaadavuse arendamine (Terviseamet);</p> <p>22. Uussisserändajate vabatahtlikus tegevuses osalemisvõimaluste loomine ja vabatahtlike ühenduste võimestamine (MTÜ Külaliikumine Kodukant);</p> <p>23. Rändestatistika ülevaade;</p>
--	--

	<p>24. Uussisserändajate suhtlusvõrgustike ja sotsialiseerumisürituste teenuse pakkumine;</p> <p>25. Uussisserändajatega kokkupuutuvate kohalike omavalitsuste kohaliku tasandi tugivõrgustike arendamine – kohaliku tasandi koostöö koordineerimine, kohaliku tasandi tegevusplaanide kujundamise ja koostamise toetamine, keele- ja infojagamise võimekuse tõstmine (Tartu linnavalitsus);</p> <p>26. Rände- ja uussisserändajate kohanemisalase kommunikatsiooni osutamine – proaktiivse sihtrühmapõhise ning avalikkusele suunatud kommunikatsiooni korraldamine rände- ja uussisserändajate kohanemise teemadel;</p> <p>27. Uussisserändajatele kriisi- ja ohvriabi teenuse arendamine – koostöös Sotsiaalkindlustusametiga olemasolevate ohvriabi ja kriisinõustamise teenuste kättesaadavaks tegemine inglise keelt kõnelevatele uussisserändajatele.</p> <p>Tegevuskavas planeeritud teenused, mille osas elluviija tegi eelkõige ettevalmistavaid tegevusi (st kulusid ei kaasnenud) ning mille sisuline arendamine kanti edasi aastasse 2020:</p> <p>28. Tööandjatele suunatud infojagamise teenus välistööjõu värbamise, kohanemise ja lõimumise toetamiseks;</p> <p>29. Kultuurierinevuste ja -tundlikkuse koolitused uussisserändajatega kokkupuutuvatele asutustele/organisatsioonidele;</p> <p>30. Alustava ettevõtja baaskoolituse arendamine. (Esialgssed plaanid selle teenuse arendamiseks pärinevad aastast 2017, kuid alustava ettevõtja baaskoolituse arendamine osutus üsna aeganõudvaks, mistõttu asendati see 2018. aastal rändestatistika teenuse arendamisega ning lõpuks jäi antud teenus üldse realiseerimata).</p> <p>Teenuste arendamiseks muudeti 3.10.2019 siseministri 27. märtsi 2015. a käskkirja nr 1-3/87 „Toetuse andmise tingimused uussisserändajate kohanemise toetamiseks“. Täpsemalt täiendati TAT-i punkte 1.3.2. ja 2.3.1.1, millega lisati partneriteks MTÜ Külaliikumine Kodukant, Tartu linnavalitsus ja Terviseamet. MTÜga Külaliikumine Kodukant sõlmiti partnerlusleping 4.06.2019, mille raames partneri ülesandeks said järgnevad tegevused:</p> <p>1.1.1. uussisserändajatele vabatahtlikus tegevuses osalemisvõimalusi pakkuva või vahendava ja vabatahtlikku tegevust tutvustava mitmekeelse (vähemalt eesti-, inglisi- ja venekeelse) veebiplatvormi www.vabatahtlikud.ee nõuetekohaseks arendamine.</p> <p>1.1.2. vabaühenduste toetamine uussisserändajate vabatahtlikku tegevusse kaasamisel;</p> <p>1.1.3. uussisserändajate seas vabatahtlikus tegevuses osalemist soodustavate teavitustegevuste läbiviimine;</p> <p>1.1.4. jätkusuutliku tegevusplaani koostamine uussisserändajatele suunatud teavitustegevuste läbiviimiseks ja vabatahtlikku tegevusse süsteemseks kaasamiseks;</p> <p>1.1.5. uussisserändajate vabatahtlikku tegevusse kaasamise kommunikeerimine avalikkuses.</p> <p>Partner MTÜ Külaliikumine Kodukant tõi seirearuandes esile järgnevaid aspekte:</p> <p>31. <i>Vabatahtlike Värava uus versioon käivitati dets-s '19, uue visuaalse lahendusega ja 3-keelsena. Senisest rohkem võttis vahetult rohkem aega uue loodud tehnilise lahenduse asendamine senisega veebiserveris, kuna tekkisid tehnilised tõrked. Siiski sai need parandatud dets '19 1.nädala jooksul</i></p> <p>32. <i>Koolitused leidsid hea vastuvõtu osalejate poolt. Osalenud ühenduste ja in arv oleks võinud küll olla suurem. Probleemiks oli ühiste sobivate kuupäevade leidmine kõigile soovijatele. 2 juhendmaterjali said dets-ks</i></p>
--	---

	<p><i>'19 koostatud nagu oli planeeritud. Nõustamine käivituseks, küll veidi hiljem kui plaanis (okt asemel nov '19). Nõustamisest huvitatud ühendusi oleks küll võinud olla rohkem, igaks juhuks, et oleks varukandidaat, kui keegi senisest 10-st välja langeb töö käigus.</i></p> <p>33. 2019.aasta lõpuks on kõik teavitustegevused käivitunud täies mahus. Flaieri tööversioon sai dets-ks '19 koostatud, et viimistleda, kujundada ja levitada 2020.a alguses. Esialgselt kavandatud 4 asemel oli dets-ks '19 valmis juba 5 kogemuslugu. Esimesed kohtumised partneritega ja uussisserändajatega toimusid 2019.a sügisel-talvel ära, suurem maht ootab ees veel 2020.a alguses. Sama puudutab ka avalikkuse teavitust, mille maht ja sagedus alates jaanuarist '20 suureneb.</p> <p>Partneri MTÜ Külaliikumine Kodukant on 2019. aastal planeeritud tegevused ellu viinud ning ülejäänud partnerluslepingu raames seatud tegevused jätkusid aastal 2020.</p> <p>Tartu Linnavalitsusega sõlmiti partnerlusleping 3.12.2019, mille peamiseks eesmärgiks on koordineerida uussisserändajate kohanemise toetamist Tartus ja Lõuna-Eestis. Lepinguga seotud sisuliste tegevustega planeeriti alustada aastal 2020.</p> <p>TATi raames lisatud partneriga Terviseamet oli kavas sõlmida partnerlusleping 2020. aasta alguses.</p> <p>2019. aastal jätkas PPA migratsioonalase nõustamisteenuse arendamise ja pakkumisega. 2019. aasta jooksul nõustati kokku 19 157. korral, mis oli ligikaudu 5000 nõustamise võrra suurem kui 2018. Keeleliselt oli pöördumistes väikesed muudatused – 40% nõustamistest olid eesti keeles, 25% inglise ja 35% vene keeles. Eestikeelsed pöördujad olid valdavalt välismaalaste kutsujad (tööandjad, õppeasutused, pereliikmed) või nende esindajad. Kasvasvenekeelsete pöördumiste arv, kuna rohkem olid teenust kasutama hakanud välismaalased ise, samas oli kasvanud ka venekeelsete tööandjate (välismaalased, kes on Eestis ettevõtte asutanud) pöördumiste arv, kes välismaalaste Eestis töötamise tingimuste kohta nõu ja infot soovisid.</p> <p>2019. aastal korraldasid nõustajad kokku neli infopäeva tööandjatele (15.03 Tallinnas, 20.03 Tartus, 25.04 Jõhvis ja 16.05 Pärnus). Infopäevadele kaasati kolleegid Maksu- ja Tolliametist, Tööinspektsioonist, EAS-ist ja Töötukassast, et käsitleda kõiki olulisi nüansse välistööjõu värbamisel ja kohanemisel. Lisaks korraldasid nõustajad 22.05 infopäeva õpperände teemal Säreveres, mis sellel aastal oli suunatud kutseharidusasutustele.. Lisaks osalesid nõustajad regulaarselt partnerite (valdavalt Töötukassa) poolt korraldatavatel koolitustel ja infopäevadel. Partneri seirearuandes on olulise aspektina välja toodud, et 2019. aasta lõpu seisuga on tööl neli nõustajat. 2020. aastal on plaanis kasvatada meeskonda viieliikmeliseks ja selleks avati uus konkurss. Elluviija poolt oli vastav ettepanek ka 2020. aasta eelarves ja tegevuskavas heaks kiidetud, kuna nõudlus nõustamisteenuse järgi oli ajas kasvav.</p> <p>Rändestatistika ülevaade.</p> <p>Laiemale avalikkusele kättesaadav infomaterjal Eesti rändestatistika kohta toetab faktipõhist rände- ja kohanemisalast avalikku debatti. 2018. aastal alustati statistikaülevaate koostamisega. Materjal (see tähendab statistikakogumiks 2015-2018) valmis 2019. aasta esimeses kvartalis ning seda uuendatakse jooksvalt vastavalt statistiliste andmete uuenemisele ehk aastal 2020.</p> <p>Elukohatoimingute teenus Rahvastikuregistris.</p> <p>2018. aastal alustati Rahvastikuregistri (peamiselt elukohateate esitamise ja</p>
--	--

	<p>elukoha registreerimise alane informatsioon) materjalide tõlkimise ja tekstilise korrigeerimise tellimisega. Rahvastikuregistri teenuse arendamisega seotud tegevused viidi lõpuni 2019. aasta sügisel kui avati uus Rahvastikuregistri portaal.</p> <p>Uussisserändajate suhtlusvõrgustike ja sotsialiseerumisürituste teenuse pakkumine.</p> <p>2019. aastal kuulutati välja kutsed hinnapakumise esitamiseks korraldamaks suhtlusvõrgustike ja sotsialiseerumisürituste teenuse pakkumist. 18.12.2019 vormistati pakumuste hindamise otsus, millega valiti partneriteks Estonising Evenings (Tallinnas) ja Tartu Rahvusvaheline Maja (teenuse pakkumine Tartus). Koostöölepingud teenusepakkujatega sõlmiti 2020. aasta alguses.</p> <p>Rände- ja uussisserändajate kohanemisalase kommunikatsiooni osutamine – proaktiivse sihtrühmapõhise ning avalikkusele suunatud kommunikatsiooni korraldamine rände- ja uussisserändajate kohanemise teemadel.</p> <p>2019. aastal leiti avaliku konkursi raames kommunikatsiooninõunik, kelle ülesandeks oli proaktiivselt koordineerida ning teostada rände- (sh töörande-) ja uussisserändajate kohanemisvaldkonna kommunikatsiooni. Vastav tööleping jõustus 2.07.2019 ning kestvusega kuni 29.04.2021.</p> <p>Uussisserändajatele kriisi- ja ohvriabi teenuse arendamine – koostöös Sotsiaalkindlustusametiga olemasolevate ohvriabi ja kriisinõustamise teenuste kättesaadavaks tegemine inglise keelt kõnelevatele uussisserändajatele. 2019. aastal eelmainitud eesmärkide saavutamiseks tõlgiti ning trükiti erinevaid asjakohased materjale.</p> <p><u>2020. aasta</u></p> <p>2020. aastal jätkas elluviija teenuste edasi arendamist ja väljatöötamist. Teenused, millega jätkakti, olid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 34. PPA välismaalaste õiguslik nõustamisteenus; 35. Elukohatoimingute teenus Rahvastikuregistris; 36. Perearsti kättesaadavuse arendamine (Terviseamet); 37. Rändestatistika ülevaade; 38. Uussisserändajate suhtlusvõrgustike ja sotsialiseerumisürituste teenuse pakkumine; 39. Uussisserändajatega kokkupuutuvate kohalike omavalitsuste kohaliku tasandi tugivõrgustike arendamine – kohaliku tasandi koostöö koordineerimine, kohaliku tasandi tegevusplaanide kujundamise ja koostamise toetamine, keele- ja infojagamise võimekuse tõstmine (Tartu linnavalitsus); 40. Rände- ja uussisserändajate kohanemisalase kommunikatsiooni osutamine – proaktiivse sihtrühmapõhise ning avalikkusele suunatud kommunikatsiooni korraldamine rände- ja uussisserändajate kohanemise teemadel; 41. Uussisserändajatele kriisi- ja ohvriabi teenuse arendamine – koostöös Sotsiaalkindlustusametiga olemasolevate ohvriabi ja kriisinõustamise teenuste kättesaadavaks tegemine inglise keelt kõnelevatele uussisserändajatele. <p>Uued teenused, mille arendamisega 2020. aastal alustati, olid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 42. Tööandjatele suunatud infojagamise teenus välistööjõu värbamise, kohanemise ja lõimumise toetamiseks; 43. Rahvusseltside võimestamine (eelkõige Ukraina ja Valgevene kui suurimate sisserändajate gruppide esindajad) tõstmaks rahvusseltside teadlikust olemasolevatest teenustest (nagu kohanemisprogramm, migratsiooni nõustamine, tööinspektsiooni teenus jne); 44. Vaimse tervise teenuste kättesaadavuse parandamine – olemasolevate muukeelsete vaimse tervisega seotud teenuste kättesaadavuse
--	---

	<p>arendamine ja tervikpildi koondamine (Probleemi keerukuse ja spetsialistide puuduse tõttu jäi teenus välja arendamata);</p> <p>45. Pererändega saabujatele tööturu- ja haridusvõimaluste tutvustamine (koostöös Töötukassa ja EAS-iga);</p> <p>46. Uussisserändajatega kokkupuutuvate kohalike omavalitsuste kohaliku tasandi tugivõrgustike arendamine – kohaliku tasandi koostöö koordineerimine, kohaliku tasandi tegevusplaanide kujundamise ja koostamise toetamine, keele- ja infojagamise võimekuse tõstmine (Tallinna Kesklinna Valitsus).</p> <p>Tegevuse „Teenuste arendamine“ raames on elluviijal 2020. aasta seisuga 4 partnerit. Järgnevalt on välja toodud partnerite peamised kirjeldused tegevustest, st väljavõtted seirearuannetest.</p> <p>Partner Politsei- ja Piirivalveamet on 2020. aasta tegevusi kirjeldanud järgmiselt:</p> <p><i>„2020 aastal on nõustajad korraldanud kokku kaks infopäeva tööandjatele veebiseminaridena - põllumajandussektori esindajatele eriolukorra ajal ja üldine seminar kõikidele tööandjatele aasta lõpus. Lisaks on nõustajad osalenud teiste partnerite poolt korraldatud infopäevadel, sh veebiseminaridel eriolukorra ajal. Aasta alguses korraldasid nõustajad infopäeva kõrgkoolide esindajatele Tallinna Ülikooli ruumides. Infopäevale kaasati muuhulgas sotsiaalkindlustusameti esindajad seoses kerkinud küsimustega alaealiste õppima kutsumisega kõrgkooli ja nende esindamisega Eestis asjaajamisel. Samuti oli kaasatud Kaitsepolitsei amet, et käsitleda õpperändega kaasnevaid võimalikke ohte.</i></p> <p><i>Seoses eriolukorraga ja oluliste piirangutega rändele, kasvas nõustajate poole pöördumiste arv oluliselt. Muuhulgas kasvas pöördumiste arv, kus soovitakse infot piiriületamise tingimuste ja isolatsiooni ning karantiini nõuete kohta.</i></p> <p><i>Nõustamisteenuse kvaliteeti mõjutab ka nõustajate ja PPA rändemenetlejate omavaheline hea koostöö ning sarnaste põhimõtete rakendamine. Selleks korraldatakse regulaarseid kohtumisi, kus osalevad nii menetlejad kui nõustajad.</i></p> <p><i>Nõustamisteenus on klientide poolt hästi vastu võetud ja tagasiside läbi tänukirjade ja otsekontaktide on valdavalt positiivne.“</i></p> <p>Partner Terviseamet on 2020. aasta tegevusi kirjeldanud järgmiselt:</p> <p><i>„Üritused: osalesin kohanemisvaldkonna koostööseminaridel (03-04.09.2020 Laulasmaal, 07.09 Tallinnas), esinesin tudengitele Eesti tervishoiusüsteemi sh perearstindust tutvustava ettekandega Tallinna Ülikoolis, Tehnikakõrgkoolis, Tehnikaülikoolis, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias, Kesklinna valitsuse poolt korraldatud üritusel, tutvustasin enda tööd INSA Eesti Keele majas. Artikkel Rahvusringhäälingu ingliskeelsel lehel 13.06.2020 artikkel koroonaviiruse, perearstindusega ja välistudengitega seoses ning raadiointervjuu 2020 novembris ERR-iga samal teemal.</i></p> <p><i>Suvel uuendasime inglise – ja venekeelse, eeskätt välismaalastele mõeldud infomaterjali sh tekkinud ”koroonateemasid”. Paberkanal materjali jaotasin võimaluste piires huvigruppidele jt soovijatele iseseisvalt.</i></p> <p><i>Igapäevane klientide nõustamine telefoni (kindlad kellaajad) ja e-maili teel (esimesel võimalusel) perearsti leidmise küsimustes, vajadusel suhtlus otse perearstidega, et tekkinud olukordi arstiga täpsustada nt patsientide ettepanekute ja kaebuste edastamine. Sageli on klientidel ka teised tervishoiuallased küsimused (tervishoiuteenuste kvaliteet, järelevalve, mis ametkonna poole pöörduda, koroonakriis jne).</i></p> <p><i>2020 suvest on lisandunud (praegusel ajal tähtajatult) tööloik seoses välismaalaste ja välismaa tööjõuga ettevõtete, aga ka ülikoolide nõustamise osas seoses COVID-19 kehtestatud liikumis- ja reisipiirangutega, testimisega riiki saabumisel jne.</i></p> <p><i>Terviseametist olenematutel põhjustel on paljud eeskätt vene keelt kõnelevad isikud jäänud suhtelisse infosulgu Vabariigi Valitsuse korralduste ja piirangute</i></p>
--	---

	<p><i>selge ja konkreetse edastamise osas, mida proovime omalt poolt täita. Piiranguid kehtestavate õigusaktide sisulisest poolest arusaamine on asjasse igapäevaselt mittepuutuvate isikute jaoks äärmiselt keeruline.“</i></p> <p>Partner Tartu Linn on 2020. aasta tegevusi kirjeldanud:</p> <p><i>„Toimunud on 1147 kliendikontakti/nõustamist, sh on tänu 01.01.2020 teenuskeskuses tööle asunud Tartu Linnavalitsuse töötaja, koordinaatori, olemasolule loodud võimalus registritoimingute teostamiseks ning vastavaid toiminguid on teostatud teenuskeskuses 768 korral: neist 464 korral on moodustatud isikukoodi ja 304 korral on registreeritud elukoht. Enne eriolukorda jõuti läbi viia 5 kohanemist toetavat kontaktseminari: Linnaraamatukogu võimaluste ja tegevuste tutvustus; Tartu Rahvaülikooli erinevate võimaluste ja tegevuste tutvustus ja akriüülmaali töötuba; Töötukassa võimaluste tutvustamine ja tööotsimise seminar; Integratsiooni SA ja Tallinna eesti keele majaga koostöös eesti keele õppimist ja kasutamist propageerivate kohtumiste sarja avakohtumine; maksuametiga koostöös seminar tulude deklareerimisest. Aasta teises pooles, arvestades distantseerumise nõudeid, viidi läbi 19 veebiseminariga nelja erineva sarjana: grammatikavaba eesti keel, ühised kohaliku toidu valmistamise õhtud, kohaliku kultuuri tutvustamine ja kasulikud nipid kohaliku keskkonnaga toimetulekuks. Kohaliku tasandi koostöö ja võrgustiku koordineerimiseks korraldati 19.11.2020 valdkondlik koostööseminar, kus lisaks ülevaatele kohanemispoliitikas ja rändevaldkonnas toimuvast nii riiklikul kui kohalikul tasandil toimus kohtumisel soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku Liisa-Ly Pakosta koolitus diskrimineerimisest ja kultuuriteadlikkusest. Algselt oli registreerunud üle 70, olude sunnil veebi viidud seminaril oli üle 40 ühenduse, kusjuures ühe ühenduse taga osales sageli mitmeid sama organisatsiooni liikmeid. Teenuskeskuse kodulehekülge täiendati nii sisuliselt kui ka keeleliselt – koondati praktilistest vajadustest lähtuvalt infomaterjali, tehti vajalikud tõlked ning kodulehekülge avaldati ka vene keeles. Pidevalt toimus sisuloome nii kodulehel kui ka Facebooki lehel. Teenuskeskuse Fb lehekülge oli kevadise eriolukorra ajal oluliseks operatiivseks info allikaks uussisserändajatele Tartu piirkonnas. Töö käigus juhiti tähelepanu ka erinevate koostööpartnerite kodulehekülgede mõningate tõlgete puudumisele vene või inglise keeles. Uussisserändajatega kokku puutuvate spetsialistide võõrkeele taseme tõstmiseks toimus läbi kaks keelekursust (mõlemad 50 ak/h), arvestades uussisserändajatega tegelevate spetsialistide spetsiifilise sõnavara ja teadmiste vajadust vene ja inglise keeles. Kursustel osalesid nii linnavalitsuse kui ka teenuskeskuse spetsialistid. Teenuskeskuse seminariruumis on toimunud erinevad Settle in Estonia kohanemisseminarid ja ka keelekursused.“</i></p> <p>Partner Tallinna Kesklinna Valitsus on 2020. aasta tegevusi kirjeldanud:</p> <p><i>„Koostasime ja viisime uussisserändajate seas läbi 2 küsitlust kohanemise ning avalikest teenustest teadlikkuse teemal. Küsitlusi teostame Kesklinna Rahvastikuregistri osakonnas kohapeal ning e-kanalite kaudu (fb, e-kirjad). Küsitlustele vastamine on vabatahtlik. Tänapäevaks saime kätte üle 40 vastuse. Korraldasime uussisserändajate veebikohtumise (webinari) Terviseameti (Andrei Petuhhov), Haigekassa (Tiina Toming) ning Kesklinna sotsiaalhoolekande osakonna (Piret Kütt) spetsialistidega. Veebikohtumise salvestus on kättesaadav Kesklinna Valitsuse ametlikus Youtube' kanalis: https://www.youtube.com/watch?v=0vbD9UJ5xI&t=1214s. Kohtumise eesmärk oli anda ülevaade Eesti tervishoiusüsteemist ning vastata uussisserändajate küsimustele. Korraldasime ingliskeelse ekskursiooni</i></p>
--	---

	<p>Kassisaba piirkonnas (giid Jaanika Neemoja), millele saime väga positiivse tagasiside. Ekskursioonil osales umbes 40 inimest. Kassisaba kui ekskursiooni läbiviimise sihtkoha poolt hääletasid meie ametliku fb-grupi «Tallinn City Centre for Expats» liikmed (postitasimeküsitusluse). Korraldasime koolituse «Põhiteadused uussisserändajate kohanemisest Eestis» koostöös Siseministeeriumi, Politsei- ja Piirivalveameti ning Rahvusvahelise majaga (Work in Estonia, EAS). Koolitus oli suunatud kohalike omavalitsuste töötajatele: eeskätt rahastikuregistri ning vastuvõtutöötajatele, kuna just nemad puutuvad uussisserändajatega igapäevaselt kokku. Koolitusele saime samuti väga positiivse tagasiside osalejate käest. Koolitusel võttis osa umbes 40 ametnikku: KOV töötajad (ka väljaspool Tallinna) ning Perekonnaseisumeti ametnikud. Töökohtumised, mille käigus tutvutasime Tallinna Kesklinna uussisserändajate projekti: kohtumine Tallinna linnavalitsuse kommunikatsiooni osakonnaga (Anne-May Naagel, Merilin Kaalma); kohtumine Rahvusvahelise maja tiimiga (Ellen Eigi-Pankevičiene, Karin Patune jt); kohtumine Perekonnaseisumeti ametnikuga; kohtumine ning intervjuu ERR English toimetajaga Helen Wright-iga, kohtumine Kassisaba seltsi esimehega jne. Oleme ise korraldanud Tallinna ingliskeelse kommunikatsiooni kohtumise Rahvusvahelise majaga. Jätkasime Kesklinna ametliku ingliskeelse fb-grupi «Tallinn City Centre For Expats» arendamist. Tänavu osaleb grupis üle 1700 liikme. Grupis tõlgitakse regulaarselt linnaosa uudiseid. Küsime grupiliikmete arvamust Kesklinna Valitsuse erinevate projektide ning ettevõtmiste kohta ning vastame uussisserändajate pöördumistele. Vajadusel suuname neid meie partnerite juurde (Transpordiamet, Terviseamet, Haigekassa jne). Igakuiselt tuleb välja linnaosa ajaleht «Kesklinna Sõnumid», kus üks lehekülg (11) on inglise keeles (kokkuvõtte kohalikes tähtsamatest uudistest ning linnaosavanema pöördumised). Saime sellele algatusele positiivse tagasiside erinevate e-kanalite kaudu. Osa uudiseid, mis ei mahu ajalehesse, lähevad välja Kesklinna ingliskeelse uudiskirjaga (alates novembrist). Hetkeseisuga on uudiskirjaga liitunud üle 100 uussisserändaja. Septembrist alates teeme intervjuusid uussisserändajatega (igakuiselt), oktoobrist alates postitab ERR English need intervjuud oma portaalis (projekt ja rahastaja on iga kord välja toodud). Tegime valmis projekti visiitkaardi (suvi 2020) - ühelt poolt on info Kesklinna ingliskeelse fb-grupiga liitumise kohta, teisel poolel on aga projektijuhi kontaktid. Detsembris sai valmis Kesklinna linnaosa, Kesklinna valitsuse struktuuri ja kontakte ning Kesklinna uussisserändajate projekti tutvustav ingliskeelne brošüür (1500 tk). Detsembris tuli esimest korda kokku Kesklinna välismaalaste nõukogu (12 liiget). Nõukogu arutab igasuguseid kohalike teemasid ning kohanemisega seotud küsimusi. Nõukogu koosneb Kesklinna linnaosas elavatest uussisserändajatest, kes soovivad osaleda kohalikust elus ning kellel on mõtteid selle kohta, kuidas muuta Kesklinna ja Tallinna elu paremaks. Lisaks jagavad nõukogu oma kogemusi ning nõuandeid seoses kohanemise ning rahvusvahelise kogukonna elu korraldamisega Eestis. Nõukogu liikmed said valitud konkurssi alusel: tegime postituse meie fb-grupis, kus palusime aktiivseid uussisserändajaid saata meile motivatsioonikirjad. Nende kirjade alusel (kokku tuli 26 kirja) tegime valiku.“</p> <p>Kokkuvõtvalt hindab elluviija tegevuse „teenuste arendamise“ 2020. aasta tulemusi hoolimata valitsenud pandeemia olukorrast edukaks. Teenuste arendamisega jätkatakse 2021. aastal.</p> <p><u>2021.aasta</u></p> <p>2021. aastal jätkas elluviija teenuste edasi arendamist ja väljatöötamist. Teenused, millega jätkakti, olid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 47. PPA välismaalaste õiguslik nõustamisteenus; 48. Elukohatoimingute teenus Rahvastikuregistris; 49. Perearsti kättesaadavuse arendamine (Terviseamet); 50. Rändestatistika ülevaade;
--	---

	<p>51. Uussisserändajate suhtlusvõrgustike ja sotsialiseerumisürituste teenuse pakkumine;</p> <p>52. Uussisserändajatega kokkupuutuvate kohalike omavalitsuste kohaliku tasandi tugivõrgustike arendamine – kohaliku tasandi koostöö koordineerimine, kohaliku tasandi tegevusplaanide kujundamise ja koostamise toetamine, keele- ja infojagamise võimekuse tõstmine (Tartu linnavalitsus);</p> <p>53. Rände- ja uussisserändajate kohanemisalase kommunikatsiooni osutamine – proaktiivse sihtrühmapõhise ning avalikkusele suunatud kommunikatsiooni korraldamine rände- ja uussisserändajate kohanemise teemadel;</p> <p>54. Töandjatele suunatud infojagamise teenus välistööjõu värbamise, kohanemise ja lõimumise toetamiseks (koostöös Eesti Maksu- ja Tolliametiga);</p> <p>55. Rahvusseltside võimestamine (eelkõige Ukraina ja Valgevene kui suurimate sisserändajate gruppide esindajad) tõstmaks rahvusseltside teadlikust olemasolevatest teenustest (nagu kohanemisprogramm, migratsiooni nõustamine, tööinspektsiooni teenus jne);</p> <p>56. Pererändega saabujatele tööturu- ja haridusvõimaluste tutvustamine (koostöös Töötukassa ja EAS-iga);</p> <p>57. Uussisserändajatega kokkupuutuvate kohalike omavalitsuste kohaliku tasandi tugivõrgustike arendamine – kohaliku tasandi koostöö koordineerimine, kohaliku tasandi tegevusplaanide kujundamise ja koostamise toetamine, keele- ja infojagamise võimekuse tõstmine (Tallinna Kesklinna Valitsus).</p> <p>Uued teenused, mille arendamisega 2021. aastal alustati, olid:</p> <p>58. Uussisserändajatega kokkupuutuvate kohalike omavalitsuste kohaliku tasandi tugivõrgustike arendamine – kohaliku tasandi koostöö koordineerimine, kohaliku tasandi tegevusplaanide kujundamise ja koostamise toetamine, keele- ja infojagamise võimekuse tõstmine (Rakvere Linnavalitsus);</p> <p>59. Välismaalaste inglise keelse nõustamise vabatahtlikus tegevuses osalemise võimaluste kohta (Sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital).</p> <p>Tegevuse „Teenuste arendamine“ raames on elluviijal 2021. aasta seisuga 4 partnerit. Järgnevalt on välja toodud partnerite peamised kirjeldused tegevustest, st väljavõtted seirearuannetest.</p> <p>Politsei- ja Piirivalveamet on migratsioonialase nõustamisteenuse kohta toonud seirearuandes mh välja järgmist:</p> <p><i>„Peamiseks nõustamiskanaliks on telefoni teel nõustamine, mis on jätkuvalt kõrge. Teine peamine nõustamise viis on kirjalikult päringutele vastamine. Vahetu kohtumise teel nõustamisi 2021 esimesel poolaastal ei korraldatud seoses COVID-19 pandeemiaga. Juulis ja augustis toimusid ka vahetud kohtumised, kuid septembrist alates need uuesti peatusid arvestades pandeemia olukorda riigis. Läbi aastate on oluliselt kasvanud Skype teel nõustamine, mis 2021 tegi rekordi – kokku oli 1162 Skype nõustamist. Nõustamisest valdav osa toimub vene keeles (40%), teisel kohal on eesti keeles ja kolmandal kohal inglise keeles nõustamine. Tegevuse lõpetuseks korraldasid nõustajad PPA menetlejatele koolituse, et tutvustada ja ühiselt lahendada nõustamise käigus välja tulnud kitsaskohti menetluspraktikas ja töökorralduses. Perioodil 2017-2021 osalesid nõustajad kokku 228-l koolitusel ja infopäeval, millest osad korraldasid ise ja teised olid partnerite korraldatud. 2021 toimusid koolitused ja infopäevad valdavalt virtuaalselt.</i></p>
--	--

	<p><i>Nõustamisteenuse kvaliteeti mõjutab ka nõustajate ja PPA rändemenetlejate omavaheline hea koostöö ning sarnaste põhimõtete rakendamine. Selleks korraldatakse regulaarseid kohtumisi, kus osalevad nii menetlejad kui nõustajad.</i></p> <p><i>Nõustamisteenus on klientide poolt hästi vastu võetud ja tagasiside läbi tänukirjade ja otsekontaktide on valdavalt positiivne. PPA jätkab migratsiooni nõustamise teenuse osutamisega ka pärast käesoleva projekti lõppu.“</i></p> <p>Partner Terviseamet on kirjeldanud seirearuandes tegevusi järgnevalt: <i>„Aastal 2021 ellu viidud tegevused:</i></p> <p>60. uussisserändajatega kokku puutuvate sidusgruppide ja välismaalaste nõustamine esmatasandi tervishoiuteenustest (eelkõige inglise ja vene keeles)</p> <p><i>Perioodil 01.01.2021 – 31.12.2021 olin mina (st nõustaja A.Petuhhov) vastutav isik:</i></p> <p><i>sissetulevaid kirju kokku: 687, millest otseselt perearstiabi puudutavaid: 416 eriliigilisi isikuandmeid puudutavaid pöördumisi: 100 muud teabenõuded, selgitustaotlused, märgukirjad: 171</i></p> <p><i>väljaminevaid kirju kokku: 655, millest otseselt perearstiabi puudutavaid: 429 eriliigilisi isikuandmeid puudutavaid pöördumisi: 63 muud teabenõuded, selgitustaotlused, märgukirjad: 163</i></p> <p><i>Telefonitund 3h x 3 päeva nädalas (E, K, R), suveperioodil 2 päeva nädalas (E & K). Igapäevane klientide nõustamine telefoni (kindlad kellaajad) ja e-maili teel (esimesel võimalusel) perearsti leidmise küsimustes, vajadusel suhtlus otse perearstidega, et tekkinud olukordi arstiga täpsustada nt patsientide ettepanekute ja kaebuste edastamine.</i></p> <p><i>Sageli on klientidel ka teised tervishoiualased küsimused (tervishoiuteenuste kvaliteet, järelevalve, mis ametkonna poole pöörduda, ravijärjekorrad, koroonakriisiga seotud üldised küsimused jne). Hinnanguliselt 40% tööst on olnud eestikeelsete ja/või Eestis pikaajaliselt elavate patsientide nõustamine ning nende ettepanekute ja kaebustega tegelemine. Ametisiseselt on koostöö sekretäride ja kolleegidega muutunud siiski sujuvamaks ning valdav osa vene- ja inglisekeelseid perearstiabi küsimusi suunatakse lahendamiseks mulle.</i></p> <p><i>Tööülesannete jaotumine osakonnas ning ametijuhendid on koostöös ameti juhatuse ja vahetu juhiga plaanis 2022. aasta alguses üle vaadata. Personali tööjaotuse ja ametijuhenditega tegelemine on viibinud, sest terve administratiivne personal on pidanud paratamatult tegelema eeskätt tervishoiukriisi lahendamise, juhtide asendamise ja kriitiliste halduslike probleemidega (nt külmladu).</i></p> <p>61. tervishoiutöötajate riikliku registri asjakohastamine ja Terviseameti veebilehe kaasajastamine inglise ja vene keeles</p> <p><i>Uuendatud sai Terviseameti tervishoiuteenuste veebileht (põhirõhk perearsti valimisel ja vahetamisel), mis on nüüd sama sisuga kättesaadav ka vene ja inglise keeles. Kaardistasime koos kolleegiga kevadel perearstide keeleoskusi ja valmidust võtta vastu uusi patsiente, järgmine uuring plaanis 2022 kevadel.</i></p>
--	---

	<p><i>Uuringu tulemused perearstide keeleoskustest ja valmidusest võtta vastu uusi patsiente on avaldatud ja uuendatakse Terviseameti veebilehel kolmes keeles. Tervishoiutöötajate registrit ennast (MEDRE / MEDRE 2) haldavad ja uuendavad Terviseametisse tööle võetud analüütikud. Olen osalenud ja osalen ka edaspidi uue registri testija rollis, kuid registri sisulise arendusega (git, front-end jne) ei tegele.</i></p> <p>62. uussisserändajate teadlikkuse tõstmine esmatasandi tervishoiuteenustest (infomaterjalide koostamine ja ajakohastamine, infopäevadel osalemine jne)</p> <p><i>Teatmiku Healthcare in Estonia 2021 koostamine ja trükkimine (ENG & RUS) ning tarne (trükikoja poolt).</i></p> <p><i>Üritused:</i></p> <p><i>Kevadel tegin EAS-i organiseeritud üritustel tervishoiusüsteemist ettekandeid veebi teel;</i></p> <p><i>Sügisel tegin Eesti tervishoiusüsteemi tutvustavaid füüsilisi esinemisi ja ettekandeid eelkõige uussisserännanutele ja tudengitele, mida aitasid organiseerida KuM ja IHE, ettekanded toimusid ka Mainoris, lisaks TTÜ-s, TLÜ-s, EMTA-s.</i></p> <p>63. Muud tööülesanded</p> <ol style="list-style-type: none"> <i>a. klientide kaebuste ja pöördumiste esmane menetlemine ning vajadusel ettepanekute tegemine TA regionaalosakondadele järelevaevemenetluse algatamiseks;</i> <i>b. 2021 a. jätkunud tervishoiukriisiga seoses klientide nõustamine ja tervishoiuteenuse osutajate / perearstide teadlikkuse tõstmine eelkõige COVID-19 vastu vaktsineerimise, testimise ja administratiivsete küsimuste valdkonnas;</i> <i>c. Lisaks Terviseameti juhatuse või vahetult juhi poolt antud ühekordsed, operatiivsed ülesanded seoses tervishoiukriisiga, nt perearstide aga ka tervishoiuteenuste osutajate nõustamine TA juhendmaterjalide ja miinimumnõuete spetsiifikas, nimekirja pidamine perearstikeskuste toimepidevushäirete osas, kriisistaabi tööga kursis olemine.“</i> <p><i>Partner Tartu Linnavalitsus on 2021. aasta tegevusi kirjeldanud: „Tartu Välismaalaste Teenuskeskuses on 2021. aasta jooksul toimunud järgmised tegevused:</i></p> <p><i>Toimunud on 2287 kliendikontakti/nõustamist:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>64. sh on teenuskeskuses teostatud erinevaid registritoiminguid 897 korral: neist 571 korral on moodustatud isikukoodi ja 326 korral on registreeritud elukoht ning registritoimingute eel on uussisserändajaid nõustatud 675 korral.</i> <i>65. Teenuskeskuses saab bussikaarte isikustada teenustasu maksmata ning seda on teenuskeskusesse tegema tulnud 312 korral.</i> <i>66. Teenuskeskuse seminariruumis toimusid kevad- ja sügissemestril erinevad Settle in Estonia kursused – nii päevasel kui õhtusel ajal A1 ja A2 eesti keele kursused ja nädalavahetustel erinevad kohanemismoodulite seminarid. Lisaks toimus keskuse ruumides ka</i>
--	---

	<p><i>Settle in Estonia</i> erinevate moodulite ja kontaktkeele vaba keeleõpet tutvustav tund.</p> <p>67. Teenuskeskuse kodulehekülge täiendati lähtudes töö käigus üles kerkinud korduvatest teemadest ning praktilistest vajadustest.</p> <p>68. Pidevalt toimus sisuloo me ka Facebooki lehel, kus keskendusime ühiskonnas ja piirkonnas toimuva kajastamisele ning operatiivse info jagamisele.</p> <p>69. Töö käigus juhiti tähelepanu ka erinevate koostööpartnerite kodulehekülgede mõningate tõlgete puudumisele vene ja inglise keeles või vajadusele infot ajakohastada, täpsustada.</p> <p>70. Koostöös Tartu Linnavalitsusega sai vene ja inglise keelse tõlke mitmed linnaelanikke puudutavad teated, mida teenuskeskus seejärel erinevate sotsiaalmeediakanalite kaudu uussissirändajatele jagas. “</p> <p>Partner Tallinna Kesklinna valitsuse 2021, aasta seirearuandes on välja toodud: „2021. aasta lõpuks oli Tallinna Kesklinna Valitsuse peamine kesklinna elama asunud välismaalastega suhtluskanal Facebooki grupp „Tallinn City Centre for Expats“ kasvanud 3800-liikmeliseks. Vaatamata märkimisväärsele numbrile on grupi liikmete aktiivsus pigem tagasihoidlik. Põhjuseks võib pidada sotsiaalmeedia kanali infomüra, mille olulisemaid projektijuhi korraldatud üritusi ja postitusi tuleb alati hoogustada rahaliselt. Varasema ühe lehekülje asemel ilmusid ingliskeelsed uudised ajalehes Kesklinna Sõnumid nüüd kahel. Lisaks paberkandjale aitas ligi 1300 uussissirändajat hoida tähtsamate linna puudutavate teadetega kursis uudiskiri „Tallinn in Brief“, milles muuhulgas kutsuti aktiivselt üles jälgima taskuhäälingu „Tallinn Talks“ episoodide. Viimasel väljatoodud saatel on palju potentsiaali – eriti tänu professionaalsetele Tallinna linnameedia esindajatele ning karismaatiliste saatejuhtide Chantel Rowe ja Solace-Rose Quartey viljakale koostööle –, ent selle populariseerimine nõuab tulevikus lisatähelepanu ning rahalisi vahendeid.</p> <p>Rahvusringhäälingu intervjuude levitamine lõpetati kahetsusväärset 2021. aastal, põhjuseks toodi ERRi poolt liigset poliitilisust. Vaatamata sellele on plaanis jätkata sarnaste vestluste avaldamist digitaalse ajakirja <i>Estonian World</i> veergudel.</p> <p>Tööd jätkas virtuaalsel teel kesklinna uussissirändajate nõukogu, mille esindajad toetasid vabatahtlike tööd tutvustava veebinari korraldusse. Ehkki mõned nõukogu liikmed näitasid aasta lõpus üles mõningast passiivsust on plaanis tulevikus määratud isikutest koosneva organi läbikäimist parandada läbi motivatsiooni tõstvate ühiste ettevõtmiste.</p> <p>2021. aasta teisel poolel edendas kaasamisprojekti eestvedaja Tallinna Kesklinna Valitsuses koostöösuhteid kultuuri- ja vaba aja sektori kolleegidega, tehes plaane järgmise aasta suuremate ürituste atraktiivsuse kasvatamiseks võõrkeelsete linlaste hulgas. Lisaks algasid ühisprojekti vedamise läbirääkimised Tallinna Keskraamatukogu võõrkeelse kirjanduse osakonna töötajatega, et aastal 2022. korraldada igakuiseid kohtumisi edendamaks läbikäimist ja silmaringi avardamist kohalike ja võõrkeelsete elanike vahel. Üritustesarja nimeks lepitati kokku „Culture Swap“, selle kulud katavad osapooled võrdset. Lisaks sellele lepitati kokku Eesti Rahvusvahelise Maja esindaja Berk Erdemiga tegevuskava aastaks 2022 – neli kuni viis ekskursiooni ingliskeelse giidiga erinevates Tallinna linnaosades, millele lisanduvad keelekohvikute või muude sotsialiseerumisürituste ühine korraldamine.</p>
--	---

Projektis sätestatud eesmärkide täitmise toetamiseks loodud infomaterjalid olid 2021. aastal järgmised: kesklinna valitsust tutvustavad ingliskeelsed brošüürid, visiitkaardid (millel juhendid sotsiaalmeedia kanalitega liitumiseks), projekti tutvustavad plakatid, Keskraamatukoguga koostöös loodud kahepoolsed infolehed. Oktoobris valmis uussisserändajatega tegelevatele ametnikele oluline digitaalne juhend „Vastuvõtutöötaja käsiraamat“. “

2022. aastal võeti vastu TAT muudatus, mis võimaldab tegevustega jätkata kuni 30.06.2023, kuid siinkohal ei ole mõeldud sisulisi teenuse arendusi, vaid erinevate teenustega seotud materjalide aja- ja asjakohastamist enne perioodi lõppu.

2022. aasta

2022. aastal jätkas elluviija teenuste edasi arendamist ja väljatöötamist. Teenused, millega jätkakti, olid:

1. Perearsti kättesaadavuse arendamine (Terviseamet)
2. Rändestatistika ülevaade
3. Uussisserändajatega kokkupuutuvate kohalike omavalitsuste kohaliku tasandi tugivõrgustike arendamine I – kohaliku tasandi koostöö koordineerimine, kohaliku tasandi tegevusplaanide kujundamise ja koostamise toetamine, keele- ja infojagamise võimekuse tõstmine (Tartu linnavalitsus)
4. Uussisserändajatega kokkupuutuvate kohalike omavalitsuste kohaliku tasandi tugivõrgustike arendamine II – kohaliku tasandi koostöö koordineerimine, kohaliku tasandi tegevusplaanide kujundamise ja koostamise toetamine, keele- ja infojagamise võimekuse tõstmine (Rakvere linnavalitsus)
5. Uussisserändajatega kokkupuutuvate kohalike omavalitsuste kohaliku tasandi tugivõrgustike arendamine III – kohaliku tasandi koostöö koordineerimine, kohaliku tasandi tegevusplaanide kujundamise ja koostamise toetamine, keele- ja infojagamise võimekuse tõstmine (Tallinna kesklinna LOV)
6. Rände- ja uussisserändajate kohanemisalase kommunikatsiooni osutamine – proaktiivse sihtrühmapõhise ning avalikkusele suunatud kommunikatsiooni korraldamine rände- ja uussisserändajate kohanemise teemadel
7. Pererändega saabujatele tööturu- ja haridusvõimaluste tutvustamine (koostöös Töötukassaga)
8. Välismaalaste inglise keelse nõustamise vabatahtlikus tegevuses osalemise võimaluste kohta (Sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital)
9. Rahvusseltside võimestamine (eelkõige Ukraina ja Valgevene kui suurimate sisserändajate gruppide esindajad) tõstmaks rahvusseltside teadlikust olemasolevatest teenustest (nagu kohanemisprogramm, migratsiooninõustamine, tööinspektsiooni teenus jne)
10. Tööandjatele suunatud automatiseeritud infojagamine
11. Saatkondade koolitamise ja infojagamise teenus
12. Kohanemis- ja lõimumisradade teenus (sündmusteenus)
13. Kohanemis- ja lõimumispoliitika avalike kursuste kontseptsioon sidusgrupile
14. Kultuuriteadlikkuse koolitused uussisserändajatega kokkupuutuvatele asutustele/organisatsioonidele

Uued teenused, mille arendamisega 2022. aastal alustati, olid:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Muukeelsete sotsiaalmeediagruppide oskuslik kasutamine avalikus sektoris (seminaride formaat) 2. Erasektori toetamine kutsuja kohustuste teadvustamisel (seminaride formaat) 3. Kõrgharidusasutuste toetamine kutsuja kohustuste teadvustamisel (seminaride formaat) 4. Valdkondlike nõustajate võimestamise ja infojagamise teenus (seminaride formaat) 5. Kohanemismeetmete subjektide analüüs ja ülevaade, st võimalik sihtrühmade laiendamine (ajutised viibijad ja teenustele juurdepääs). AJK-dele teenuste laiendamise analüüs/rakendamine <p>Terviseameti partnerlusleping lõppes 31.12.2022, muukeelse esmatasandi tervishoiuteenusealase info andmise eest vastutab edaspidi Tervisekassa, kes on saanud sisendi projekti peamistest tulemustest (sh infomaterjalid).</p> <p>Rändestatistika trükkis ilmus 2021. aasta kohta ning leidis palju kasutamist kui ka kajastust.</p> <p>KOV-d partnerluslepingus lõppesid 31.12.2022, edaspidi jätkab koordineerimist ESF+ raames Eesti Linnade ja Valdade Liit.</p> <p>Rände- ja kohanemisalase kommunikatsiooni osutamine jätkub ka aastal 2023. Pererändega saabujatele korraldati koostöös Töötukassa infoseminare ning koolitusi, mh valmistati materjalid.</p> <p>KÜSK koordinaatorid said koolitatud, veebileht uuendatud ning materjalid loodud.</p> <p>Rahvusseltsidele toimusid infopäevad, mille raames jagati olulist riigiinfot. Töötajatele suunatud infojagamine sai välja töötatud koostöös EMTA-ga ning rakendatud.</p> <p>Saatkondade infopäevade formaati kaasasime ka teised puutumuses olevad asutused nagu EAS ja INSA.</p> <p>Sündmusteenus „Eestis kohanemine“ sai 2022. aastal prototüübitud.</p> <p>Lõimumis-, sh kohanemispoliitika kursusi ehk kuidas tõsta sidusrühma teadlikkust rakendasime Lõimumisakadeemia raames, kus seekordseks teemaks oli „Segregatsioon“.</p> <p>Kultuuriteadlikkust sidusrühma seas tõstsime maakondlike teabepäevade raames.</p> <p>Muukeelsete sotsiaalmeediagruppide oskuslik kasutamine avalikus sektoris ja laiemalt toimus läbi kahe koostööformaadi, inglise keelne kommunikatsioonivõrgustik ning vene keelsete meediaportaalide võrgustik.</p> <p>Erasektori toetamine kutsuja kohustuste täitmisel toimus läbi tugivõrgustiku infokirja ning PPA seminaridel sisendi andmise.</p> <p>Kõrgharidusasutuste toetamine kutsuja kohustuste teadvustamisel toimus läbi ühisürituste, kus osalesid erinevate kõrgkoolide välistudengitega tegelevad eksperdid.</p> <p>Valdkondlike nõustajate ja infojagamise teenuse raames toodi kokku INSA, PPA, Terviseameti ja KOV nõustajad.</p> <p>Kohanemismeetmete subjektide analüüs ajutise viibijate asemel asendus ajutise kaitse saajate analüüsiga ja konkreetsete muudatuste mh Kohanemisprogrammi määruks. Ajutise kaitse saajate sihtrühma analüüsi tulemusel töötati välja vastav kohanemisprogrammi moodul, korraldati ligipääs ja teavituskampaania teenusele saamiseks. Koostöös teiste ametiasutustega loodi sihtrühmale teised vajalikud toetavad teenused ning koordineeriti kommunikatsioonitegevusi.</p> <p><u>2023. aasta</u></p> <p>Teenuste arendamise raames viidi ellu elluviija ja avaliku konkursi korras leitud lepingupartnerite poolt kaks tegevust:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rändestatistika ülevaate uuendamine;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> rände- ja uussisserändajate kohanemisalase kommunikatsiooni osutamine, sh kohanemisprograami teavitustegevused. <p>Elluviija poolt viidi ellu „Lõpp- ja järelhindamise läbiviimine tugivõrgustike mõju kohta uussisserändajatele suunatud teenuste kvaliteedi ning sellega rahulolu kohta sihtrühma hulgas, selle jätkusuutlikkuse ja arendusvajaduste kohta“. Kultuuriministeerium sõlmis 20.06.2023. aastal hankelepingu, misjärel alustati töödega ja viidi nad lõpule 25.10.2023. aastal.</p>		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.3.3.3. Parimate praktikate seminarid, juhendmaterjalide koostamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.03.2015-31.12.2021	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.09.2015-31.12.2021
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud	<p>2015. aastal koostas elluviija välismaalaste seaduse (VMS) I ja II etapi muudatuste, kodakondsuse seaduse muudatuste (KodS) ja Siseministeeriumi kohanemistegevusi puudutavad eestikeelsed infomaterjalid (2 paketti), mis annavad ülevaate seadusemuudatustest ning juhised, kuidas iseseisvalt kohalikul tasandil toetada uussisserändajate osalemist kohanemisprogrammis, sh juhised kokkulepete sõlmimiseks koolituste pakkumiseks väljaspool Tallinnat, Tartut ja Narvat.</p> <p>Materjalide tutvustamiseks eraldi tutvustusüritust 2015. aastal läbi ei viidud.</p> <p>2016. aastal tutvustati tööturu-, ettevõtlus- ja sotsiaalteenuseid läbi tugivõrgustike kohtumiste ning kohanemisprogrammi kommunikatsioonitegevuste ja –tutvustuste raames. Materjalide koostamist ei pidanud elluviija vajalikuks enne, kui on koostatud üldine teenuste ja teenuspakkujate kaardistus ja teekaart, mis võimaldaks tugivõrgustiku partneritel asetada konkreetne teenus laiemasse uussisserändajatele suunatud teenuste pakkumise süsteemi.</p> <p>Tulenevalt 2015. aastal eskaleerunud rändekriisi järelmõjudest 2016. aastal, puudus välisekspertidel võimekus ja vajalik ajaressurss osalemaks parimate praktikate seminaril Eestis.</p> <p>Tulenevalt vähenenud rändekriisi mõjudest jätkas elluviija parimate praktikate seminaride korraldamisega, millest esimene leidis aset 2017. aasta veebruaris.</p> <p><u>2017. aasta</u></p> <p>Elluviija korraldas kaks parimate praktikate seminari välisekspertide osalusel, millest esimene leidis aset 2017. aasta veebruaris ning mille teemaks oli „Rahvusvahelise kaitse saanud isikute tugiteenuste süsteem“. Esimesel parimate praktikate kohtumisel osalesid (kokku osalejaid 39) välisekspertid integratsiooniteenuseid pakkuvast vabaiühendusest Dutch Council for Refugees ning riiklikust vastuvõtuteenust pakkuvast asutusest Central Agency for the Reception of Asylum Seekers, mis tegeleb ühtlasi ka ümberpaigutamise ja -asustamisega seotud küsimustega. Seminari käigus jagasid Hollandi eksperdid oma kogemusi Hollandi rahvusvahelise kaitse süsteemi ülesehituse kohta: alustades sellest, sh kuidas toimub kvoodikava raames inimeste väljavalimine ja nende ettevalmistamine, ning lõpetades sellega, kuidas toetatakse nende kohanemist ja lõimumist Hollandi ühiskonnas. Toimunud parimate praktikate seminar oli elluviija hinnangul eesmärgipärane ning andis seminaril osalenud tugivõrgustiku esindajatele vajalikud teadmised rahvusvahelise kaitse saanud uussisserändajate parema kohanemise toetamiseks. 2017. aasta tegevuskavas</p>		

	<p>planeeritud kolme parimate praktikate seminaride asemel viis elluviija läbi kaks põhjusel, et 2017. aasta lõpu planeeritud kolmas parimate praktikate kohtumine ebaõnnestus elluviija poolt kontakteeritud Austria ametiasutustes toimunud personalivahetuste tõttu.</p> <p>Teine parimate praktikate seminar toimus juunis 2017 Tartus, kus olid ühildatud kaks teemat: „Uussisserändajate tugivõrgustiku süsteem ning koostöös kohaliku, regionaalse, ja riigi tasandi vahel uussisserändajate kohanemise toetamisel“; „Uussisserändajate tõhusa keeleõppesüsteemi kujundamine“. Kohtumisel tutvustasid väliseksperdid Soomest soomlaste parimaid praktikaid esmase kohanemise ja integratsiooni valdkonnas riigi, kohaliku omavalitsuse ning vabaühenduse tasanditel (kokku osalejaid 41). Soome Töö- ja Majandusministeerium tutvustas kohtumisel peamisi seaduslikke raamistikke ja üleriigilisi algatusi Soomes, mis on seotud esmase kohanemise ning integratsioonipoliitika kujundamisega. Kuna kohtumise fookuses oli just kohaliku tasandi koostöö, toodi välja eelkõige algatusi, mis koostöö parendamisele ja kohaliku tasandi võimestamisele on suunatud (valitsuse integratsioonialane tööplan). Täpsemalt tutvustatud meetmed olid mittetöötavatele sisserändajatele suunatud integratsiooni soodustavad koolitused, kodustele uussisserändajatest vanematele ja kõrgelt haritud sisserändajatele suunatud tugiteenused. Vantaa Linnavalitsuse multikultuursuse osakonna juhataja andis ülevaate omavalitsuse elanike kirjust keelelisest ja etnilisest jaotusest ning kirjeldas erinevaid meetmeid koos nende rahastusallikatega, mis integratsiooni valdkonnas on kasutusel olnud. Eriti tõstis ta esile koostööd vabakonnaga. MTÜ Hakunila Rahvusvahelise Organisatsiooni esindaja tutvustas vabaühenduse praktikaid integratsiooni valdkonnas. Tegemist on juba 1998. aastal soomlaste ja sisserändajate poolt ühiselt loodud organisatsiooniga, mis on suurel määral korraldanud erinevaid ühisüritusi uussisserändajate ja rahvusvahelise kaitse saajate esmaseks kohanemiseks ning integreerumiseks ühiskonnas. Vabaühenduse juht tõstis samuti esile koostöö olulisust erinevate tasandite nagu kohaliku omavalitsuse kui ka teiste vabaühendustega.</p> <p>2017. aastal antud alategevuse raames parimate praktikate info- ja juhendmaterjale ei koostatud kuna elluviija koostas kaardistuse ja tervikülevaate uussisserändajatele suunatud teenustest, mille arendamisega 2017. a algust tehti ning mille arendamisega jätkatakse 2018. a. Koos tegevuse 2.3.3.2. raames arendatavate teenustega alustatakse 2018. a ka parimate praktikate info- ja juhendmaterjalide väljatöötamisega, mille jaoks koguti teadmisi ka teiste riikide praktikatega tutvudes.</p> <p>Elluviija osales 2017. aastal kuuel välislähetusel (Riia, Vilnius, London, Brüssel ja Praha), mille eesmärk oli tutvuda teiste riikide poolt uussisserändajatele pakutavate teenuste arendamise ja rakendamisega kohanemise ja pikemaajalise lõimumise eesmärgil. Elluviija hinnangul olid välislähetused eesmärgipärased saamaks uusi teadmisi teiste riikide praktikatest ning vajalikke kontakte väliseksperptide Eestisse toomiseks. Lisaks andsid välislähetused võimaluse tutvuda teiste riikide info- ja juhendmaterjalidega, mida elluviija plaanib 2018. aastal koostada ja kasutusele võtta (nt rände-, kohanemis- ning lõimumisstatistika ja –teenuste aastaraamat; põhiõiguste ja –kohustuste infovoldik, keeleõppesüsteemi teekaart).</p> <p><u>2018. aasta</u></p> <p>Elluviija korraldas kaks õppereisi parimate praktikatega tutvumiseks ning ühe parimate praktikate seminari.</p>
--	---

	<p>Esimene õppereis toimus 14-16. mail Portugali, Lissaboni, kus osalesid lisaks elluvijale ka Sotsiaalministeeriumi, INSA, EASi, PPA, Tartu linnavalitsuse, Siseministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Narva linnavalitsuse, Tallinna linnavalitsuse, Kultuuriministeeriumi, Eesti Töötukassa ja Balti Uuringute Instituudi esindajad. Õppereisi käigus tutvuti Portugali rände-, kohanemis- ja lõimumisalase poliitika kujundamise ning pakutavate teenustega, sh Portugali tunnustatud rahvusvaheliste majade süsteemiga (nn one-stop-shop). Õppereis toetas Tallinnas 2018. aasta sügisel Ülemistel avatud rahvusvahelise maja kontseptsiooni ning teenuste arendamist.</p> <p>Teine õppereis toimus 20-22. novembril Soome, Helsingisse. Õppereis korraldati koostöös Põhjamaade Ministrite Nõukogu Eesti esinduse, Johannes Mihkelsoni Keskuse ja UNHCRiga. Õppereisil osalesid lisaks elluvijale ning teistel korraldajatele Tallinna ning Tartu linnavalitsuse, Eesti Töötukassa, Sotsiaalministeeriumi ja Eesti Pagulasabi esindajad. Õppereisi eesmärgiks oli tutvuda Soome praktikatega välismaalaste tööturule integreerimiseks, mistõttu kohtuti nii Majandus- ja tööministeeriumi kui ka Helsingi kutseoskuste keskuse esindajatega. Samuti külastati Vantaa linna, kuna 2017. aastal toimus parimate praktikate seminar Tartus, kus osalejateks olid ka Vantaa linnavalitsus ning kohalik MTÜ Hakunila Rahvusvahelise Organisatsioon. 2018. aasta õppereisi käigus tutvustati ja näidati Vantaa poolt praktilisi tegevusi ja teenuseid välismaalaste tööturule integreerimiseks.</p> <p>Soome õppereisi järgselt toimus 3. detsembril Tallinnas avatud seminar õppereisi praktikate jagamiseks ning arutelu nende võimalikuks kohandamiseks Eesti kontekstis.</p> <p>2018. aastal antud alategevuse raames parimate praktikate info- ja juhendmaterjale ei koostatud.</p> <p>Elluvijja osales 2018. aastal kümnel välislähetusel (Helsingi, Brüssel, Ungari, Berliin, Viin, Toronto, Kopenhaagen ning Rooma), mille eesmärk oli tutvuda teiste riikide poolt uussisserändajatele pakutavate teenuste arendamise ja rakendamisega kohanemise ja pikemaajalise lõimumise eesmärgil. Elluvijja hinnangul olid välislähetused eesmärgipärased saamaks uusi teadmisi teiste riikide praktikatest ning vajalikke kontakte välisekspertide Eestisse toomiseks. Lisaks andsid välislähetused võimaluse tutvuda teiste riikide info- ja juhendmaterjalidega, mida elluvijja plaanib 2018. aastal koostada ja kasutusele võtta (nt rahvusvaheliste majade teenuste pakkumine, tervishoiuteenuste kättesaadavuse parendamine, kohaliku tasandi toetamine uussisserändajate kohanemise toetamine jne). Lisaks osalesid elluvijja esindajad kahe nädalasel ametnike välitöödel Ida-Virumaal, kus osales üle 15-ne erineva avaliku sektori ametiasutuse. Elluvijja eesmärk oli välitöödel luua parem kontakt Ida-Virumaa omavalitsuste ja ettevõtetega uussisserändajate kohanemise toetamisel ning kaardistada piirkondlikud kitsaskohad seoses uussisserändajate kohanemisel Ida-Virumaa piirkonnas.</p> <p><u>2019. aasta</u></p> <p>Elluvijja korraldas ühe õppereisi parimate praktikatega tutvumiseks ning kaks parimate praktikate seminari.</p> <p>Õppereis toimus 7-11. oktoobril Rootsi ja Norra, kus osalesid lisaks elluvijale ka Sotsiaalministeeriumi, MTÜ Johannes Mihkelsoni Keskuse, Kultuuriministeeriumi, Eesti Töötukassa, MTÜ Tartu Rahvusvahelise Maja, MTÜ Eesti Pagulasabi. SA Archimedese, UNHCR ja Nordeni esindajad.</p>
--	---

	<p>Õppereisi käigus tutvuti Rootsi ja Norra rände-, kohanemis- ja lõimumisalase poliitika kujundamise ning pakutavate teenustega, sh Norra ja Rootsi parimaid praktikaid kohalike omavalitsuste kohanemisalaste teenuste korraldamisel. Õppereis toetas partnerluslepingu väljatöötamist Tartu Linnavalitsusega.</p> <p>Õppereisi järgselt toimus kaks seminari (Tartus ja Tallinnas) õppereisi praktikate jagamiseks ning arutelud nende võimalikuks kohandamiseks Eesti kontekstis.</p> <p>Elluviija osales 2019. aastal kuuel välislähetusel (Ateenas, Brüsselis ja Helsingis), mille eesmärk oli tutvuda teiste riikide poolt uussisserändajatele pakutavate teenuste arendamise ja rakendamisega kohanemise ja pikemaajalise lõimumise eesmärgil. Elluviija hinnangul olid välislähetused eesmärgipärased saamaks uusi teadmisi teiste riikide praktikatest ning vajalikke kontakte välisekspertide Eestisse toomiseks.</p> <p><u>2020. aasta</u> Enim mõjutas 2020.aastal valitsenud pandeemia just tegevuse „Parimate praktikate seminarid, juhendmaterjalide koostamine“ tulemuslikkust. See tähendab, et planeeritud õppereisid jäid ära ning väliseksperte ei õnnestunud samuti kaasata. Siiski tehti näiteks konkreetse tegevuse raames 2020. aastal erinevaid juhendmaterjale, mis toetasid uussisserändajate teadlikkust riigis valitsenud eriolukorrast ning käitumisjuhistest. Antud materjale jagati nii sotsiaalmeediakanalites kui ka nt inglise keelses ERR kanal. </p> <p><u>2021.aasta</u> Jätkas partner PauPau, kes vajaduspõhiselt uuendas ja koostas uusi infomaterjale.</p>		
Alamtegevuse nr ja nimetus	2.3.3.4. Lõpp- ja järelhindamise läbiviimine tugivõrgustike mõju kohta uussisserändajatele suunatud teenuste kvaliteedi ning sellega rahulolu kohta sihtrühma hulgas, selle jätkusuutlikkuse ja arendusvajaduse kohta		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2021-30.10.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2021-31.10.2023
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud	<p><u>2017. aasta</u></p> <p>Rakendusasutus algatas 2017. aastal toetuse andmise tingimuste käskkirja muutmise, kus ühe muudatusettepanekuna oli esitatud antud tegevuse elluviimise alustamise tähtaja edasilükkamine ehk muudatuse jõustumise tulemusena alustataks antud alategevuse elluviimisega 01.01.2020 kuna selleks ajaks on toetatava tegevuse 2.3 alategevusi pikemalt rakendatud ning on rohkem andmeid tugivõrgustike mõju hindamiseks.</p> <p><u>2018. aasta</u></p> <p>11.05.2018 siseministri käskkirjaga muudetud ja kinnitatud TAT-is lükati alategevuse elluviimise algusaeg 1. jaanuarilt 2017. a edasi 1. jaanuarile 2020. a., kuna 2020. aastaks on toetatava tegevuse 2.3 alategevusi pikemalt rakendatud ning on rohkem andmeid tugivõrgustike mõju hindamiseks.</p> <p><u>2019. aasta</u></p> <p>25.04.2019 muudeti siseministri 27. märtsi 2015. a käskkirja nr 1-3/87 „Toetuse andmise tingimused uussisserändajate kohanemise toetamiseks“. Täpsemalt muudeti TAT-i punkti 2.3.3.4.2, millega pikendatakse alategevuse <i>Lõpp- ja järelhindamise läbiviimine tugivõrgustike mõju kohta uussisserändajatele</i></p>		

	<p><i>suunatud teenuste kvaliteedi ning sellega rahulolu kohta sihtrühma hulgas, selle jätkusuutlikkuse ja arendusvajaduste kohta algusaega ühe aasta võrra edasi (1. jaanuarini 2021), kuna hindamisega ei ole põhjendatud alustada juba 2020. aastal, mil tugivõrgustike töö on alles aktiivses faasis.</i></p> <p><u>2020. aasta</u> Tegevustega otsustati alustada aastal 2021.</p> <p><u>2021. aasta</u> Tulenevalt asjaolust, et kohanemisprogrammi lõpphindamist ning tugivõrgustiku mudeli lõpphindamist on majanduslikult mõistlik hankida koos, pikendas elluviija antud tegevuse perioodi kuni 30.06.2023 Hanke ettevalmistusega alustati 2021. aastal, hange plaaniti välja kuulutada 2022. aasta I kvartalis.</p> <p><u>2022. aasta</u> Lõpp- ja järelhindamise hanke ettevalmistega alustati 2022. aastal, hanke välja kuulutamine lükkus veebruari 2023. Ühtlasi muudeti toetuse andmise tingimustes alategevuse perioodi (st kuni 31.10.2023).</p> <p><u>2023. aasta</u> Hankeleping nr 6-10 /11-1 eduka pakkujaga Eesti Rakendusuuringu Keskus CentAR OÜ-ga uussisserändajatele võrgustikupõhise tugiteenuste pakkumise mudeli mõju ja jätkusuutlikkuse hindamiseks ning kohanemisprogrammi koolituste ja materjalide lõpphindamiseks sõlmiti 20.06.2023. Uuringu tulemusi tutvustati partneritele, sihtgrupi ja sidusgrupi esindajatele (kokku oli saadetud 16 kutset, ka organisatsioonide ja osakondade juhtidele palvega jagada infot seminari kohta oma meeskondadele) 25.10.2023 Kultuuriministeeriumis toimunud seminaril. Mudeli mõju ja jätkusuutlikkuse hindamine ning koolitusprogrammi koolituste ja materjalide lõpphindamine näitas, et ametlikku, institutsionaliseeritud tugivõrgustiku arendamist ei pidanud teenusepakkujad vajalikuks, v.a. kohalike omavalitsuste esindajad, kelle hinnangul on vajalik luua kohalike omavalitsuste sisserändajatele teenuste pakkumise eest vastutajate võrgustik. Üldine hinnang kohanemisprogrammile, nii käesoleva lõpphinnangu põhjal kui ka varasemalt läbi viidud hindamistes, on hea. KP erinevates moodulites ja keeleõppes osalenud uussisserändajad hindavad koolituse tagasiside ankeetides aastatel 2015-2022 järjepidevalt kõrgelt: 5-palli skaalal enam kui 4-ga, nii kohanemisprogrammi koolituste struktuuri, ajakava, korraldust kui ka koolitajaid. Samal perioodil on IBS ja RAKE (2023) meetme lõpphindamise järgi kõigi KP moodulite keskmisena ligi 85% koolitatavatest olnud seisukohal, et KP vastas täielikult või küllaltki palju nende ootustele. Ka intervjuude põhjal on KP elluviija lepingulise koostööpartneri ja koolitajate hinnangud kohanemisprogrammile positiivsed. Kohanemisprogrammi edasi arendamiseks pakuti välja mitu võimalust:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analüüsida, kas kõik käesolevad KP teadmiste kesksed eesmärgid on asjakohased või võiks KP eesmärgiks olla uussisserändajates Eestit ja siinset ühiskonnakorraldust väärtustavate hoiakute kujundamine ja selle kõrval keeleoskuse arendamine. • Piiratud ressursside ja tulevase rahastamise ebaselguse valguses võiks kaaluda KP struktuuri muutmist kuluefektiivsemaks nii, et suurem osa teemamoodulite informatsioonist on uussisserändajatele kättesaadav lühikeste videomoodulite kaudu ja kontaktkohtumised koolitajatega on mõeldud hoiakute kujundamiseks, praktilisteks tegevusteks, sotsialiseerumiseks ja keeleõppeks.
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Arendada sujuvam KP kursustele registreerimisprotsess, mis oleks kliendisõbralikum ning arvestaks tänapäevaste ootustega. • Keeleõppe puhul anti soovitusi sihtrühmade prioriseerimise, ootuste juhtimise, koolituste kohandamise, rühmade komplekteerimise, õppematerjalide täiustamise, õppijate keeleoskuse regulaarse testimise ja ise lisatasu küsimise osas. <p>Tugivõrgustiku osas soovitati edaspidi loobuda laias mõttes selle arendamisest ning igal üksikul juhul nimetada konkreetset, milliste osapoolte ja millisel eesmärgil tegutseva võrgustiku arendamist eesmärgistatakse ja taotletakse. Valikud soovitude osas tehakse KP parandusi ja täiendusi järgmise kahe aasta jooksul.</p>
--	---

8. Väljund- ja tulemusnäitajate täitmine (kumulatiivselt)

Näitaja nimetus	Kavandatud saavutustase ¹	Tegelik saavutustase	Kavandatud täidetud (%)	Näitajate täitmise selgitus ning põhjendused näitaja üle- või alatäitmisel
Toetatava tegevuse 2.1 näitaja				
Infoplatvormi kasutajate arv	11 000	44 607	406%	<p>Infoplatvorm tehti sihtrühmale kättesaadavaks alates 30.09.2016. 2017. aastaks kavandatud saavutustase (1500) sai täidetud ning ületatud. Infoplatvormi kasutajate arv (põhineb infoplatvormi logidel) näitas stabiilset kasvu..</p> <p>2018. aastaks kavandatud saavutustase (3000) sai täidetud ning ületatud. Infoplatvormi kasutajate arv liikus tõusvas joones ning lõppväljundnäitaja saavutamist prognoositi hiljemalt 2019. aasta lõpuks, mistõttu elluviija nägi vajadust antud toetatava tegevuse näitajat korrigeerida, kuna tegevuse jätkumine on oluline.</p> <p>2019. aastal korrigeeriti näitaja sihttasemeid, see tähendab 2020. aastaks seati 6500 kasutajat ning 2023. aastaks seati 11 000 kasutajat. 2019. aastal oli registreeritud kasutajate arv 2490.</p> <p>2020. aastal lisandus 3757 arv kasutajaid, saavutustase kumulatiivselt on 10 147.</p> <p>2021. aastal lisandus 1847 kasutajat, saavutustase kumulatiivselt on 11 994.</p> <p>2022. aastal lisandus 19 419 kasutajat, kumulatiivselt on seega kasutajaid 31 413.</p> <p>2023. aastal lisandus 13 194 kasutajat, kumulatiivselt on seega kasutajaid oli infoplatvormil 44 607 kasutajat.</p>
Toetatava tegevuse 2.2 näitajad²				

¹ TAT-is või rakenduskavas fikseeritud sihttase.

² Võimaluse korral esitada andmed soolises lõikes

Kohanemiskoolitustel osalejate arv	12 843	13 675	106,5%	<p>2017. aastal jätkati planeeritult koolituste läbiviimisega ning nendes osales planeeritust (2535) suurem osakaal uussisserändajatest.</p> <p>31.12.17 seisuga oli kohanemisprogrammi koolitustel osaletud kokku 2591-l korral.</p> <p>2018. aastal jätkati planeeritult koolituste läbiviimisega ning nendes osales planeeritust (3791) suurem osakaal uussisserändajatest.</p> <p>31.12.18 seisuga oli kohanemisprogrammi koolitustel osaletud kokku 4048-l korral.</p> <p>2019. aastal jätkati planeeritult koolituste läbiviimisega ning nendes osales planeeritust (5700) suurem osakaal uussisserändajatest. 31.12.19 seisuga oli kohanemisprogrammi koolitustel osaletud kokku 6062-l korral.</p> <p>31.12.2020 seisuga oli toimunud 8007 koolituskorda.</p> <p>31.12.2021 seisuga oli toimunud 10 235 koolituskorda, st lisandus 2228 koolituskorda.</p> <p>31.12.2022 seisuga oli toimunud 12 665 koolituskorda, st lisandus 2430 koolituskorda.</p> <p>30.06.2023 seisuga oli toimunud 13 675 koolituskorda, st lisandus 1010 koolituskorda.</p>
Kohanemisprogrammi läbinute arv, kelle eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud.	8 990	8 958	99,6%	<p>31.12.17 seisuga hindas 90,3% kohanemisprogrammi läbinutest, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud.</p> <p>2018. aastal hindas 88,1% kohanemisprogrammi läbinutest, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud. 11,9% hinnangul nende teadmised ei paranenud, ei osatud öelda, paranesid osaliselt või keelduti vastamast.</p> <p>2019. aastal hindas 99,5% kohanemisprogrammi läbinutest ja vastanutest, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud. Vastav näitaja kumulatiivselt on 90,48%.</p> <p>2020. aasta seisuga hindas 71% kohanemisprogrammi läbinutest ja vastanutest, et nende eesti keele</p>

				<p>oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud.</p> <p>2021. aasta seisuga hindas 76% kohanemisprogrammi läbinutest (st mh vastanutest), et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud.</p> <p>2022. aasta seisuga 93% kohanemisprogrammi läbinutest (st mh vastanutest) hindasid, et nende eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud.</p> <p>2023. aasta seisuga oli kokku 8958 koolitustel osalejat hinnanud, et nende eesti keele oskus või praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud. See moodustab 99,6% sihttasemest.</p>
Toetatava tegevuse 2.3 näitaja				
Arendatud või väljatöötatud teenuste arv	25	23	92%	<p>Teenuste arendamisega alustati 2017. aastal. Esimese teenusena töötati välja ning arendati koostöös PPA-ga õiguslik migratsiooni nõustamisteenus.</p> <p>2017. aastal kavandatud viie teenuse asemel ühe arendamine oli tingitud sellest, et teenuste arendamine on võrdlemisi pikk ning aeganõudev protsess ning seda eriti elluvijja haldusalasse mittekuuluvate teenuste ja teenusvaldkondade puhul. Efektne ja tulemuslik teenuste arendamine nõuab väga häid teadmisi riigihangetest, avalike konkursside korraldamisest ning eeldusi, et arendatavate teenuste omanikel on piisav valmisolek, ressursid ning teadmised.</p> <p>25 teenuse arendamist 2023. aastaks hinnati realistlikuks, kui eelkirjeldatud tingimused oleksid täidetud ning elluvijja palganud täiskohaga spetsialisti teenuste arendamise elluviimiseks.</p> <p>2018. aastal arendati 5 teenust:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PPA välismaalaste õiguslik nõustamisteenus ning PPA kodulehele www.politsei.ee mitmekeelse veebirakenduse loomine; • uussisserändajate vabatahtlikus tegevuses osalemisvõimaluste loomine ja vabatahtlike ühenduste võimestamine;

			<ul style="list-style-type: none"> • perearstiteenuse kättesaadavuse parendamine; • rändestatistika teenuse arendamine; • rahvastikuregistri teenuse arendamine. <p>2019. aastal jätkati 2018. aastal arendatud teenustega ning lisaks alustati nelja uue teenusega:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Uussisserändajate suhtlusvõrgustike ja sotsialiseerumisürituste teenuse pakkumine; 2) Uussisserändajatega kokkupuutuvate kohalike omavalitsuste kohaliku tasandi tugivõrgustike arendamine – kohaliku tasandi koostöö koordineerimine, kohaliku tasandi tegevusplaanide kujundamise ja koostamise toetamine, keele- ja infojagamise võimekuse tõstmine (Tartu linnavalitsus); 3) Rände- ja uussisserändajate kohanemisalase kommunikatsiooni osutamine – proaktiivse sihtrühmapõhise ning avalikkusele suunatud kommunikatsiooni korraldamine rände- ja uussisserändajate kohanemise teemadel; 4) Uussisserändajatele kriisi- ja ohvriabi teenuse arendamine – koostöös Sotsiaalkindlustusametiga olemasolevate ohvriabi ja kriisinõustamise teenuste kättesaadavaks tegemine inglise keelt kõnelevatele uussisserändajatele. <p>2020. aastal alustati 5 uue teenuse arendamisega, see tähendab kokku on edasi või välja arendatud 14 teenust.</p> <p>2021. aastal alustati 6 uue teenusega, seega on edasi või välja arendatud 20 teenust.</p> <p>2022.aastal alustati 5 uue teenusega. Kokku aruandlusperioodil alustati 25 uue teenuse välja töötamisega, millest lõppuni sai välja arendatud 23 teenust. Kaks teenust jäi ettevalmistuse tasandile: 1) alustava ettevõtja</p>
--	--	--	--

				baaskoolituse arendamine osutus üsna aeganõudvaks, mistõttu asendus see 2018. aastal rändestatistika teenuse arendamisega ning hiljem loobuti teenuse arendamisest; 2) vaimse tervise teenuse kättesaadavuse parandamisega prooviti alustada 2020.aastal, kuid probleemi keerukuse ja spetsialistide puuduse tõttu jäi teenus välja arendamata.
TAT lõppeesmärgist täidetud (%):	Väljundnäitaja: Infoplatvormi kasutajate arv – 406% Väljundnäitaja: Kohanemiskoolitustel osalejate arv –106,5% Väljundnäitaja: Arendatud või väljatöötatud teenuste arv – 92%			
TAT lõppeesmärgi täitmise selgitus:	2023. aasta seisuga on infoplatvormi kasutajate arv 4-kordne seatud TAT eesmärgist. Kohanemiskoolituste läbiviimine on toimunud planeeritult. Indikaatori saavutustasemest on täidetud 106,5%. Teenuste arendamise indikaatori saavutustasemest on täidetud 92%.			

9. Hinnang toetatavate tegevuste tulemuslikkusele ja püstitatud eesmärkide saavutamisele³

2015

Elluviija hindab rakendatud tegevusi üldiselt tulemuslikeks ning seatud eesmärged saavutatuks – uussisserändajate kohanemisprogrammi suunamine PPA kahe andmetoimetaja eestvedamisel toimib, lansseeritud on 2015. aastal hangitud infoplatvorm, mis võimaldab sihtrühmal saada infot kohanemisprogrammi sisu ning osalemise tingimuste kohta ning võimaldab koolitustele registreeruda. Suurem osa ettenähtud koolitusi on toimunud planeeritud mahus ning sihtrühma rahulolu koolituste, koolitusmaterjalide ning koolitajatega on kõrge. Seni on mõnevõrra väiksemas mahus toimunud õppimis- ja teadusmooduli koolitused. Partnerid Archimedes ja ETAg on jaganud informatsiooni erinevate teabekanalite vahendusel tõstmaks nii siht- kui sidusrühmade teadlikkust koolitustest. Samuti on partnerid teinud pidevat koostööd ülikoolidega. Tegevuste tulemusena on nimetatud koolituste osalusprotsent mõnevõrra paranenud. Järk-järgult paranenud tugivõrgustiku osalevate partnerite teadmised ja oskused uussisserändajate teemal kaasa rääkimiseks ning probleemsete teenuste arendamisel. Tugivõrgustiku partnerite seas on tõusnud teadlikkus uussisserändajate kohanemise toetamise olulisusest kohalikul tasandil, kuid nn omanikutunde ja omal initsiatiivil kohaliku tasandi koostöö vedamiseks vajavad partnerid jätkuvat võimestamist ning suunamist.

Elluviija hindab indikaatori „Kohanemiskoolitustel osalejate arv“ täitmist võimalikuks ning ei näe ületamatuid takistusi, mis pärsiksid indikaatori saavutamist. Nii siht- kui sidusrühma seas on teadlikkus kohanemisprogrammi koolitustel osalemisvõimaluste ning kasulikkuse osas tõusnud. Samuti on elluviija hinnangul informatsiooni levimisel ning teadlikkuse kasvu tulemusena edaspidi oodata suuremat huvi kohanemisprogrammi koolituste vastu väljaspool Tallinna, Tartut ja Narvat.

Elluviija hindab indikaatori „Kohanemisprogrammi läbinute arv, kelle eesti keele oskus, praktiline informeeritus ja teadmised Eesti riigi, ühiskonna ja kultuuri kohta on paranenud“ täitmist võimalikuks ning ei näe ületamatuid takistusi, mis pärsiksid indikaatori saavutamist. Senise rakendamisperioodi jooksul on ligikaudu 90% koolitustel osalenud uussisserändajaid hinnanud, et nende hakkamasaamine Eesti ühiskonnas on koolitustel osalemise tulemusena paranenud. Elluviija hindab koos partneritega pidevalt koolituste tagasisidet ning võtab arvesse koolitustel osalenud uussisserändajate ettepanekuid koolituste paremaks ning sisukamaks pakkuamiseks.

2016

2016. aastal viis elluviija läbi uussisserändajatele mõeldud teenuste arendamise ja hindamise meetodika väljatöötamise hanke, mille võitis Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskus (RAKE). Teenuste arendamise ja hindamise meetodika esmaversion on valmis 2016. aasta lõpuks ning valminud

³ Täidetakse kumulatiivselt seisuga 31.12.

metoodika esmaversiooni tutvustati ka tugivõrgustikus osalevatele partneritele tagasiside saamiseks. Elluviija hinnangul esines RAKE meeskonna ja elluviija koostöös mõningaid probleeme tulenevalt RAKE meeskonna pidevast vahetumisest. Probleemid lahendati pideva tellija ja pakkuja vahelise kommunikatsiooni teel.

Alustamaks 2017. aastal 2.3.3.2. „Teenuste arendamine“ tegevustega, koostas elluviija esialgse tugivõrgustiku kontseptsioonidokumendi, mis toetab tugivõrgustiku tegevuste efektiivset koordineerimist ning kaardistatud teenuste süstemaatilist arendamist. 2016. aastal planeeriti, et kontseptsiooni rakendamiseks ning elluviija toetamiseks tegevuste elluviimisel hangib elluviija 2017. aastal tugivõrgustikku koordineeriva partneri.

Elluviija hinnangul on tegevuse 2.3.3.1. raames toimunud kohaliku tasandi tugivõrgustike kohtumiste ning võrgustikupartnerite arutelude tulemusena välja joonistunud võrgustikupartnerite ja teenusepakkuja reaalne võimekus uussisserändajatele suunatud teenuseid arendada. Eelnevalt lähtuvalt on elluviija hinnangul vajadus muuta senist arendatavate teenuste arvestamise metoodikat, mis keskendus eelkõige üksikteenuste arendamisele. Senise meetmetegevuse elluviimise põhjal ning tõusetunud kitsaskohtadest lähtuvalt on elluviija hinnangul vajadus asendada senine teenuste arvestamise metoodika üksikteenuse põhiselt lähenemiselt kindlapiirilise ja terviklahenduse põhise lähenemisega. Teenuse arendamise metoodika muudatusest tulenevalt on elluviija esitanud rakendusasutusele taotluse muuta toetatava tegevuse 2.3. tulemusnäitaja sihttasel „Arendatud või väljatöötatud teenuste arv“ sajalt (100) kahekümne viiele (25).

Elluviija hindab indikaatori „Infoplatvormi kasutajate arv“ täitmist võimalikuks ning ei näe ületamatuid takistusi, mis pärsiks indikaatori saavutamist. Elluviija arendas 2016. aastal lansseeritud infoplatvormi pidevalt edasi, tagades selle kasutajasõbralikkuse ja eesmärgipärasuse.

2017

2017. aastal läbiviidud tegevused olid üldjoontes tulemuslikud eelkõige koolituste pakkumise vaates. Oluline on tõsta Eestisse saabuvate uussisserändajate teadlikkust kohanemiskoolitustest, et saavutada lõppsihttase. Selle saavutamiseks teevad nii elluviija kui riigihanke võitja koos kommunikatsiooni teenusepakkuja ning tugivõrgustiku partneritega pidevalt tööd. Oluline on edaspidi saavutada hüpe kohanemiskoolitustel osalemises.

Mõnevõrra vähemtulemuslikum oli õppimis- ja teadusmooduli piloteerimine ETAg ja Archimedesega. Vähemtulemuslikkuse põhjuseid oli mitmeid, kuid eelkõige tulenes madal osalus nimetatud koolitustel eelkõige sihtrühma vajaduste muutustest ning ülikoolide poolt juba teatud määral sarnase teenuse pakkumisest. Samuti ei suutnud partnerid piisavalt kommunikeerida koolituste sihtrühmale kohanemiskoolituste vajalikkust. Lisaks kujunes lõppkokkuvõttes ressursikulu tegevuste kahest fondist paralleelselt administreerimiseks ülemäära suureks ning ebaotstarbekaks, mistõttu otsustati koostöö sellisel kujul mõlema partneriga lõpetada.

Üldplaanis hindab elluviija, et kohanemiskoolituste väljatöötamine, piloteerimine ja rakendamine on ennast õigustanud ning osutunud sihtrühma tagasiside põhjal väga vajalikuks riiklikuks teenuseks.

Oluline töö tuleb endiselt ära teha infoplatvormi arendamise raames, mis elluviija hinnangul saab edukalt tehtud piisavat kompetentsi omava partneri leidmise kaudu. Infoplatvormi raames tuleb esimesel võimalusel rakendada senise käsitöö asemel automatiseeritud lahendust, mis hoiaks kokku nii aja- kui rahalist ressursi. Samuti tuleb infoplatvorm kujundada sihtrühmale lihtsamini ja arusaadavamalt kasutatavaks.

Tugivõrgustike kontseptsiooni väljatöötamise ja rakendamise puhul on avaldumas pikaajalise töö viljad. 2017. aastal töötati välja ja rakendati esimene tegevuse raames planeeritud suuremahuline teenus, mis on teenuse tarbijate poolt saanud väga hea vastuvõtu osaliseks. Oluline on jätkata enim arendamist vajavate teenuste väljatöötamise ja arendamisega. Siinkohal on elluviija hinnangul järjest rohkem näha erinevate tugivõrgustike ja elluviija partnerite seas teadlikkuse tõusu ning suutlikkust välja pakkuda arendamist vajavaid teenuseid. Lisaks viis 2017. aastal RAKE lõpuni juhtumianalüüsid, mille põhjal testiti

väljatöötatud uussisserändajatele suunatud teenuste arendamise metoodikat. Metoodika lõppversioon valmis 2017. aasta I kvartalis.

Tugivõrgustiku tekitamise poole pealt kohalikul tasandil on 2017. aasta olnud tulemuslik seetõttu, et Tartu linnavalitsus värbas linna rändekoordinaatori, kes koordineeriks piirkonda saabuvate uussisserändajate seotud küsimusi, tooks kokku olulisemad osapooled ning kaasaks vajadusel ka erinevad ministeeriumid, et tagada uussisserändajate parim võimalik kohanemine.

2018

2018. aastal läbiviidud tegevused olid tervikuna tulemuslikud. Seda eelkõige kohanemiskoolituste pakkumise ja teenuste arendamise vaates. Oluline on tõsta Eestisse saabuvate uussisserändajate t2.leadlikkust kohanemiskoolitustest ning koolitustel osalemisest, et tagada nende sujuv ja mugav kohanemine Eesti eluoluga ning samuti, et saavutada lõppsihttase. Selle saavutamiseks leiti riigihanke korras kommunikatsioonifirma. Koostöös elluvijja, riigihanke võitja ja kommunikatsiooni teenusepakkuja ning tugivõrgustiku partneritega suudeti 2018. aastal tõsta kohanemiskoolitustel osalemiste arvu paarisaja osaluskorra võrra. Oluline on seda trendi edaspidi järgida.

2018. aastal jätkas suurema osa kohanemiskoolituste pakkumisega üks riigihanke korras leitud partner Expat Relocation Estonia OÜ, kes võttis edukalt üle ka varasemalt SA Archimedese ja Eesti Teadusagentuuri poolt pakutud kohanemisprogrammi õppimise ja teaduse moodulite pakkumise.

Üldplaanis hindab elluvijja, et kohanemiskoolituste pakkumine on olnud igati tulemuslik ning selles osalejad on hinnanud koolituste kvaliteeti tervikuna kõrgelt – 4,7 5-punktilisel skaalal.

Oluline töö tuleb endiselt ära teha infoplatvormi arendamise raames, kus esimesel võimalusel tuleb rakendada senise PPA käsitöö asemel automatiseeritud lahendust, mis hoiaks kokku nii aja- kui rahalist ressursi. Samuti tuleb infoplatvorm kujundada sihtrühmale lihtsamini ja arusaadavamalt kasutatavaks. Automatiseeritud lahenduse arendamine ja kasutuselevõtt on üha olulisem, kuna Eestisse saabuvate välismaalaste hulk on stabiilselt iga-aastaselt tõusnud ning tekkinud on vajadus laiendada kohanemiskoolitustel osalemise võimalust ka näiteks end lühiajaliselt Eestisse tööle registreerinud välismaalastele või pikaajalise viisa alusel Eestisse õppima saabunud välistudengitele, et tagada nende kohanemise toetamine võimalikult varakult.

Tugivõrgustike kontseptsiooni väljatöötamise ja rakendamise puhul jätkati enim arendamist vajavate teenuste väljatöötamise ja arendamisega. Vahehihttaseme saavutamist 2018. aastal (5 teenust) toetas kindlasti täiendava spetsialisti värbamine TAT tegevuse *Tugivõrgustike kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine* raames planeeritud alategevuste elluviimiseks.

2019

Elluvijja hindab rakendatud tegevusi üldiselt tulemuslikeks ning seatud eesmärgid saavutatuks. Tulemuslikkust kinnitavad nii 2019. aastal läbi viidud kohanemisprogrammi vahehindamine kui ka uussisserändajate uuring. Mõlemad raportid kinnitasid, et seni tehtud tegevus on olnud tulemuslikud, asjakohased kui ka efektiivsed.

Seatud eesmärkidest on tulemuslikumad olnud kohanemiskoolituste pakkumine ja infoplatvormi kasutajate arv, see tähendab, et seatud väljundnäitajaid on isegi pisut ületatud. 2019. aastal tegi kindlasti eesmärkide täitmise osas edukaima arengu teenuste arendamise tegevus, täpsemalt jätkati viie 2018. aastal alustatud teenusega ning alustati nelja uue teenuse arendamisega.

Seatud eesmärkidest enim väljakutseid on pakkunud infoplatvormi rakendamine. 2019. aastal õnnestus siiski leida hankepartner ning vastav hankeleping sõlmida, et tööd saaksid 2020. aastal alata.

2020

Pandeemiast tingituna pidi elluvijja 2020.aastal kiirelt ümberkujundama paljude tegevuste vormi, nt minema kontaktõppelt e-õppele ning erinevaid seminare, tugivõrgustiku kohtumisi korraldama virtuaalkeskonnas. Kuid sellest hoolimata õnnestus suur osa planeeritud tegevusi ellu viia ning eesmärgid saavutada.

Suurimaks edasiminekuks on elluvijja hinnangul andmevahetuselahenduse ja rändeinfoportaali aja-ning asjakohastamine, mis on olnud üsna pikk protsess.

Lisaks õnnestus hoolimata e-õppele üleminekust tagada uussisserändajate kõrge rahulolu kohanemiskoolitustega ning leida lepingupartnerid, et tagada teenuse toimepidevus perioodi lõpuni.

Teenuste arendamisega on samuti jõudsalt edasi liigutud ning olenemata keerulistest oludest sõlmiti 2020. aastal ka uus partnerlusleping Tallinna Kesklinna Valitsusega.

2021

Enim mõjutas valdkonda 2021. aastal elluvijja muutumine ehk valdkonna liikumine Siseministeeriumist Kultuuriministeeriumisse. See tõi kaasa endaga nii halduskoormust kui ka teatud tegevuste edasi lükkumist. Samal ajal nt siht- või väljundnäitajate täitmisega probleeme ei esinenud.

Pandeemiast tulenevad piirangud ei mõjutanud olulisel määral elluvijaid ega partnereid ehk varasemalt oldi oludega suures plaanis kohanatud ning kõik planeeritud tegevused suudeti ellu viija.

Lisaks sõlmiti ka kaks uut partnerluslepingu, Rakvere Linnavalitsuse ja Sihtasutusega Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

2022

Lõppenud aasta märksõnadeks oli täiemahuline sõda Ukrainas ja sellega kaasnenud põgenike laine Eestisse. See tähendab, et kohanemise poliitika kujundajad ja elluvijjad pidid kiirelt reageerima uue ja mahuka sihtrühma vajadustele, kuid samal ajal suutma ellu viija ka TAT meetmetegevusi. Indikaatorid ja eelarve täitmine on endiselt plaanipärane. Seega võib hinnata 2022. aastat edukaks.

2023

2023. aasta oli üleminekuaasta, mil uussisserändajatele mõeldud pikaajalised tegevused on lõppenud ja uued on alanud. Väljakutseks on olnud sihtrühma jätkuv kasv, millega ei osatud arvestada planeerimise etapis. Indikaatorid ja eelarve täitmine on olnud plaanipärane.

Kokkuvõte

Aastatel 2015-2023 seati kolm peamist eesmärki:

1. Infoplatvormi ja selle tugiteenuste väljatöötamine ja rakendamine,
2. Kohanemiskoolituste väljatöötamine, piloteerimine ja rakendamine,
3. Tugivõrgustike kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine.

Kaks esimest eesmärki on täidetud suurepäraselt. Uussisserändajate infoplatvorm on välja arendatud, ületades kasutajate arv kordades planeeritud sihtmärki. Platvorm võimaldab andmevahetust Politsei- ja Piirivalve ametiga (PPA), kajastades kohanemisprogrammi koolitustele registreerivate isikute õiguslikku staatust. Samuti edastatakse PPA-le info läbitud koolituste kohta Elamislubade- ja Töölubade registrisse. Kohanemisprogramm on suunatud Eestis viibivatele uussisserändajatele, sealhulgas vabatahtliku rändega saabunutele ja rahvusvahelise kaitse saajatele. 2023. aasta CentAR'i läbiviidud uuringu tulemusena on kogutud osalejate ja koolitajate tagasisidet, mis hindas programmi sisu ja olulisust uussisserändajate jaoks kõrgelt.

Tugivõrgustiku kontseptsioon on jäänud hägusaks kõikidele osapooltele. Uuringu soovitus on loobuda laias mõttes selle arendamisest ning nimetada igal üksikul juhul konkreetselt, milliste osapoolte ja millisel eesmärgil võrgustiku arendamist eesmärgistatakse ja taotletakse. Samas tugivõrgustiku kontseptsiooni väljatöötamise käigus on välja arendatud 23 uut teenust uussisserändajate kohanemise parandamiseks Eestis.

10. Toetatavate tegevuste mõju läbivatele teemadele⁴

Horisontaalne teema	Kavandatud mõju (märkida ristiga)		Tegelik mõju (märkida ristiga)	
	Jah	Ei	Jah	Ei
Regionaalareng	X		X	
Selgitus: Suurimate sisserändepiirkondade areng on tagatud läbi kohanemisprogrammi koolituste pakkumisega Tallinnas, Tartus ja Narvas.				

⁴ Täidetakse kumulatiivselt seisuga 31.12

Tugivõrgustiku kaudu võimestatakse ning arendatakse teenuseid seal, kus selleks kõige suurem vajadus on.				
Infoühiskond	X		X	
Selgitus: Infoplatvorm võimaldab Eestile vajalikele uussisserändajatele vajalikku informatsiooni Eestisse elama asumisel ning praktilisi teadmisi kohanemisega seotud teenuste ja tegevuste kohta, mis toetavad uussisserändajate positiivset otsust Eestisse elama asuda ning Eesti ühiskonda panustamist.				
Riigivalitsemine	X		X	
Selgitus: Koolituste planeerimisel ning rakendamisel tehakse koostööd eri ministeeriumide ja nende allasutustega, tagamaks asjakohane ning mugav teenus. Tugivõrgustiku kaudu tehakse koostööd eri ministeeriumide haldusalas asuvate teenusepakkujatega, tagamaks kvaliteetne ning mittedubleeriv teenusepakkumine uussisserändajatele.				
Võrdsed võimalused	X		X	
Selgitus: Kohanemisprogrammi läbimisega on omandanud uussisserändajad paremad oskused ja teadmised Eesti ühiskonnas, sh tööturul ja hariduses, hakkamasaamiseks, mh eesti keele oskuse.				
Keskkonnanahoid ja kliima		X		X
Selgitus: Puutumus puudub.				

11.Toetuse saaja hinnang partnerluse toimimisele

2015

Elluviija oli üldiselt rahul kõikide partnerite – nii lepinguliste- kui koostööpartnerite tegevusega. Elluviija oli väga rahul partneriga PPA, kes käivitas efektiivselt uussisserändajate kohanemisprogrammi suunamise protsessi, toetas elluviija teisi partnereid andmete edastamisel ning esitas omapoolseid ettepanekuid kohanemisprogrammi suunamise protsessi parendamiseks. PPA oli samuti efektiivne programmi rakendamise aruandluse teostamisel.

Elluviija oli rahul partnerite Archimedese ning ETAg-i töö kvaliteediga koolituste sisu ettevalmistamisel ning ETAg-i võimel sihtrühmani jõuda (väike maht teadlasi, kellega ollakse personaalsemas kontaktis). Archimedes tuvastas kitsaskohad koolitatavateni jõudmisel ning riskide esitatud maandusmeetmed 2016-2017 olid elluviija hinnangul piisavad. Nii EAS-i, Archimedese kui ETAg-iga esinesid teatud probleemid maksetaotluste menetlemisel, kuid iga maksetaotlusega paranes partnerite sisend.

Elluviija koolituste pakkumise hanke võitjaga sujus sisuliselt hästi, kuid kuna hanke võitja oli eraettevõtte, kes varasemalt EL vahendeid rakendanud ei olnud, oli andmekorje ning muude abikõlblikkusreeglite järgimine, mis lisandusid klassikalistele lepingulistele kohustustele, nende jaoks uus ning tähendas, et elluviijal tuli koolituste pakkujat suuremal määral juhendada.

Elluviija oli üldiselt rahul ka võrgustikupartneritega, kellega 2014-2015 läbiviidud töö annab eelduslikult tulemusi pikemas perspektiivis. Võrgustikupartnerite kaudu ja viimaste osalusel käivitati 2015. aastal esimesed teemapõhised koolitused kohanemisprogrammi koolitajatele (Töötukassa teenused, maakondlike arenduskeskuste teenused, tervise- ja sotsiaaltoetuskandekonna teenused jne) ning koolitati ka võrgustikus osalevaid organisatsioone kohanemisprogrammi osas. Samas ei andnud võrgustik oodatud tulemusi teenuste arendamise osas (võrgustikus osalejatel puudusid selged arusaamad arendusvajadustest ning potentsiaalid) ning lähtuvalt tuli elluviijal panustada teenuste arendamisse suuremal määral.

2016

Elluviija oli üldjoontes rahul nii hankelingu kui partnerluslepingu partnerite tegevustega. Elluviija hinnangul oli partner PPA täitnud partnerluslepinguga sätestatud ülesandeid äärmise kohuse- ja vastutustundlikkusega ning oli pidevalt proaktiivselt üritanud ennetada kohanemisprogrammi suunamise ning partneritega andmete vahetamise probleeme. PPA andmetoimetajad olid 2015. aastal käivitatud suunamisprotsessi hoidnud efektiivselt ning pidevalt töös kogu 2016. aasta vältel, esitades ka ettepanekuid süsteemi parandamiseks ning tõhustamiseks. Samuti peeti kinni kõikidest aruandlusega seotud kuupäevadest ning nõuetest.

Elluviija oli üldiselt rahul koolituste pakkumise riigihanke võitja Expat Relocation Estonia OÜ-ga, kes oli suutnud edukalt läbi viia vastavalt nõudlusele kvaliteetseid koolitusi, millega sihtrühm alati rahul oli. Samuti oli hanke võitja pidevas suhtluses elluviijaga erinevate koolituste piloteerimise käigus tekkinud probleemide lahendamisel. Paranes ka EL vahendite rakendamise abikõlblikkusreeglite järgimine ning hanke võitja täiendas pidevalt ja uuendas materjale ning koolitas koolitajaid tagamaks koolituste kõrge kvaliteeti ja rahulolu. Elluviija hinnangul tuli hanke võitjat siiski andmekorjet puudutavatel teemadel jätkuvalt juhendada. Samuti tuli elluviija hinnangul hanke võitjal aktiivsemalt korraldada isealgatuslikult teavitustegevusi korraldatavatest koolitustest.

Partnerid ETag ja SA Archimedes tulid elluviija hinnangul partnerluslepinguga sätestatud ülesannetega üldjoontes toime. Elluviija hinnangul uuendati ja täiendati edukalt koolitus- ja meetoodilisi materjale. Tagamaks sihttaseme täitmine, olid partnerid kaardistanud erinevad kanalid, mille kaudu edastati sihtrühmale teavitus õppimis- ja teadusmooduli koolituste kohta. Elluviija hinnangul oleks partneritel tulnud võtta suurem vastutus ja roll oma lepinguliste kohustuste, sh sihttasemete, täitmisel. Tegevuste efektiivseks elluviimiseks olid takistuseks otseselt partnerist mittesõltuvad asjaolud, milleks olid koolituste koordinaatorite pidev vahetumine, mis pärssis koolituste efektiivset piloteerimist ja lepinguliste kohustuste täitmist.

Elluviija hinnangul olid tunduvalt paranenud tugivõrgustike partnerite teadmised ja oskused võrgustikutöösse panustada. Võrreldes eelmise aruandlusperioodiga tõusis partnerite arv, kes omal initsiatiivil soovisid probleemseid teenuseid arendada. Elluviija hinnangul oli tugivõrgustiku partnerite kaasamine, informeerimine ning nende oskuste tõstmine pikaajaline protsess, millega tuleb järjepidevalt tegeleda. Jätkuvalt jäi teenuste arendamisel siiski eestvedamis- ja initsiatiivi tekitamise roll elluviijale.

2017

2017. aastal toimisid elluviija hinnangul enamus partnerlussuhteid tulemuslikult. Nii PPA, EAS kui riigihanke võitja on täitnud neile ettenähtud ülesanded ning kerkinud kitsakohad lahendati operatiivselt. Partnerlussuhted partnerite ETagi ja Archimedesega lõpetati ennetähtaegselt ülalkirjeldatud põhjustel, kuid koostööd jätkatakse ka edaspidi eelkõige Archimedes ja ETagi teadmiste ja kommunikatsioonikanalite kasutamise kaudu, et tagada edaspidine õppimis- ja teadusmooduli koolituste kõrge kvaliteet.

2018

2018. aastal toimisid elluviija hinnangul erinevad partnerlussuhted tulemuslikult. Nii elluviija kui partnerid ja riigihangete võitjad on panustanud aktiivselt tegevuste planeerimisse ja see on aidanud oluliselt kaasa eesmärkide saavutamisele. Koostöö uue partneri SMIT-iga osutus kohati problemaatiliseks, kuna partneril puudus varasem kokkupuude ESF vahendite rakendamisega, samuti pärssis tulemuste saavutamist SMITi poolt kaadrivoolavus, mistõttu alustati 2018. aasta teises pooles sisuliselt algusest peale infoplatvormi ja sellega seotud automaatse andmevahetuslahenduse arendamisega.

2019

2019. aastal toimisid elluviija hinnangul enamus partnerlussuhteid tulemuslikult (nii partnerluslepingud kui hankelepingud). Efektiivsem ja tulemuslikum on koostöö eelkõige pikaajalisemate partneriga nagu PPA ja Expat Relocation OÜ.

Kindlasti on kasvanud ka elluviija teadmised ja oskused partnerite ettevalmistamisel, see tähendab teavitamine ja koolitamine nii ESF vahendite kasutamise kui ka sisuliste tegevuste osas.

2020

2020. aasta oli kindlasti tulenevalt maailmas, sh Eestis valitsenud pandeemiast tingituna keeruline ning väljakutsete rohke aasta. Kuid just tänu juba toimivatele partnerlussuhetele, eelkõige tugivõrgustiku mudelile, õnnestus tagada tegevuste sihipärane täitmine ning uussisserändajate toetamine viidatud keerulises olukorras.

2021

Liikumine ühest ministeeriumist teise tõi kaasa teatavaid muudatusi ka partnerlussuhetes, st üldine partneritega suhtlemine varieerub erinevates ministeeriumites, kuid kuna enamus kontaktisikuid jäid samaks ning enamus lepinguid olid juba sõlmitud, siis tegelikult sisulist väljakutset ei olnud.

2022

Väljakujunenud partnerlussuhted olid kindlasti lõppenud aasta puhul väga olulised, kuna elluviijale lisandusid Ukrainas toimuvast täiemahulisest sõjast tulnud lisakohustused.

Kokkuvõte:

Aastatel 2015-2023 oli sõlmitud mitmeid partnerlus- või koostöölepinguid toetavate tegevuste elluviimiseks ja rakendamiseks. Enamik eesmäärke saavutati tänu tulemuslikule koostööle erinevate organisatsioonide ja sihtasutustega. Aruandlusperioodi jooksul on säilitatud rahulolu partnerlussuhetega ning need on loonud olulise pinnase ka edasiseks koostööks.

NB! Koos aruandega esitatakse andmed eelarve täitmise kohta (vorm „Toetatavate tegevuste eelarve täitmine kulukohtade kaupa“).

Aruande koostaja	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev
Natalja Omeltšenko	Peaspetsialist		

Kinnitus esitatud andmete õigsuse kohta

Allkirjaõiguslik isik	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev
Eda Silberg	Asekantsler	/allkirjastatud digitaalselt/	

Täidab rakendusüksus

Aktsepteerin aruande:			
Nimi	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev

Kinnitan aruande:			
Nimi	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev